

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU 198906

UNIVERSAL
LIBRARY

॥ಶ್ರೀ ದತ್ತರಾಜಸಮರ್ಥ ॥

ಸಾಂಗ್ರ ಸಂಗೀತ

ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರ

— ಇದು —

ಸ್ವಜನೋದ್ಧಾರ, ಮಾತೃ-ಬಂಧವಿಮೋಚನ, ಕೇವಲರವಾಸ, ಶರಣಾರ್ಥಿವ, ವಿಷಮವಿಮಾಹ, ವತ್ಸಲಾಹರಣ, ಸಾದುಕಾಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಸುದಾಮದೇವ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಗ್ರಂಥಗಳ ಕರ್ತರಾದ

ಗದಗ

ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ

“ ಸದಾಶಿವರಾವ ಗುರುನಾಥ ಗರೂಡ ”

ಇವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿತು.

೧೯೨೯

ಬೆಲೆ ೧ ರೂ.

ಶ್ರೀ ದತ್ತರಾಜ ಸಮರ್ಥ

ಮುನ್ನುಡಿ.

ಅಂತಹ ಕೇವಲ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ದ್ವಾರಕೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಆತನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಬಲವಷ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದಾಗುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ಅವರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದೆರಡು ತಲೆಗಳ ತನಕಾದರೂ ನಡೆಯುವವು. ಅಂತಹದು ಯಾವಾತನು ತನ್ನ ಮಹತ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರಿಯೆಂದೆನಿಸಿ; ಭಾರತದಂತಹ ಕೆರಣದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಂತಿಹನೋ, ಅಂತಹ ವಿಭೂತಿಯ ರಾಜ್ಯವೂ, ಮತ್ತೂ ಆತನ ಜನಾಂಗದ ಅಧಃಪತನವೂ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರಣಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರಣವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬಂತು. ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ವನವನ ಅಲೆದಾಡುವ ಯಾದವರನ್ನು ಶೂರರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದವನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು. ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲದ ಸಾಮ್ರಾಟನಾಗುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಯಾರ ದೇಶಕ್ಕೋಶಗಳನ್ನಪಹರಿಸದೆ ಸಕಲ ಭೂಪಾಲಕರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಮಳಲರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಿಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು. ಗುಣಕರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೇ ಮಾನವರ ಉಚ್ಚ, ನೀಚತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಿದ ಪರಮೋದಾರಿಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು. ಇಂತಹ ಆದರ್ಶ ಮುಂದಾಳು ವಿನ ವಿಷಯಕವಾದ ಮತ್ಸರವು ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಅವರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ಸಕಲ ದೇವಗುಣರೂಪಾದಿಗಳಿಂದ ಮಂಡಿತನಾದ ಆ ನರೋತ್ತಮನನ್ನು ಇಡೀ ಜಗವೂ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ

ಆತನನ್ನು ಕಳ್ಳನೆಂದೂ, ಕೊಲೆಪಾತಕನೆಂದೂ, ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಹೇಳುವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನ ಶಾಪವು ತಗಲಿದೇ? ಯದ್ಯಪಿ ಶ್ಯಾಮಂ ತಕಮಣಿಯು ಬಂಗಾರವನ್ನು ಹೆರೆಯುವ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ದಂದ್ರನಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಿರಬಹುದು. ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರನದನ್ನು ಗಣಿಸತಕ್ಕವನೇ? ಅಂತಹ ವಿಭೂತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆಯ ಆರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸುವ ಜನಾಂಗದ ಸರ್ವನಾಶ ನಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಜಗದ ಪ್ರೇಮವೆಂದು ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಯೋಗವು ಪಕ್ಷ ಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ನೆನೆದದ್ದು ಯೋಗ್ಯವೇ? ಅಸ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಥಾ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದೆ, ಸಾಧಕವಾಗುವ ಕೆಲವು ಯುಕ್ತ ಸಮ್ಮತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಗೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮರು ನನ್ನಾಶಯವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇತಿ.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತ:- ಸದಾಶಿವ ಗುರುನಾಥ ಗರೂಡ,

ನಾಟಕಾಲಂಕಾರ, ಅಭಿನಯಕೇಸರಿ.

ವಿ. ಸೂ- ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಯ್ದಿಡಲಾಗಿದೆ.

-ಗ್ರಂಥಕರ್ತ

—೨ ಶ್ರೀ ದತ್ತರಾಜ ಸಮರ್ಥ :—

ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರ ನಾಟಕವು.

ಪ್ರಥಮಾಂಕವು.

ರಾಗ. ಹಮಿರ. ತಾಳ. ತ್ರಿವಟ.

|| ನಾಂದಿ ||

ಶ್ರೀ ಗುರುವರದಯ | ದೊರೊ | ಜವ | ಬಾಸ ರೊ || ಪಲ್ಲ ||
ನಿಗಮಾಗಮಗೋ | ಚರಸುರ ಸ್ವವ್ಯಾ ? | ಯೋಗಿವರ್ಯಾ ||
ಪರಮೌದಾರ್ಯದಿ ಮಾನವತನುವಾ |
ಕರುಣಿಸಿ ನಿನ್ನಯಾ | ಚರಣಾಬ್ಜಗಳಾ |
ಮರೆವಾಗುವ ತೆರ ಮಾಡುವದೇಕೆ ? |
ಕರುಣಾರ್ಣವನಿನಗಿದು ತರವೇನೈ ||

|| ೨ ನೇ ಪದ ||

ರಾಗ. ಖಮಾಜ. ತಾಳ. ತ್ರಿವಟ.

ದೀನ ಜನರ ಪಾಲಾ | ತವ ಪದಕಮಲವು ಭವಜಲಧಿಗೆ |
ಇಹುದದು ನೌಕೆ || ಪಲ್ಲ ||
ಅಸರವಾನೀಡೈ ದಯಮಾಡಿ | ನೌಕೆಯೋಳ್ ಶರಧಿ |
ಯನೂದಾಂಟಿಸಲೂ || ೧ ||

ಸೂರ್ಯಪ್ರವೇಶ.

(ಪ್ರಸೇನನು ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನು.)

ಸೂರ್ಯ-

ಕಂದ

ಕುವರನೆ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ತಪವನ್ನವಲೋಕಿಸಿ | ಮೋದವನಾಂತುನಾ |

ನವನಿಯೋಳಾವ ಮಾನವನಿಗೂ ಸಿಗಲಾರದ |

ರತ್ನರಾಜವಂ | ತವಕದಿನೀಡುವೆ ತೆಗೆದುಕೊ |

ಇದು ನಿತ್ಯದಿನೇಮದಿಂದಲಿ ಭುವಿಯೊಳು | ನೀಡಿಕಾಯುವದು |

ವೆಗಳ ಚಿನ್ನವಂ ತನ್ನಭಕ್ತರಾ ||

ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಸೇನನೇ ಜೋಕೆ! ಈ ಮಣಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ.
ಇದು ಶ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸೇನ- (ಕಣ್ಣಿರೆದು) ಅಹಹ! ದಯಾಳುವಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ? ಕೊನೆ
ಗೆ ನನ್ನ ಮರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ದಿವ್ಯ ರತ್ನವನ್ನು ನನಗೆ ದಯಪಾ
ಲಿಸಿದೆಯಾ ನಿನಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಿಸುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ- ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಸೇನನೇ! ಈ ಮಣಿಯು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ವಿಪು
ಲ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡು; ಬರುವೆನು.
ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. (ಅಂತರ್ಹಿತನಾಗುವನು.)

ಪ್ರಸೇನ- (ಮುಂದೆ ಬಂದು) ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಇದು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ
ವಿಪುಲ ಚಿನ್ನವನ್ನೀಯುವ ಶ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೇ ?
ಈಗ್ಗೆ ನೀಡುವದೇನು ? ನೋಡಲೋ! ಎಲೋ! ಮಣಿರಾಜನೇ ?

ದೇವೀ ಮೀನಾಕ್ಷಿ= ಎಂಬಂತೆ.

|| ಪದ || ನೀಡೈ ಭಂಗಾರವನೂ | ಬೇಡುವೆ ಕರಮುಗಿದು ನಿನಗೆ || ಪಲ್ಲ ||

ಪೊಡವಿಯೋಳು ಧನ್ಯನನ್ನು | ಮಾಡು ನಿನಗೆ ಮೊರೆ ಬಂದಿಹೆ |

ಬಡವನನ್ನು ಬಲ್ಲಿದನಂ | ಮಾಡಿ ಜವದಿ ಮಣೆಯೆ ||

ಜಡಜಮಿತ್ರನಾದಾರ್ಯದಿ | ಜನಿಸಿ ಬಂದು ಎನ್ನ ಬಳಿಗೆ |

ಕಡುತೇಜೋವಂಶಂ ರೂಪವ | ಪಡೆದ ರತ್ನಸಂಪ್ರಾಪ್ತವೆ || ೧ ||

(ಸುವರ್ಣರಾಸಿಯಾಗುವದು) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚಿನ್ನವನ್ನೇ ಸುರಿಸುತ್ತಿರು
ವದು. ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವದಲ್ಲವೇ ?
ಸೈ. ಸೈ. ಸರಿಯಾದ ಫಲವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರ ಬಲದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ

ದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಮೇದಿನಿಯ ಕುಬೇರನಾಗುವೆನು. ಆಮೇಲೇನು? ಈ ಭೂಮಂಡಲದ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ನನಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಥವಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಬಾರದು? ಜಗದ ಕುಬೇರನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಲೇಸಲ್ಲವೇ? ಈ ಮನೆಯ ಬಲದಿಂದ ಅಗಣಿತವಾದ ಸೈನ್ಯವನ್ನೂ ಕಡು ಗಲಿಗಳಾದ ಅತಿರಥಿ ಮಹಾರಥಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಕುವೆನು. ಮತ್ತು ತದ್ವಾರಾ ಸಕಲ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೂ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಯಾದ ವ ಮಂಡಲವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ನಾನು ಕುಬೇರನು. ಈ ಭೂಮಂಡಲದ ಕುಬೇರನು. ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನು.

ನಾರದ- (ಅವಸರವಿಂದ ಬಂದ.) ಯಾರಯ್ಯಾ? ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನು?

ಪ್ರಸೇನ- ಯಾರು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದವರು? (ನೋಡಿ) ನಾರದಮಹಾಮುನಿಗಳೇನು?

ನಾರದ- ಅಹುದಹುದು. ನಾರದ ಮುನಿಗಳೇ. ಹೇಳು ಹೇಳು ಪ್ರಸೇನಾ! ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನಾರು?

ಪ್ರಸೇನ- ಯಾರೆಂದರೆ! ನಾನು.

ನಾರದ- ಅದು ಹೇಗೆ?

ಪ್ರಸೇನ- ಸ್ವಾಮೀ ಈಗ್ಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾಚೆಗೆ ನೀವು ಒಂದು ಸಾರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ?

ನಾರದ- ಬಂದಿದ್ದರೂ ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಪ್ರಸೇನ- ಆಗ್ಗೆ ಮಾನವನು ಸಂಪತ್ತಿವಾನನಾಗುವ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ.

ನಾರದ- ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ಪ್ರಸೇನ- ಆ ಕ್ರಮಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಾನೀಗ್ಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕುಬೇರನು.

ನಾರದ- ಹಾಗೆ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೇನು?

ಪ್ರಸೇನ- (ಸುವರ್ಣ ರಾಸಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಇದೋ ನೋಡಿ ಇದೇನು?

ನಾರದ- ಇದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸುವರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅಮಮಾ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕುಬೇರನ ಅಲಕಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೀಗೆ ಬಲ್ಲಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಚಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯ್ಯಾ?

ಪ್ರಸೇನ- ಯಾರೆಂದರೆ ನಾನು. ಸ್ವಾಮೀ ನಾನು.

ನಾರದ- ಹೀಗೆ ಹಾದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಚಲ್ಲಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಯ್ಯಾ! ಪ್ರಸೇನನೇ! ವಿಪುಲ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುವ ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನೇನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆಯೇನೋ?

ಪ್ರಸೇನ- ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ ಇದೋ ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನೇ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವೆನು.

ನಾರದ- ಸೈ. ಸೈ. ಘನಸಾಹಸವು! ಪ್ರಸೇನನೇ! ನಿನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಯಾದವ ರಾಜ್ಯದ ಕೀರ್ತಿಯು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವದು. ನಿನ್ನಂಥ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನು ತನ್ನ ಪ್ರಜಾವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ಆ ಯಾದವೇಂದ್ರರು ಎಂತಹ ಧನ್ಯರು? ಇರಲಿ. ಈಗ ನೀನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗುವಿಯಷ್ಟೇ!

ಪ್ರಸೇನ- ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ. (ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ ಹೋಗುವನು.)

ನಾರದ- ಹಾಗಾದರೆ ನಡೆ ನಿನಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ. (ತಿರಿಗಿ ನೋಡಿ) ಪ್ರಸೇನನಲ್ಲ? ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಗಾಳಿಗೇನೇ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ನಮಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೇ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಬಿಸುಟುವ ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯು ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಸ್ತು ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯ ಲಾಭದಿಂದ ಪ್ರಸೇನನಂತೂ ಗರ್ವಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗರ್ವವು ಇವನಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ

ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅದು ಅವನ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು. ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಜಾವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗರ್ವವು ತರವಲ್ಲ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇವನಿಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುವಾ.

ಬಂದಿರಾಬನಸಾರಂಗ ಕೇರವ.

|| ಪದ || ಜಾನಕಿ ಜೀವನನೇ | ಮನೋಜ್ಞನೆ || ಘನಮುಹುರತ ದೇವನೆ |
ವನಜಾಕ್ಷನೆ ನೆನೆವರಾಪ್ತ ನೀನೇ | ಅನವರತಾ ತವ ನಾಮವ | ನೆಲಿಸೈ
ಮಮರಸನೆಯೊಳು ರಾಮನೆ || ೧ ||

ಡಂಗುರದವ- (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ)

|| ಭಾಮಿನಿಪಟ್ಟದಿ ||

|| ಪದ || ಕೇಳಿರಿ! ಪೌರವರೆಯನ್ನಯ | ಸಾರುತಿಹ ಡಂಗುರದ ವಚನವ |
ಹೇಳು ಸುದ್ದಿಯ ಸಾರುತಿಹನೆಂದಂದು ನಗಬೇಡಿ |
ಬಾಳುವೆಯು ಬಂಗಾರವಾಗುವ ಕಾಲವದಗಿದೆ ಈಗಕೇಳಿರು |
ಞಾನ ದೇವನ ದಯದಿ ಬಿಕ್ಷುಕ ಜನವೆ ತ್ವರಿಮಾಡಿ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- (ಬಂದು) ಎಲೋ! ಏನೋ ಅದು ಬಡವರ ಬಾಳುವೆಯು ಬಂಗಾರವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲಾ ಅದು ಹೇಗೆ?

ಡಂಗುರದವ-

ಕಂದ.

|| ಪದ || ಸತ್ಯಾಜಿತ ಸಹೋದರರೂ | ಪ್ರಸೇನನೆಂಬ ಯಾದವ ವೀರರೂ |
ಸುವರ್ಣ ದಾನವನೆ ಮಾಡುವರೊ | ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡಿಯಿರೀ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಏನು ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡುವರೇ ?

ಡಂಗುರ- ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ! ವಿಪುಲವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ತೀವ್ರ ಹೋಗಿ. (ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗುವನು.)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಏನೇ! ಏನೇ! ಬೇಗ ಬಾರೇ ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಏನದು ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಈಗ ಡಂಗುರದವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಕೇಳಿದೆನು ಪ್ರಸೇನನು ಸುವರ್ಣ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಅಂದಮೇಲೆ ಆಲಸ್ಯವೇಕೆ? ನಡೆ ಹೋಗುವ. ನಾವು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅವನೇನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರಾ? ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡುವ ನಂತೆ ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು? ಬನ್ನಿ ಯ ತೊಪ್ಪಲವನ್ನೇನಾದರೂ ಹಂಚುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತೆರೆಯಲ್ಲಿ— ನೀನು ಮೊದಲು ತೋರಿಸೋ? ನೀನೇ ಮೊದಲು ತೋರಿಸೋ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— ಯಾರದು ವಾದವು ಬಹು ರಭಸವಾಗಿ ನಡೆದದೆ.

(ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ವಾದಿಸುತ್ತ ಬರುವರು.)

೧ನೇ ಹುಡುಗ— ಮೊದಲು ತೋರಿಸು ನಿನಗೆಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದೆ?

೨ನೇ ಹುಡುಗ— ನೀನೇ ಮೊದಲು ತೋರಿಸು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— (ನೋಡಿ) ಒಬ್ಬನು 'ನಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆ ಕನಕಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕನ ಮಗ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಪದ್ಮನಾಭಾಚಾರ್ಯರ ಮಗ ಪಾಂಚಜನ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲೋ ಏನೋ ಗಲಾಟೆ?

ಪಾಂಚಜನ್ಯ— ಏನೂ ಇಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವ್ವಾ! ನಾನೂ ಈ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೂ ಈವರೂ ಸೇರಿ ಪ್ರಸೇನ ಸರ್ದಾರರ ಮನೆಗೆ ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಯಾರಿಗೆಷ್ಟು ಸುವರ್ಣವು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಇಬ್ಬರು— ಏನು ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಾ?

ಚಿಂತಾಮಣ— ಅಹುದು ದೊಡ್ಡವ್ವಾ ಇದೋ ನೋಡಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— ಹಿತ್ತಾಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಹಿತ್ತಾಳಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ— ಎಲೋ! ನೋಡುಸಾ?

ಚಿಂತಾಮಣ— (ತೋರಿಸಿ) ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ! ಹಿತ್ತಾಳಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ದ್ವಾರಕೆಯ ಜನರು ಪ್ರಸೇನ ಸರ್ದಾರರ ಮನೆಗೆ ಹಾಗೆಂದಿಗೂ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯಿತೆ! (ಪೋಗುವರು)

ಮುದುವಿ- ಅರಗಿನ ವಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದು ಬೇಡ ಬೇಡ. ಗಟ್ಟಿ
ವಡವೆಗಳಾಗಬೇಕು ಗಟ್ಟಿ.

ಮುದುವ- ಅದೂ ನಿಜ ನಾಲ್ಕೊಪ್ಪತ್ತು ಬಾಳಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಏನು ಏನು ವಾಸುತಾತಾ ಏನದು ಗಲಭೆ?

ಮುದುವಿ- ನನಗೊಂದು ಜೋಡು ಗೋಟು, ಪಾಟ್ಲಿ, ವಂಕಿ, ಸರಿಗೆ, ನಾಗ
ಮುರಿಗಿ, ದಾಬು, ತೋಡೆ, ಕ್ಯಾದಗಿ, ರಾಗಟೆ.

ಮುದುವ- ನನಗೆ ಸೌಟು, ಥಾಲಿ, ತಂಬಿಗೆ, ನಿರಾಜಿನ, ಹಲಗಾರತಿ,
ಧೂಪಾರತಿ ಯಲ್ಲಾ ಭಂಗಾರದ್ದೇ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡುವಾ. ನಾಲ್ಕೊಪ್ಪತ್ತು
ಬಾಳಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ನೀವೋ? ಏನು ಸಾಮಾನುಗಳೋ? ಅಜ್ಜಮ್ಮಾ!

ಮುದುವಿ- ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮನೆಗೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಡುವದೇ ಬೇಡ
ಅರೆವಾಸೀ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಾನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಕಾರಿಸಿಬಿಡುವದಕ್ಕೆ ನೀವು ಗಟ್ಟಿಗಂದ್ವೀರಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಅಜ್ಜಮ್ಮಾ! ಏನಮ್ಮ ಇದು?

ಮುದುವಿ- ಯಾರಿದು? ವೇಣೂ? ಇನ್ನೂ ನೀನು ಪ್ರಸೇನ ಸರ್ವಾರ
ಮನೆಗೆ ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೇನೆ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಇಲ್ಲಜ್ಜೀ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತನು ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೇ ?

ಇಬ್ಬರು- ಇದೋ ನೋಡಿ ಕನಿಷ್ಟ ಒಂದು ಧಡೆ ತೂಕವಾದರೂ ಸುವ
ರ್ಣವಿರಬಹುದು. ಹೋಗಿ ನೀವೂ ತೀವ್ರ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಹಾಗಾದರೆ ನಡೆಯೆ ತೀವ್ರ ಹೋಗೋಣ. (ಹೋಗು-ರು)
(ಸತ್ವಾಜಿತನ ಮನೆ.)

ಸತ್ವಾಜಿತ-

ರಾಗ. ಸೋನಿ ತಾಳ. ತ್ರಿತಾಳ.

|| ಪದ ||

ಸರಿಯಾಗಿಹರೈ ಧರಣೀ ತಲದೇ ||

ಧರೆಯಾ ಕುಬೇರನಿರುವಾಗಲಿನ್ನಾ.

ವರ ಬಂಧುವಾಗಿ ಇರುವ ಪ್ರಸೇನನು ।

ಧರುಣೀಶರಲ್ಲ ಧನದಾಶೆಗಾಗಿ ।

ವರ ಗೌರವ ನೀಡಲುಬೇಕು ನಮಗೆ ॥ ೧ ॥

ಯಾರಲ್ಲಿ ?

ಸೇವಕ- ಬುದ್ಧಿ ನಾನು ಸೇವಕ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನಿಗೆ “ ಪ್ರಸೇನಮಹಾರಾಜ”
ನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಬಲ್ಲರೋ?

ಸೇವಕ- ಬಲ್ಲೆವು ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನು ಶೈವಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಬಲ್ಲರೋ?

ಸೇವಕ- ಬಲ್ಲೆವು ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದಾಸ ದಾಸಿಯರು ಅವನಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ
ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಬಲ್ಲರೋ?

ಸೇವಕ- ಬಲ್ಲೆವು ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಯಾಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನು.

ಸೇವಕ- ಬುದ್ಧಿ ನಾವೇನೂ ಬಹು ವಿನಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವೆವು. ಆದರೆ
ಅವರು ಮಾತ್ರ ತಾಳಗೆಟ್ಟು ನಡಿಯುತ್ತಿರುವರು.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಯಾರು ನನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನೇ!

ಸೇವಕ- ಅಹುದು ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನೇ ?

ಸೇವಕ- ಅಹುದು ಬುದ್ಧಿ ಅವರೇ !

ಸತ್ರಾಜಿ- ಜೋರಾ (ಹೊಡೆದು) ಅವನ ಅನ್ನವನ್ನೇ ತಿಂದು ಅವನನ್ನೇ
ದೂರಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಾ?

ಸೇವಕ- ತಪ್ಪಾಯಿತು ಬುದ್ಧಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಎಲೋ! ದೂತನ ಕರುವೇ! ಹೀಗೆ ಬಾ.

ಸೇವಕ- ಬಡಿಯಬೇಡಿ ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಇಲ್ಲ ಬಾರೋ (ಬಂಜನು) ಎಲೋ ಅವನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆನು?

ಸೇವಕ- ಪ್ರಸೇನ.....ಮಹಾರಾಜರೆಂದು.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಹಾಂ ಹೀಗೆ ಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಬಾ. ಅವನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು? (ಬಗ್ಗುವನು) ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚ ಬಾಗೋ! ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊ.

ಸೇವಕ- ಏತರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಬುದ್ಧಿ.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಹುಚ್ಚು ಮುಂಡೆ! ಹಗ್ಗದಿಂದ ನಿನಗೆ ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂದರೆ ಹೀಗೆ.

ಸೇವಕ- (ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ) ಬುದ್ಧಿ! ಮಿತಿಮೀರಿ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈಯುವರು.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸೇವಕ- ಬಡಿಯುವರು.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸೇವಕ- ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಒದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ! ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಉಗುಳಿಬಿಡುವರು.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಒದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಉಗುಳಿದರೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತ ಅದನ್ನು ಗಾರವಭಾವದಿಂದ ವರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲೋ! ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನ ಬೈಗಳವಾಗಲಿ, ವದಕೆಗಳಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೂತರಿಗೆ ಲಭಿಸುವದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇರಲಿ. ನೀನಿನ್ನು ನಡೆ. ಸದಾ ಅವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ತಿಳಿಯಿತೇ? (ಹೋಗುವನು :)

ನಾರದ- (ಪ್ರಸೇಷಿಸಿ)

ರಾಗ. ಬಾಗೇಶ್ವರಿ. ತಾಳ. ತ್ರಿತಾಳ.

|| ಸದ || ಜನಾರ್ದನ ! ಜಗಜೀವನ ಪಾಪ ! ಜಾನಕಿ ನಾಯಕ ||
ಜಂಘವಿಜನಕ ! ಜಲಜನಾಭ ಜಗದಾರ್ಥಿಹ ಜಯಜಯ !
ಜ್ಞಾನನಿಧೀನಿರ್ವಾಣ ! ನಿಧಾನ ! ದೀನಪಾಲಕ ಪೈತ್ಯವಿದೂರ !
ದಾನವಕುಲವನ ದಾಮಾನಲನೇ || ೧ ||

ಸತ್ರಾಜಿ- ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರದರೇ ! (ಬಾಗವೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು)

ನಾರದ- (ಜೀರಾಸರಿ ನಗೆಯಿಂದ) ಕಲ್ಯಾಣಮಸ್ತು.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಅದಿಲ್ಲವಿರಲಿ. ತಾವು ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿರಬಹುದು.

ನಾರದ- ಅವನಾರಯ್ಯ ? “ ಪ್ರಸೇನಮಹಾರಾಜನು ” ?

ಸತ್ರಾಜಿ- ಸ್ವಾಮೀ ನನ್ನ ತಮ್ಮನು.

ನಾರದ- ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಎಂದಿನಿಂದ ಮಹಾರಾಜನಾದನೆಯ್ಯಾ ? ಯಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು ?

ಸತ್ರಾಜಿ- ರಾಜ್ಯವನ್ನೇನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಲ್ಲ.....

ನಾರದ- ಹಾಗಾದರೆ ಬಲರಾಮ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೇನಾದರೂ ಆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೇನು ?

ಸತ್ರಾಜಿ- ಅವರೇತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ನಾರದ- ಸರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಂತೆ ಅದಿರಲಿ ಸತ್ರಾಜಿತನೇ ! ಪ್ರಸೇನನ ಸಮಾಚಾರವೇನು ?

ಸತ್ರಾಜಿ- ಸ್ವಾಮೀ ! ಮಹಾರಾಜನೆಂಬ ಉಪಪದವಿಲ್ಲದೇ ಪ್ರಸೇನನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಡಿ.

ನಾರದ- ಸತ್ರಾಜಿತನೇ ! ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ವಿಚಾರನೀಯ ನೀಚವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ

ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಪ್ರಜಾಪೀಡಕನಾದ ಯಾವರಾಜನನ್ನು ದರೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವೆನು. ಅಥವಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರೇನಾದರೂ ಆ ಬಹುಮಾನದ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ತಗಲಿಸಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವೆನು. ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಕರೆಯತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಎಲೋ? ಆದರೆ ಬೆಲೆಯು ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೆ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಸ್ವಾಮೀ! ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಪುಲ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುವ ಶ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಾಧನಿಗೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನಾಗತಕ್ಕವನಿಗೆ ತಾವು ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಕರೆಯದಿರುವದು ಸೋಜಿಗದ ಸಮಾಚಾರವಲ್ಲವೆ?

ನಾರದ- ಓಹೋ ಹೋ ಹೋ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇನೇ ಅವನಿಗೆ ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆ?

ಸತ್ರಾಜಿ- ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಾಗದು?

ನಾರದ- ಅಯ್ಯಾ! ನೀನೇ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ! ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರನೆಂದು? ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಮಹಾರಾಜನು ಹೇಗಾದನು? ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕಾದರೂ ಕುಬೇರನೇ! ಸಿರಿವಂತನೇ! ಮಹಾರಾಜರ ಲಕ್ಷಣವು ಬಂಗಾರದಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತೆ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ. ಎಲೋ! ಯದ್ಯಪಿ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆ ದಿವ್ಯ ಮಣಿರಾಜವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಶೌರ್ಯವು ಅವನಲ್ಲಿರುವದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಿಮಗೆ ಹಿತವಾದ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳುವೆನು. ಇಷ್ಟನಿದ್ದರೆ ಕೇಳಬಹುದು.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಏನದು ಹೇಳು ನೋಡುವಾ.

ನಾರದ-

ಆನಂದ ಭೈರವಿ ತ್ರಿತಾಲ.

|| ಪದ || ಯದುನಾಥಗೆ ಸುದಾದಿಂದ ನೀಡೈ, ಆ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯಾ ವಿವನೇ |
ಮನದಿ | ಪಡಿಯದಲೆ ಶಂಕೆಗಡವಾಗಿ ನೀನು || ಪಲ್ಲ ||
ಸರಸಾಪ್ತ ಸ್ನು ಧರಿಸಿರುವನಾತ | ಶಿರಿಕಾಂತನೂ ಸಾಗರಪ್ರಾಯ |
ನೈಜ || ಅ || ಪ ||
ಇತರರಿಗೆ ಸಲ್ಲದಾ | ಸನ್ನತ ಸಗ್ಗದ | ರತ್ನರಾಜನಂ |
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗೇ | ಅರುಲ ಬಲರಾಲಿಯಾದ ಮಧುರೆಯ |
ಕಂಸನನ್ನಳಿದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ವಿನಹಾ ||

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಸ್ವಾಮೀ ನಾರದ ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮನೆ
ಯಿಂದ ದಯಮಾಡಿಸಿ.

ನಾರದ- ಅದೇಕೆ ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಒಳಿತಾದ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ. ಹೆನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ
ಉಗ್ರ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಗಳಿಸಿದ ಶ್ರಮಂತಹ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾ
ಜನಿಗರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುವಿರಲ್ಲ! ಇದು ಸರಿಯೇ. ಕೃಷ್ಣರಾಜರು
ತಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡೆಂದರೆ ಮಾಡುವರೇ ? ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿ
ವಾದವು ದಯಮಾಡಿಸಿ.

ನಾರದ- ನಾನೇನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಇದೊ ಹೊರ
ಟೆನು.

ಸತ್ಯಾಜಿ- ದಯಮಾಡಿಸಿ.

ನಾರದ- ಇದ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಿಷ್ಟ.

ರಾಗ. ಖಮಾಜ. ದೀಪಚಂದಿ.

|| ಪದ || ರಾಧಾಮನೋಹರ ಮಾಧವ | ಮಧಸೂದನ ಸುರನುತ |

ಕೇಶವಾ ||

ಬಂಧೆಯನಳಿದು ಸನ್ನೋದವನಿತ್ತು | ಕಾಪಾಡುವಿ ಸಜ್ಜನ |

ವೃಂದವಾ || ೧ ||

(ಹೋಗುವನು)

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಹರಿಯಂತೆ, ಆದಿನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರಿಯಂತೆ ಹೊಗಳುವದ
ಕೈನಾದರೂ ಮೇರೆಯೇ ? ನಾನೇನರಿಯದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೇ ! ಎಲೋ

ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದಲೋ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣೇಬರಹವು ಸರಳವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇನೇ ಆತನು ದೇವಾದಿ ದೇವನಂತೆ ಅವತಾರಿಯಂತೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೇಸವನೆ ಕೊಂಡಾಟವೇ ಕೊಂಡಾಟ? ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲವೇಕ್ಷಿಸುವವರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. (ಪ್ರಸೇನನನ್ನು ನೋಡಿ) ಕೇಳಿದೆಯಾ? ಪ್ರಸೇನ! ನಾರದರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀನಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ ಒಳಿತಾಯಿತು. ಇದಿದ್ದರೆ ಉತ್ಪಾತವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಪ್ರಸೇನ- (ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತ) ಆ ಕೊಳ್ಳಿಕೊಡಗ ನಾರದನು ಏನು ಹೇಳಿದನೋ ?

ಸತ್ವಾಜಿ- ನೀನು ಪರಮ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆದ ಆ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗರ್ಪಿಸಬೇಕಂತೆ.

ಪ್ರಸೇನ- ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಆ ನಾರದನನ್ನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇಕೆ ಎಳೆದು ತರಲಿಲ್ಲ.

|| ಧ್ರುವಾ ||

|| ಪದ || ಎದ್ದವನು ಕುಡಿಸಿ ಕುಲಗೆಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನಾ !

ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಲು ಬಂದ ಆ ನಾರದನಿಗೆ !

ತಿದ್ದಿ ನಾಮವನ್ನಿಟ್ಟು ತಿಣಗಿ ರಕ್ತವ ತಿಕ್ಕಿ !

ಗುದ್ದಿ ಕುರಿಮಾಂಸವನು ತಿವಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆ || ೧ ||

ಸತ್ವಾಜಿ- ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಅವನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನಲ್ಲವೇ?

ಪ್ರಸೇನ- ಒಳಿತಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡನು. ಅವನ ಹಣೇಬರಹವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಸತ್ವಾಜಿ- ತಮ್ಮನೇ ಯದ್ಯಪಿ ನಿನಗೆ ಆ ಮಣಿರಾಜವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ತ್ರಾಣವು ನಿನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಪ್ರಸೇನ- ಹೀಗೆ ಆ ನಾರದನು ಹೇಳಿದನೇ! ಆ ತಿರುಕ ನಾರದನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನೇ? ಈಗಲೇ ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳ ಬಲವನ್ನು ತೋರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು.

ಸತ್ವಾಜಿ- ಬಿಡು ತಮ್ಮನೇ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು.

ಪ್ರಸೇನ- ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ಯೂ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಆ ನಾರದನಿಗೆ ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳ ಬಲವನ್ನು ತೋ-
ರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು.

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಬೇಡ ಬಿಡು ತಮ್ಮನೇ ಅವನು ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನೀನು
ಹಾಗಾಗಬಲ್ಲೆಯಾ? ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಬಡಪ್ರಾಣಿಯು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ
ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಪ್ರಸೇನ- ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲಾ! ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ
ಬಲವಿಲ್ಲವೇ? ಎಲೋ? ಏ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿಗಳೇ! ನನ್ನ ಬಾಹುಗ-
ಳಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲವೇ? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಗುದ್ದಿ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆ
ದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೇನು. (ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ- (ಪಟು) ಮಹಾರಾಜ! ತಮ್ಮ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲವೆಂದು
ಹೇಳುವವರಾರು? ಈ ಅಗಲವಾದ ಎದೆಯೂ, ಧೃಷ್ಟವೃಷ್ಟವಾದ ಬಾಹು-
ಗಳೂ, ಈ ಭೀಕರ ಮುದ್ರೆಯೂ ಯಾರನ್ನು ತಾನೇ ಭಯಗೊಳಿಸಲಾ-
ರದು?

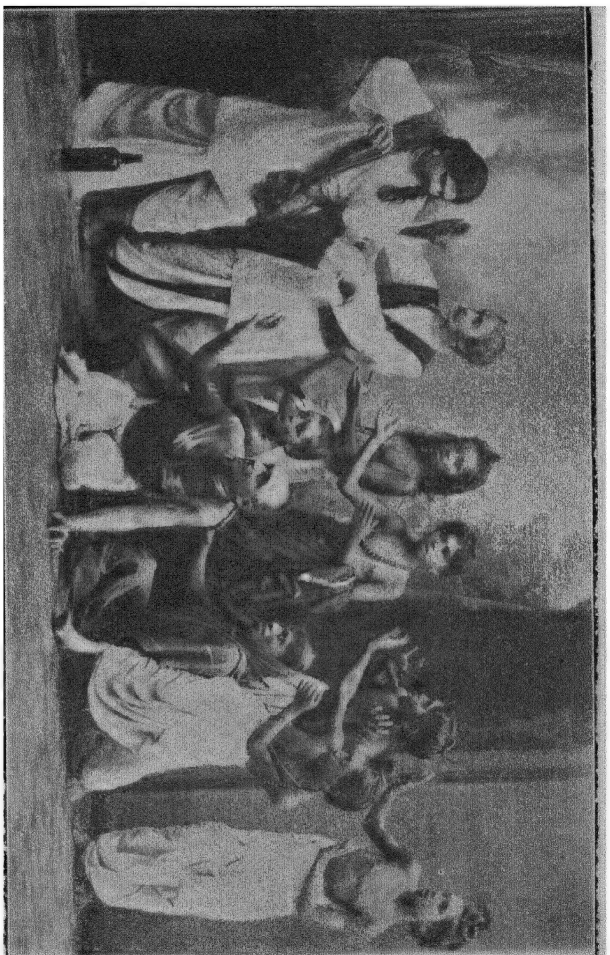
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ- ಮಹಾರಾಜ! ತಮ್ಮ ಬಾಹುಬಲಗಳ ಸಂಗಿಯೊತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ.
ಈಗಿನ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಬಲವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ನಾವು ಭಯಭ್ರಾಂತರಾ-
ಗಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಸೇನ- ಎಲೋ ವಿಪ್ರ ದಂಪತಿಗಳೇ! ನನಗಿನ್ನೂ ನಿಜವಾದ ರೋಷವು
ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತು
ಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನಿಜವಾದ ರೋಷವು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರೇ? ಉಂ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ- ಬೇಡಿ. ಬೇಡಿ. ನಿಜವಾದ ರೋಷವನ್ನು ತಾಳಬೇಡಿ. ನಿಂತ
ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವು.

ಸತ್ಯಾಜಿ- ತಮ್ಮನೇ ತಾಳು ತಾಳು.

ಪ್ರಸೇನ- ಉಂ. (ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪೀಠಿ ಪೋಗುವನು..) ತೋರಿ
ಸಲೋ ನನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ?

ಪ್ರಸಂಗ:- ಸರಗಾನ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೋಷ್ತಾ ಪಂಡಿತ್. ಸರಗಾನ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಂಡಿತ್ಗಳಿಗೆ, ಪಂ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಬೇಡಿ. ಬೇಡಿ. ಮಹಾರಾಜರೇ ನಾವು ಬಡವರು.

ಪ್ರಸೇನ- ಈಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳ ಬಲವು ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಮಹಾರಾಜಾ ತಾವು ಅಗಾಧ ಬಲಶಾಲಿಗಳು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಕೇವಲ ರಣ ರೂರರು.

ಪ್ರಸೇನ- ಹೇಳಿ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಅರಿಗಜ ಕಂಠೀರವರು.

ಪ್ರಸೇನ- ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಅರಿತಿಮಿರ ಮಾರ್ತಾಂಡರು.

ಪ್ರಸೇನ- ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿ. ಹೆ. ಹೆ. ಹೆ. ಅಲ್ಲ ನೇ ಇವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕೊಡು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- (ಪೇಶಾವರಿ ಸಗತ್ತ) ಅಹಹ ಏನು ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರ ಪೆದಾಯ್?

ಪ್ರಸೇನ- ಅಲ್ಲ ನೇ ಇವರ ಮನೆಗೆ ಹೊರಿಸಿ ಕಳಿಸು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಪ್ರಸೇನಮಹಾರಾಜರೇ! ತಮ್ಮಂತಹ ದಾನಶೂರರು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸೇನ- ಅಲ್ಲ ನೇ! ಇವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕಳಿಸು.

ಸತ್ರಾಪಿ- ಹಾಗೇ ಅಗಲಿ ನಡೆಯಿರಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- (ಪೇಶಾವರಿ ಸಗತ್ತ ಹೊರಡುವನು)

ಪ್ರಸೇನ- ಎಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ! ಹೀಗೆ ಬಾ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಮತ್ತೇನು ಮಹಾರಾಜ ?

ಪ್ರಸೇನ- ನೀವು ಈ ಸುವರ್ಣ ದಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದನ್ನಾರು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಹೇಳುವಿರಿ?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಾಂಡದ ಕುಬೇರರಾದ ಪ್ರಸೇನಮಹಾರಾಜರು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆವು.

ಪ್ರಸೇನ- ಭಲಾ. ಭಲಾ. ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೋಗಿ. ಹೋಗಿ. ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗಿ. ಮನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಅದೇಕೆ ?

ಪ್ರಸೇನ- ಏಕೆಂದರೆ? ನಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾಗಬೇಕು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ- ಈಗಾಗಲೇ ಆಗುವಷ್ಟು ಆಗಿಹೋಗಿದೆ ಮಹಾರಾಜ.

ಪ್ರಸೇನ- ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕು ಹೋಗೋ ಮಮ್ಮಗನೇ ? (ಹೋಗುವನು)
ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಾಹುಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರು.

ಶಂಕರ- ಝುಪ್ ತಾಲ.

|| ಪದ || ಕುಡುವೆ ಮಲ ಜಿಂಕೆಗಳ | ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯ ರಕ್ತಗಳ |
ಕಡವಿ ಶರದಿಂಪೊಡೆದು | ಕಾನನದಿ ಸತತ ||
ಬಿಡದ ಸಂಹರಿಸುವೆನು | ಅಂಚೆಕೊಂಚಗಳನ್ನು |
ಸಡಗರದಿ ಸೇವಿಸಲು ಪಾಳೆಯಾಡಿ || ೧ ||

ಪ್ರವೇಶ ಮಧುಕರ. ೧ ನೇ ಸರ್ದಾರ. ನರ್ತಕಿ.

ಮಧುಕರ- ಮಿತ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸೇನಮಹಾರಾಜನ ಪ್ರತಾಪವು ಹೇಗಿರುವದು. ಸಾಹಸಿಯಾದವನು ಈ ಭೂಮಂಡಲದ ಕುಬೇರನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು

೧ನೇ ಸರ್ದಾರ- ಬರೇ ಕುಬೇರನೇ ಏಕೆ ? ಮಹಾರಾಜನಾಗಿಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಬಾರದೇ ? (ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿ) ಬರಬರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ದ್ವಾರ ಕಾಫೀಶನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗು.

ಮಧುಕರ- ಹಾಗಾದರೇನೇ ! ಈ ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರ ಟೀಂಕಾರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು.

೧ನೇ ಸರ್ವಾ೯— ಯಲೋ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಬಿಡು. ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಉಪವೇಶನಿಯ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರಾಶನ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ.

ಮಧುಕರ— ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನು ಇಂದೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾನು. ಎಲೋ! ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಸೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜರೇಕೆ? ಅವರಾಚೆಯವರು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದಿಳಿದು ಬಂದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನರ್ತಕಿ— ಮಹಾರಾಜರೇ! ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಲವಂತರು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಒತ್ತಾಯದ ನಿಯಮವನ್ನು ಲಂಘಿಸಿ ಬಿಡುವಿರಿ. ಆದರೆ ದುರ್ಬಲ ವೇಶ್ಯೆಯರಾದ ನಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಇಬ್ಬರೂ— ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಪ್ಪಣೆ ಹೊರಟಿದೆ?

ನರ್ತಕಿ— ನಾವು ಈ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ. ಇನ್ನು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೇ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದಂತೆ. ಇದನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದರೆ ಉಗ್ರಶಾಸನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾದೀತಂತೆ.

ಎಲ್ಲರೂ— ಕೇವಲ ಹುಚ್ಚತನ. ತಲೆ ಸಮವಿಲ್ಲದಾಗ ಕೊಟ್ಟು ಅಜ್ಞೆಯಿದು. ಪ್ರಸೇನನು ಬರುವನು ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು, ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ! ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರಸೇನ— (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮಿತ್ರರೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಣಿಯವಷ್ಟು ಬಂಗಾರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವದೇ?

೧ನೇ ಸರ್ವಾ೯— ಈಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಪ್ರಸೇನ— ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಮಣಿರಾಜವು ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತತ್ಪಕ್ಷಣವೇ ಸಕಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿ. ಉಳಿದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮ

ಣರಿಗೆ ದಾನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಂಹು. ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ಎಲೇ ವಿಲಾಸಿನಿ! ಸ್ವಲ್ಪ ನರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡೆ. (ಕೂಗುವರು) ಎಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಿರೊ. ಎಲೇ ವಿಲಾಸಿನಿ ನೀನೂ ದಣಿದಿರುವಿ. ಕೊಂಚ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿ. ಮಿತ್ರರೇ, ನಾವು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಭುಜಬಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಬೇಟೆಯನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಮ್ಮ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯಾದರೂ ಕೊಂಚ ಮಲಿನವಾಗಿರಬಹುದು. ಪುನಃ ಅದರ ರೂಢಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾ!

೧ನೇ ಸರ್ವಾರ- ಛೇ. ಛೇ. ಅಷ್ಟೇನು ಮಲಿನವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಯಾದವರಿಗಿಂತಲೂ ತಮ್ಮ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಕೌಶಲ್ಯವು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಸೇನ- ಹಾಗಾದರೆ ಎಲೋ ಒಂದು ಖಡ್ಗವನ್ನು ತನ್ನಿ. ತಿರಿವಿ ನೋಡೋಣ. (ತಂದು ಕೊಡುವರು) ಮಿತ್ರರೇ ಜೋಕೆ ಜೋಕೆ. (ಎನ್ನುತ್ತ ತಿರುವಿ ಬಿಳುವನು.)

ಮಧುಕರ- ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ! ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರು ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರು.

೧ನೇ ಸರ್ವಾರ- ಎಲೋ, ಹಾಗನ್ನಲಾಗದು. ಅದು ಪ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದಕವಲ್ಲವೇ? ಮಹಾರಾಜರು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಸಹ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತಿರಿಗಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳು.

ಪ್ರಸೇನ- ಭಲಾ. ಭಲಾ. ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ಹೇಳಿದಿ. ಇಂದು ಮಣಿಯಿಂದ ಸಿಗತಕ್ಕ ಬಂಗಾರವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನದೇ. ಎಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮದ್ಯವನ್ನು ತನ್ನಿರೊ. ಕಾವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. (ಕೂಗುವರು ಕಂತರ ನುಡುತ್ತ)

|| ಚಾಲ್ || ನೋತಕಚ || ದ.ದರಾ ||

|| ಶು || ಧರ್ಮದೇವತೆಯಾದ ಸಮರ || ಭೋಗಭಾಗ್ಯದತ್ತಿ ಕರರು ||

ಸುರರಾಜನ ತೆರದಿ ನಾನು || ಮೆರಿಯ. ವಿನಾಸವೆಂದಿದೆ ||

ಸುರಪತಿ ಅಮೃತವ ಕುಡಿದನು ।

ನರಪತಿ ನಾ ಸುರಿಯ ಕುಡಿದನು ।

ಸುರವಾರಾಂಗನೆಯರಲ್ಲಿ । ನರವೇಶೈಯರಲ್ಲಿರುವರು ॥

ಎಲ್ಲರೂ- ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಹೆ. ಹೆ. ಹೆ.

ಪ್ರಸೇನ- ಮಿತ್ರರೇ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿರಿ. ಈ ವಿಲಾಸಿನಿಯೊಬ್ಬಳಿರಲಿ.

(ಹೋಗುವರು)

ಸ ನೇತ ॥ ಸತ್ಪ್ರಜಿತ ॥

ಸತ್ಪ್ರಜಿ-

ರಂಗ-ಅಡಾಣ. ಜಾಲ-ಎಕ್ಕ ॥

॥ ಪದ ॥ ನಗರೋಳ್ ಮೋದವ ಪಡೆವವರೇ ವಿರಳರೂ । ಪರರ ।

ಭಾಗ್ಯವನು । ನೋಡಿ ॥ ಉರಿವರೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರ ।

ದಿಂ ಬಹುಜನರು । ಇಂತಹ ದುರ್ಭಾಗ್ಯರೇ, ಮಾನಸರಕ್ತಸರು ।

ತೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು । ಪರಮಾಪ್ತರ ತೆರದೆ । ಶಿರಿವಾನಗಿ ।

ಮನದಿ ಘೋರವೈರವ ನೆನೆಯುವರು ॥

ಆ ನಾರದನಿಗೆನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಮತ್ತು ಆ ಅಕ್ಕೂರ ಉದ್ಧವಾದಿಗಳಿ
ಗಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಸಕಲರೂ ಸಂಭಾವಿತರೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿ
ದ್ದಾರೆ. ಜಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರೊಬ್ಬರ ವಿನಃ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ
ಗಳಾಗಲೇಬಾರದೇನು? ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ “ಅಯ್ಯಾ ಸತ್ಪ್ರಜಿತನೆ!
ಆ ಶಮಂತಕಮಣಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗರ್ಪಿಸಿ ಬಿಡಬಾರದೇ? ಅದು
ಆತನಿಗೇನೇ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು” ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ ಎಂದು ನಿತ್ಯಶಃ ಹೇಳುತ್ತಲಿ
ದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೇನನ್ನ ಬೇಕು? ಇದೇನು ಹೇಳುವಿಕೆಯು? ಜಗದಲ್ಲಿ
ಸಂಭಾವಿತರಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುವರೇನು? ಮಣಿಯು ಸಕಲರ
ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಚುಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. (ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ಬರುವಳು) ಏನು ಮಗೂ!
ಸತ್ಯಭಾಮಾ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಫಲಾಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದೇ?

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಅಹುದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು.

ಸತ್ಪ್ರಜಿ- ನೀನವನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ತಾತಾ! ಅಲ್ಲಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸತ್ರಾಜಿ- ಹಾಗಾಗುವ ಕಾರಣವೇನು?

ಸತ್ಯಭಾಮೆ-

ರಾ. ದೇಶ. ವೀಪಚಂವಿ.

|| ಪದ || ಏನೆಂದುಪೇಳಲಿ | ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಚಿಕ್ಕ ತಾತನು |
ಹೀನ ಸಹತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ' ಯನ್ನಗತಿ ಹೇಸಿಗಿಯು |
ಬಂದುದು ||

ಸತ್ರಾಜಿ- ಛಿ. ಛಿ. ಮಗು ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವಿಷ್ಟು ಕಠೋರ ನುಡಿ
ಗಳನ್ನಾಡಬಾರದು.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ-

ಸದರ

|| ಪದ || ಅರುವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ | ಸುರೆಯನತಿತಯ ಪಾನ ಮಾಡಿ |
ದುರುಳ ವೇಷ್ಯಯಂಗಳೀವನು | ಕನು ಬಳಗಿರಿಕೊಂಡಿಹು |
ಲಜ್ಜೆಹೊರಿದೂ || ಏನೆಂದು ಪೇಳಲಿ ||

ಸತ್ರಾಜಿ- ಬಿಡಮ್ಮಾ ಬಿಡು, ಬೇಡ ಅವನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆಯಬೇಡ.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ-

ಸದರ

|| ಪದ || ಧರಿಸಿದಾ ಪಸ್ತಗಳ ಪರವೆಯು | ಇರದೆ ಕುಳಿದಾಡುವನು |
ಭೂತದ | ತೆರದೆ ಆ ಕುಲಬೆಯಳ ಕರವಾ |
ಧರಿಸಿ ವಾನೆಯೇಳ ತರವಿವೇನೈ || ಏನೆಂದು ||

ಸತ್ರಾಜಿ- ಅಮ್ಮಾ ನೀನು ಬಹು ಮುಂಗೋಪಿಯು ಅವನೇನಾದರೂ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ನೀನತ್ತ ಚಿತ್ತವನ್ನೀಯಲೇಬೇಡ. ನೋಡು ಅವನೇನು
ಸಾಮಾನ್ಯನೇ? ಶ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾಂ
ಡದ ಕುಬೇರನಾಗಿರುವನಲ್ಲವೇ?

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ನೀತಿಬಾಹಿರನಾದವನು ಕುಬೇರನಾದರೇನು? ಏನಾದರೇನು
ವ್ಯರ್ಥವೇ!

ಸತ್ರಾಜಿ- ಮಗು ನಾವವನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನೇತಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡ
ಬೇಕು? ಗುಣಾಂಶವೇನದೆಯೋ ಅದನ್ನಷ್ಟು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದರೆ ತೀ
ರಿತು.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ತಾತಾ! ಆತನಲ್ಲಿ ಗುಣಾಂಶವಿದ್ದರಲ್ಲವೇ! ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವದು? ನಾನಂತೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಧನಾಂಶ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೀನವನಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತಾಟಿಕೆಯನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಿರಿ. ಇದೇನು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವೈಭವಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನೇ ಮದಿರಾಮಂದಿರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಶೀಲವೇ ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಬಿಡು ತಾಯೀ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡು. ಅದೋ ಅವನೇ ಬಂದನು.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ - ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವದು ತರವೇ ಎಂದು ಅವನನ್ನೇ ಕೇಳಿಬಿಡುವೆನು.

ಸತ್ಯಾಜಿ- ತಾಯೀ ಸುಮ್ಮನಿರು ಅಥವಾ ನೀನು ಒಳಗೆ ನಡೆ.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಇಲ್ಲ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವೆನು ನನಗೇನು ಭಯ ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಬಹು ಉದ್ಧಟ ವೃತ್ತಿಯವಳು ನೋಡೆ ನೀನು.

ಪ್ರಸೇನ- (ವ್ಯಗ್ರಯಾಪೇಷದಿಂದ ಬಂದು)

|| ರಾ|| ಚಾಲ|| ಡಿ ಸೌಂ ಡಾಂ ತಪಾಜ ||

|| ಪದ || ಬಲಶಾಲಿಯಾಗುವೆನು | ಸಲೆ ಬೀಟಿಯಾಡೀ ವನದೆ |

ವೀರಾವೇಶದಿಂದ || ಪಲ್ಲ ||

ಶರಗಳನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಸರಿ | ಶಶಕ ಚಿಂಕಗಳ |

ಹುರಿದುಬಿಡುವೆನು ಕುಲವ ನೀದಿನದಿ | ಗಳಿಲಾ |

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಅಹಹಹ ನರಿ ಮೊಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರುವ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಎಂತಹ ಶೂರನು ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ತಾಯೀ ನಿನಗೆ ಕಯ್ಯನ್ನಾದರೂ ಮುಗಿಯಲೇ ?

ಪ್ರಸೇನ- ಕುಮಾರಿಯು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಯೇನೂ ಇಲ್ಲ ವ್ಯಗ್ರಯಾರ್ಥ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ನೀನು ಜತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಪ್ರಸೇನ- ಮಗೂ, ನಾನು ಪರರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒಯಸತಕ್ಕವನೇ ? ಸ್ವಯಂಶೂರನಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಯಂಶೂರನು. ನಾನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ವನವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ನರಿ, ಮೊಲ, ಇಲಿ, ಜಿಂಕೆ, ಮೊದಲಾದ ಮೃಗಗಳೂ ಅಂಚ, ಕೊಂಚ, ನವಿಲು ಮೊದಲಾದ ಖಗಗಳೂ ಗಡಗಡನೇ ಗಡಗಡನೇ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸುವವು ಬಲ್ಲಿಯಾ?

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಚಿಕ್ಕವನೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಿಂಹ, ಶಾರ್ದೂಲ, ಕಾಡಾನೆಗಳೇನಾದರೂ ಎದುರಿಸಿದರೇ

ಪ್ರಸೇನ- ಅವೆಲ್ಲ ರಾತ್ರಿ ಸಂಚರಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ರಾತ್ರಿಯ ಬೇಟೆಯು ಮೋಸಗಾರರದು. ನಾನು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜಗವೂ ಚಾಗ್ರತವಿರುವಾಗ ಬೇಟೆಯಾಡತಕ್ಕವನು.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಒಂದು ಸಮಯ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂಹ, ಶಾರ್ದೂಲಗಳು ಎದುರಿಸಿದರೇ?

ಸತ್ಯಾಜಿ- ಮಗೂ! ನೀನು ಮಹಾ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿಯು ನೋಡೇ. !

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಅಲ್ಲಾ ! ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆನು.

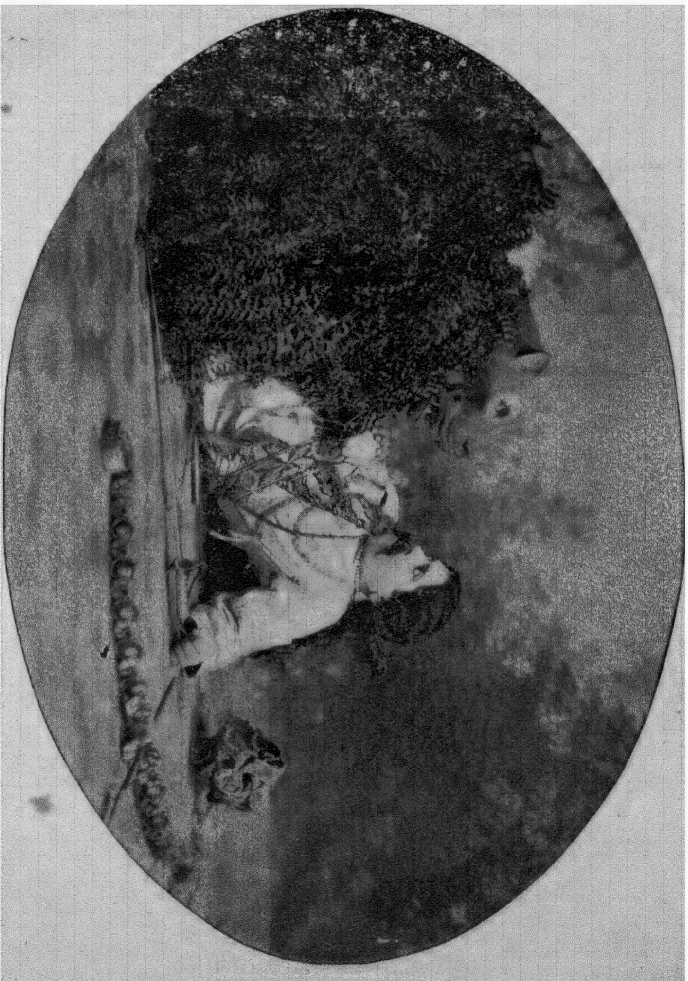
ಪ್ರಸೇನ- ಎದುರಿಸಿದರೇನಾಯಿತು? ಇದೋ (ಶಂಖವನ್ನ ತೋರಿಸಿ) ಈ ಶಂಖವೇನಿದೆಯೋ ಇದನ್ನು ಹೊಡೆಯುವೆನು.

ಸತ್ಯಭಾಮೆ- ಏನು? ಶಂಖಾ ಹೊಡೆಯುವಿರಾ?

ಪ್ರಸೇನ- ಅಹುದು. ಇದನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವೆನು, ಕೂಡಲೇ ಅವು ಓಡಿ ಹೋಗುವವು. ತತ್ಕ್ಷಣ ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂದುಹಾಕುವೆನು. ಇರಲಿ ಇನ್ನು ನಾನು ಹೋಗುವೆನು. ಎಲೋ ನನ್ನ ರಥವು ಸಿದ್ಧವಿರುವದೇ?

ತೆರೆ- ಸಿದ್ಧವಿರುವದು ಒದ್ದಿ !

ಪ್ರಸೇನ- ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬುಡ್ಡಿ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿದು ಹೊರಡುವಾ (ಹೋಗುವನು)

ಜುನೇನನ್ನನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲವು ಕೊಲ್ಲುವುದು.

(ಪ್ರಸೇಶ)

ಜಾಂಬುವಂತ- ಏನು ದುಷ್ಟ ಶಾರ್ದೂಲವಿದು? ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗೋಧನಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಳು ಮಾಡುವದಲ್ಲದೇ ನಿತ್ಯಶಃ ನನ್ನ ಪ್ರಜಾವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವದು. ಅದನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪೀಡಕನಾದ ಆ ದುಷ್ಟ ವೃಗವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸದಿರುವದು ಈ ಜಾಂಬುವಂತನ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಲಂಕವೇ ಸರಿ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇಂದು ಆ ದುಷ್ಟ ವೃಗವನ್ನು ಸಂಹರಿಸದೇ ಯಾವಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಿಡಬಾರದು. (ಗರ್ಜನೆ) ಏನೋ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರುವದು? ಅದೇ ಶ್ವಾಪದವು. ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಖನಾದವೂ ಕೂಡಾ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಯುದ್ಧವಲ್ಲೊಂದು ಶಂಖವನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲದ ಎದುರಿನಲ್ಲೊಂದು ಪಂಡಿತನು ವನಿರಬಹುದು? (ದೂರ ಸ್ವರ) ಅದೋ ಯಾವನೋ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು. ಶಂಖವನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮುಂದೆ ಓಡುವನು. ಶಾರ್ದೂಲವು ಬಹು ರಭಸದಿಂದ ಅವನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿರುವದು. ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಅವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಬಹೂ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಾ? (ಓಡುವನು ಕೂಡಿಸಿಲ್ಲ ಪ್ರಸೇನನನ್ನು ಸಿಂಹವು ಕೊಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜಾಂಬುವಂತನು ಸಿಂಹವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನು. ಮತ್ತೂ ವ್ಯತ ಶರೀರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಮಣಿಯನ್ನೂ ವಶ್ಯವನು.)

— ೩ ನೇ ಅಂಕ ಸಮಾಪ್ತ :—

೨ ನೇ ಅಂಕವು

ಪ್ರವೇಶ || ಬಾಲಕಿಯರು ವಿನಾಯಕ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ,
ಬರುತ್ತಿರ. ವರು.

ರಾಗ. ತೆಲುಗ. ತಾಲ ದಾದರಾ.

|| ಪದ || ಶ್ರೀ ಗಿರಿಜಾತೆಯ ತನಯಾ || ಪಲ್ಲ ||

ನಿಗಮಾಗಮಗಳ ಹೃದಯಾ |

ಸುಗುಣಾರ್ಣವ ದಿವ್ಯ ಕಾಯಾ |

ಜಗದೋದ್ಧಾರಕನೆನಿಸಿಹ | ಭೋ |

ಗಜಾಸ್ಥ ಗಣರಾಯಾ || ೧ ||

ಯೋಗಿಗಳಾಮೋದವಿಷಯ |

ಜಗವೆಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯ |

ಬಗೆಯುವರೈ ಮಹಾಕಾಯ |

ನಿ ಸ ಗ ಮ, ಸ ಗ ಮ ಪ, ಗ ಮ ಪ ನಿ

ಪ ನಿ ಸ ರಿ, ಸ ಸ್ವ ನಿ ಪ ಮ, ಗ ಮ ||

ಮಘವಾಢಿಕ ಸುರಸೇನ್ಯಾ || ೨ ||

ನಿನ್ನಯ ಪಾದಾಂಭೋಜಗ |

ಳನ್ನ ನೆನೆವ ಭಕುತಾಳಿಯು |

ಉನ್ನತ ಸುಖವಿಹ ಪರದಲಿ |

ಸ ಸ್ವ ನಿ ಪ ಮ, ಪ ನಿ ಪ ಮ ಗ ಮ, ಸ ಗ ಮ ಪ ನಿ

ಸ ರಿ ಸ ನಿ ಪ ಮ | ನನ್ನೆಂದ ಪಡೆವರಯ್ಯ

ವಿಜಯ- (ಅನುಸರದಿಂದ ಬಂದು ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ನೋಡಿ) ಬಾಲಕಿಯರೇ !

ಇದನ್ನೇನು ನಡೆಸಿರುವಿರಿ.

೧ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ವಿಜಯನೇ ನಾವು ವಿನಾಯಕನ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡು
ತ್ತಿರುವೆವು.

ವಿಜಯ- ವಿನಾಯಕ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಾದರೆ ರಾಜಬೀದಿಯ
ಲ್ಲೇಕೆ? ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಇಂದು ವಿನಾಯಕ ಚವತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಘ್ನೇ
ಶ್ವರನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲೆಯೇ ನಿಂತು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾ
ಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ?

೨ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ಅಹುದಹುದು ಗೆಳತಿಯರೇ! ಇಂದು ವಿನಾಯಕ ಚವ
ತಿಯು. ವಿಜಯನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ಸಮ್ಮುಖದ
ಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಆತನ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಾ ಬನ್ನಿ ರೆ!

೩ ಜಯ- ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಾದರೆ- ನನ್ನ ಗೂಡ ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆಯಿರಿ
ಬಾಲಕಿಯರು- ಅದೇಕೆ ?

ವಿಜಯ- ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಕನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ
ಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಲರಾಮ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೂ
ಮತ್ತೂ ಇತರ ಯಾದವ ನರನಾರಿಯರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬಹುದು.
ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಧುರ ಕಂಠಸ್ವ
ರದಿಂದ ವಿಘಾಯಕನ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವದರೇ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಸಂತೋಷವಾಗುವದಲ್ಲವೇ ಅಯಂವಿಶೇಷ ಪಾರಿತೋಷಕವೂ ಸಹಾ
ಹೊರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನನ್ನ ಗೂಡ ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆಯಿರಿ.

೨ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ಅಹುದಹುದು ಗೆಳತಿಯರೇ ವಿಜಯನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ
ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದೇ ಯೋಗ್ಯವು ನಡೆಯಿರಿ.

ವಿಜಯ- ಇರಲಿ ಈ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳಾರು ?

೧ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ನಾನು.

ವಿಜಯ- ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವರೋ ?

೧ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ಅಹುದು.

ವಿಜಯ- ಹಾಗಾದರೆ! ನೀನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆದು
ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೧ ನೇ ಬಾಲಕಿ- ಅದೇಕೆ ?

ವಿಜಯ- ಪಾರಿತೋಷಕವು ಬೇಕಾದರೆ ?

ಎಲ್ಲರೂ- ಅಗಲಿ. ನಡೆಯಿರಿ. (ಹೋಗುವರು)

(ಪ್ರವೇಶ ೨)

.. ಗಣೇಶನ ದೇವಾಲಯ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಬಲರಾಮ, ಗರ್ಗುರು ಕುಳಿತಿರ. ವರು
ವಿಜಯನು ಬರುವನು.

ವಿಜಯ— ಉಭಯ ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ವಿಜಯವಾಗಲಿ! ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ
ಯವರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ವಿನಾಯಕ ಚವತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ
ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮೇಳವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರ
ವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ— ಇದೇ ಏನೋ ನಿನ್ನ ಮೇಳವು.

ವಿಜಯ— ಅಹುದು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ. (ಬಲಕಿಯರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಸನ್ನಿ ಮಾಡುವನು)

ಕೃಷ್ಣ— ನೀನೇ ಇವರಿಗೆ ಗಾಯನಾಭಿನಯಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು
ವೆಯಾ?

ವಿಜಯ— ಅಹುದು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ!

ಬಲರಾಮ—ಎಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಗಾಯನಾಭಿನಯಕಲಾಕೋವಿದನಾದೆ ?

ವಿಜಯ— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ನನ್ನ ಬಿಡಾರದ ಹತ್ತಿರನೇ? ಭರತನ ನಾಟ್ಯ
ಮಂದಿರವಿದೆ ನಿತ್ಯಶಃ ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವಾಗ ಶ್ರವಣ
ಬಲ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಲಕಿಯರ ಪರಿಮುಖದಿಂದ ಆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆ
ಯು ಫಲರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು (ಪುನಃ ಸನ್ನಿ ಮಾಡುವನು)

ಕೃಷ್ಣ— ಹಾಗಾದರೆ ತಡವೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಮೇಳದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನಾ
ರಂಭಿಸು.

ವಿಜಯ— ಹುಂ ಹೂಂ ಬಾಲಕಿಯರೇ! ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪದ್ಯ
ವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಬಾಲಕಿಯರು—

ರಾಗ. ಭೂಪ. ತ್ರಿಕಾಲ.

|| ಪದ || ಗೌರಿಯ ಮನಮೋಹನ ಬಾಲಕನೇ? || ಪಲ್ಲ ||

ಗೌರವ ಪಡೆದಾ ಗಣನಾಯಕನೇ | ಅ || ಪಲ್ಲ ||

ಗೌರಾಂಗನೇ ಗಂಭೀರನೆ ಧೀರನೇ |

ಗೌರೀಶನ ಪರನನು ಪಡೆದನನೆ ||
 ವಿತರದನವಾ | ರಣದವದನನೇ |
 ಲೋಕವದಯದಿಂದುದ್ಧರಿಸುವನೇ |
 ರಾಕೇಂದ್ರ ವಘಾಲವಿ ಪಡೆದನನೇ |
 ಯಾಕೆನ್ನೊಳು ಮೌನವೂ ಸುರನುತನೆ |
 ನಿ ಸ ಗ ರಿ, ಪ ಗ ಧ ಪ, ಸ ಧ ರಿ ಸ, ಗ ರಿ ಸ ಧ ಪ, |
 ಧ ಸ ರಿ ಗ, ಸ ರಿ ಗ ಸ, ರಿ ಗ ಪ ದ, ಗ ಪ ಧ ಸ ಧ, |
 ಧ ಸ ರಿ ಗ ಸಾ, ಗೆ ಪ ಧ ಸ ಪಾ, ಧ ಸ ರಿ ಗ ಸಾ, ||೨||

ಸಕಲರು- ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ.

ಬಲರಾಮ- ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಮೇಳಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಜಯನ
 ಮೇಳವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಏಕೆ? ಮಾಧವಾ?

ಕೃಷ್ಣ- ಮೇಳವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ನಾಯಕನು ವಿಜ
 ಯನೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಂಬಲಾರೆ.

ವಿಜಯ- ಅದೇನು? ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಹೀಗೇನು ಹೇಳುವಿರಿ? ನಿಶ್ಚಯ
 ವಾಗಿ ಇದು ನನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಸಮಾಜವೇ ಇದು.

ಬಲರಾಮ- ಛಿ. ಕೃಷ್ಣಾ! ವಿಜಯನು ಅಷ್ಟು ಸುಳ್ಳಾದತಕ್ಕವನಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ- ಪಾಪವುಂಟೆ?

ವಿಜಯ- ನೋಡಿ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮಗಿಂತಲೂ ಬಲರಾಮನು ಮಹಾ
 ರಾಜರಿಗೆ ನನ್ನ ಗುಣಪರಿಚಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ- ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಗರ್ಗ- ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಸು ನೋಡುವಾ?

ವಿಜಯ- ಹೂಂ ಬಾಲಕಿಯರೇ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಪದ್ಯ
 ವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಕೃಷ್ಣ- ಯಾವ ಪದ್ಯವನ್ನೊ?

ವಿಜಯ- (ಪನ್ನೆಯನ್ನು ಮೂಕುತ್ತ) ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು.

ಕೃಷ್ಣ - ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ? ಹಾಂ?

ವಿಜಯ - ಛೇ. ಛೇ. ಸ್ವಾಮೀ ನನಗೂ ಗೊತ್ತುಂಟು..

(ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಹಾಡೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನು.)

ಬಾಲಕಿಯರು -

ರಾಗ—ಗ ರಂ ತಾಲ—ದೀಪಚಂದ್ರ.

|| ಪದ || ನೆನೆಯುತಿರಲೂ | ವಿನಾಯಕನಂ |

ವನವಿ ಸುನೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವನು |

ತನವೆ ಜನದಿಂ | ದ ಮರೆ ಹೋಗಿ |

ವಿನಯರಲಿ ಈ | ತನಗೆ ಬಾಗಿ || ೧ ||

ಘನತೆಯನು | ಮೊಂದಿ ಇಹ ಪರ |

ಘಳಸ ವದು ನೈಜನೋದವನು || ೨ ||

ಬಲರಾಮ - ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ! ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ! ವಿಜಯನೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವನ್ನೂ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕೃಷ್ಣಾ ! ವಿಜಯ ನಿಗೂ ಅವನ ಮೇಳದವರಿಗೂ, ಸರಿಯಾದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸು. ವಿಜಯನೇ ಕೃಷ್ಣನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಬಹುದು.

ಕೃಷ್ಣ - ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ. ಸರಿಯಾದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆನು ಪರವಿಲ್ಲ. ಸಂಭಾವನೆಯ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಿರಿ. (ತೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ (ವಾಯುಗಳ)

ಕೃಷ್ಣ - ವಿಜಯನೇ ನಿಜವಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳು ನಾನರಿಯದ ನಿನ್ನ ನಿಜವೆಲ್ಲ.

ವಿಜಯ - ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಮಿಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವಿರಲಿ. ಮೊದಲು ನನಗೇ ನು ಸಂಭಾವನೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಿದೆಯೋ? ಅದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ. ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನು ಕಾಣುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಪೇರಿಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ - ಅದೇನೋ? ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನ ಸಲುವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಯ ಪಡುವ ಕಾರಣವೇನು?

ವಿಜಯ :- ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ವಿನಾಯಕ ಚವತಿಯ ದಿನ ಯಾವ ನರನಾರಿಯರು ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡುವರೋ, ಅವರು ದುರಭವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಬಹು ತೊಂದರೆ ಪಡುವರು.

ಕೃಷ್ಣ - ಹೀಗೆ ನಿನಗಾರು ಹೇಳಿದರು?

ವಿಜಯ - ವೃದ್ಧರು, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಮತ್ತು ಅನುಭವವು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬೇಗನೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವೆನು. ತೀವ್ರ ಕೊಡಿ (ಸ್ವಗತ) ಈ ಮೇಳದ ಒಡೆಯನಾದ ಭರತನು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಕೈಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವಾ? (ಸ್ವಕಾರ) ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ ತೀವ್ರ ಮನೆಯನ್ನು ಶೀರಬೇಕಾಗಿದೆ ತೀವ್ರ.

ಕೃಷ್ಣ - ಇದೋ ತೆಗೆದುಕೊ. (ಮುಖಿಸ ಹಾರವನ್ನು ವಿಜಯನ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭರತನು ಬರುವನು. ನೋಡಿ) ನೀವಾರು?

ಭರತ - ನಾನು ಭರತನು.

ವಿಜಯ - (ಸ್ವಗತ) ಕೆಲಸವು ಕೆಟ್ಟಿತು. (ಮುಸುಡಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಡುವನು.)

ಕೃಷ್ಣ - ನಿನ್ನದೇನು ಕೆಲಸ?

ಭರತ - ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ನನ್ನ ಮೇಳದ ಬಾಲ ಬಾಲಕಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದಾಲೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಜಯನು ಮೋಸದಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಘದವರನ್ನು ತಾನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿ ನನಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ತಾನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣ - ಸರಿ. ನಾನಾಲೋಚಿಸಿದಂತೆ! ವಿಜಯಾ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ವೃತ್ತಾಸನಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು ಭರತನ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನವನಿಗೆ!

ವಿಜಯ - (ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಭರತನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತ) ಇದೋ ಭರತಾ ಚಾರ್ಯರೇ! ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು? ಸತ್ಯವಾಗಿ

ಹೇಳಿ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ! ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಾಜಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾಶಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದರೆ? ಇಷ್ಟು ಘನವಾದ ಪಾರಿತೋಷಕವು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತೆ! ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವು ಬೇಡ ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಭರತ- (ಅನುಮಾನಿಸುವನು)

ಕೃಷ್ಣ- ವಿಜಯಾ? ನಾನೆದುರಿನಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಭರತನು ಹೀಗೆ ಸಂಕೋಚ ಪಡುವನು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ? ಇಷ್ಟು ಪಾರಿತೋಷಕವು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಯಿತು ಯಾರ ಪರಿಮುಖದಿಂದಲಾದರೂ ಬಡವನ ಕಲ್ಯಾಣವಾಯಿತು. ಅಸ್ತು ಭರತಾ ನಡೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ಮೇಳದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಶಿಕ್ಷೆಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಡ. ವಿಜಯಾ ನನ್ನನ್ನು ಮಂದಿರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆ?

ವಿಜಯ :- ಬರುವೆನು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಆದರೆ ನನಗೆ ಹಿಂತೆರಳುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವೇ ಅಪ್ಪಣಿಯಾಗಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನು ಕಾಣುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :- ಎಲೋ ಈಗಲಂತೂ ಸೂರ್ಯಸ್ತವಾಯಿತು. ನಭೋಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನು ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡು.

ವಿಜಯ :- ಉಂಟೇ! ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅಲ್ಲದೇ ತಾವಾದರೂ ನೋಡಬೇಡಿ ಬೇಕಾಗಿ ವಿಷಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ದೇಕೆ? ತಲೆಬಾಗಿ ಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದು ನಿಲಯವನ್ನು ಸೇರುವಾ ನಡೆಯಿರಿ.

ಕೃಷ್ಣ :- ಮಹಾ ಮೂರ್ಖನಲ್ಲವೇ? ನೀನು?

ವಿಜಯ :- ಆದರೂ ಪರವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಲಾಗದು. ನಡೆಯಿರಿ [ಹೋಗಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗುವರು] ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಮಳೆಯಾದ

ಶ್ರೀಷ್ಠ: ಚನಶಿಯ ಚಂಪ್ರನಿಗೇ | ಏತಕೇ ತೆರ ಭೀತಿಗೊಳ್ಳುವಿರೇ ||

ದಕ್ಕಿ ಮಾರ್ಗವೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮಮಮಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಲುಗಳು ಜಾರಿ ಹೋದಾವು ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒನ್ನಿ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಆಧಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ.

ಕೃಷ್ಣ :-(ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ) ವಿಜಯಾ ? ಅದೇನು ಗೋವಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಜಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವದು.

ವಿಜಯ :-ಅಯ್ಯೋ ಪ್ರಮಾದವು ಪ್ರಮಾದವು! ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸ ಎಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಯಿತು. ಅದೊ ಅವನೇ ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನು.

ಕೃಷ್ಣ :-ಇನ್ನೇನು ಜಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರತಿಭಾಭಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯೇನು ?

ವಿಜಯ :-ಆದರೂ ಬಿಂಬಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ :-ಎನಿದ್ದರೂ ನಾನು ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು. ಅದದ್ದಾಗಲಿ.

ವಿಜಯ :-ನುಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ಬಲವಂತರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮಂತೆ ಸಾಹಸಪಡಲು ಧೈರ್ಯವು ಸಾಲದು. ನಡೆಯಿರಿ. ಹೋಗುವಾ ಮದಲು ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರುವಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :-(ವಿಜಯನಿಗೆ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವನು ಅವನು ಭಯಗೊಂಡು ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವನು)

ರಂಗ ಇಂದು ಬಿಂಬವೊ

ರಂಗ|| ಶುಭಕಲ್ಯಾಣಿ|| ಕಾಲದಾದರಾ

ಪದ|| ಏತಕೀತರಭಿತಿ ಗೊಳ್ಳುವೆಯೊ |

ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನಿಗೇ || ಪ ||

ಸತತದಿ ಸುರಿಸುವನವ್ಯತ ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಶಾಂತಮೂ

ರುತಿಯೊ || ಅತುಲಾನಂದವನೀಯುವನಾಶನಿಂ |

ದಕ್ಕೇಡಾಗುವದೆಂತು ಪೇಳು ವಿಜಯನಿಜವ || ೧ ||

೩ವನು ಶ್ವಪವನೀವನಾದರೆ | ಶಿವನು ತನ್ನೆಯಾ |

ಶಿರದಳಿತಕಿರಿಕೊಂಡನು ? ಸಾಧಧಾನವಿ ಪ

ಯಾ ಲೋಚಿಸು ವಿಜಯನೆ || ೨ ||

(ಹಾಗೇ ಹೋಗುವರು)

(ಪ್ರವೇಶ || ಸತ್ವಾಜಿತ,

ಸತ್ವಾಜಿತ :- ಏನಿದಾಶ್ಚರ್ಯ ? ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನ ಶೋಧವು ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೇ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೂ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೊಲೆಯಾಗಿರಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನವೇ? ದೃಢವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಾರ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಾದರೂ ಅವನು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ? ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತೆ?

ರಣಗ|| ತೆಲಂಗ|| ತಾಲ|| ದಾದುರಾ

|| ಪದ || ಮನವದು ನೊಂದಿಹುದೊ | ಮಾಯಸಾದುದಕೆ | ಪ್ರಸೇನನು ||
ಅನುಜನವಾರ್ತೆಯನರಿಯಲು | ಅನುದಿನತಾದಿರಲನಿತ ರೋಳು
ಘನಿರಾಶಿವನ ವಾರ್ತೆಯನು ಕೇಳಿ ಚರಿದ | || ೧ ||
ಕುವರನ ತಂದೆ ಅವನನು ಸಲಹಿದೆ | ಬಲು ಕ್ರೋವುದಿ |
ನಾನೂ | ಈ ವಿಯೋಗ ಜನ್ಮಗುಣ | ವದುಸನುತೀ |
ತವಾಗಿ || ೨ ||

ಮಧುಕರ :- (ಒಂದು) ಏನು ಸತ್ವಾಜಿತನೇ! ಪ್ರಸೇನನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಗೊತ್ತಾಯಿತೇ?

ಸತ್ವಾಜಿತ :- ಇಲ್ಲವೋ? ಮಧುಕರಾ! ಅವನ ಶೋಧದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವನ ಮಡದಿಯಂತೂ ಕಡುದುಃಖಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಧುಕರ :- ಪಾಪ. ಪಾಪ. ಅವಳ ದೈವದಲ್ಲೇನಿರುವದೋ? ಏನೋ?

ಸತ್ವಾಜಿತ :- ಮಧುಕರನೇ ಪ್ರಸೇನನೇನಾಗಿರಬಹುದೋ?

ಮಧುಕರ :- ನಾನೆಂದೋ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವನಾಶಮಂತಕಮಣಿಷ್ಠು ಸಲು ನಾಗಿ ಘಾತಕವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು.

ಸತ್ವಾಜಿತ :- ಅವನ ಸ್ವಾರ್ಥಿನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ಮಣಿರಾಜವನ್ನು ಸಾಧಾರಣರು ಅಪಹರಿಸಬಲ್ಲರೇ?

ಮಧುಕರ :- ಇದು ಸಾಧಾರಣದ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಯಾರೊ ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಲಶಾಲಿಗಳೇ ಹೀಗೆ ನೋಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು

ದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸತ್ಯಜಿತ :—ಅದಾರಿರಬಹುದು ?

ಮಧುಕರ :—ಅದೇ ಸರ್ವಾಲೋಚಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ.

ಸತ್ಯಜಿತ :—ನನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ಸರ ಪಡುವವರದೇ!

ಈ ಕೃತಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಮಧುಕರ :— ಸಂದೇಹವೇನು ? ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪರೋತ್ಕರ್ಷಾಸೂಚಿಗಳೇನು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪರೇ? ಮಹಾಮನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸೇನನೊ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂತಲೂ, ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತನಾಗುವನೆಂತಲೂ, ವಿಶೇಷವೇನು? ಈ ಭೂಮಿಯ ಕುಬೇರನಾಗುವನೆಂತಲೂ, ಹಾಗಾದ ಒಳಿಕ ಈಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅವನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವದೆಂಬ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಯಾವನಾದರೂ ಮತ್ಸರಿಯು ಮೋಸಮಾಡಿರುವದೇ ಬಂದಿತ.

ಸತ್ಯಜಿತ :—ಅದಾರಿರಬಹುದು?

ಮಧುಕರ :—ಅದೇ ! ಆಲೋಚಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯು. ಇರಲಿ ಮೊದಲೊಂದು ಸಂಗತಿಯ ಪರಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಾ ! ಅದೇನೆಂದರೆ? ಶ್ರಮಂತಕ ಮನೆಯು ಸಿಕ್ಕನಂತರದಲ್ಲ ಯಾರಾದರೂ ಅವನ್ನು ಕ್ರಯಿಸುವದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರನಿಗಾದರೂ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೇನು?

ಸತ್ಯಜಿತ :— (ಆಲೋಚಿಸಿ) ಮಧುಕರಾ ! ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಧುಕರ :— ಅದಾರು ? ಹೇಳು ಕೇಳುವಾ ?

ಸತ್ಯಜಿತ :— ಒಂದು ಸಾರೆ ನಾರದನು ಬಂದಿದ್ದನು ಅವನು ನನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನಿಗೆ “ಅಯ್ಯಾ ಪ್ರಸೇನನೇ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ವರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಆ ಶ್ರಮಂತಕಮನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬಾರದೇ? ಆತನು ನಾರಾಯಣನ ಆವತಾರನು. ದುಷ್ಟನಿಗೆ, ಹ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ

ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವನು.” “ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ” ಎಂದು ಬಹುನಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಅವನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದನು.

ಮಧುಕರ :— ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ! ಅದು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ಜೀವದ ಸಂಚ ಕಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೇ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ.

ಸತ್ವಜಿ :— ಏನು ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜನು ಅದನ್ನು ಪಹರಿಸಿರುವನೇ?

ಮಧುಕರ :— ಛಿ. ಹಾಗಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕಳೆದುಹೋದ ಸಂಗತಿಯ ಅಲಂಕಾರವು.

ಸತ್ವಜಿ :— ಆಮೇಲೆ ವಿದುರನು ಒಂದುಸಲ ನಾರದನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಕೆಲಕೆಲವು ವೃದ್ಧ ಯಾದವ ಸರ್ವಾರರೂ ಸಹಾ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಮಧುಕರ :— ಏನು? ಆ ಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದುದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ?

ಸತ್ವಜಿತ :— ಅಹುದು ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ.

ಮಧುಕರ :— ಹಾಗಾದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಬೇಡ. ಅದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವಾಗಿರುವದೇ ಖಂಡಿತ. ಸುಲಭೋಪಾಯದಿಂದ ಮಣಿಯು ಸ್ವಾರ್ಥಿನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರಲು ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಕೃಷ್ಣಕಾರ್ಪಣದ ವಾಮನಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ಪಹರಿಸಿಬಹುದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯು ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು.

ಸತ್ವಜಿತ :— ನಿಶ್ಚಯ. ನಿಶ್ಚಯ. ಈಗ ಚನ್ನಾಗಿ ಸಂಶಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಯಾಯಿತು. ನೋಡಿದಿಯಾ ಮಧುಕರಾ! ತನ್ನ ಪ್ರಜರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತನಗಿಂತ ಭಾಗ್ಯವಂತರಾಗಬಾರದೆನ್ನುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಹೇಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿರುವತನಕ ಯಾವ ಯಾದವನಿಗೂ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

|| ಕಂದ ||

|| ಪದ || ಪರರೋಕ್ತೃಷ್ಣವನೋದಯ |

ತರಿತಾನುರಿದುರಿದು : ಮುಖದಿ : ಪಾತವನಿಸಿದಾ :

ಸಿರಿವಂತರ ವಿಷಯದಲಾ |

ಮರುಳನಿಗಿರಾಳು ಯಾರು : ಯಾದವಜನರೋಕ್ತ |

ಅಪನಯನು ಸತ್ಯಾಂಕಗಲಾ : ಅಪನಯನೋ : ಬಾಲ್ಯ

ದಿಂದ ಮಾಡುವದನ್ನಾ : ಕನಿಷ್ಠಾರುಳ್ಳ ಜನ್ಮವನವಿ

ಸಿರುವಾ | ಖಳಗದಯನವೆತ್ತನವೆತ್ತೆ ಕೇಳೆ || || ೧ ||

ಮಧುಕರ :—ಅದು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವದು. ನಿಜವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಜಿ
ತನೇ! ಆ ಮಣಿಯು ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ವಿನಃ ಬೇರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ.
ತನ್ನ ವೈಭವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊರತೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅನವಧವು ಅಪಹರಿಸಿ
ರಬಹುದು ?

ಸತ್ಯಾಜಿತ :—ಆಗಲಾಗಲಿ (ಕೃಷ್ಣರಾಜರ) ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರ ಕಡಿಗೆ
ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ವಿರುದ್ಧ ರೂರು ಮಂಜೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಮಧುಕರ :—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೇನೇ! ಕೃಷ್ಣರಾಜರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಬರ
ವದು. ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ತನಕ ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಯಮರಾಜನುಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲ
ವಂತೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಕುಣಿದಾಡವು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ
ಅವರ ಕುಣಿದಾಟವು ಒಬ್ಬರ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿ
ತೆಂದು ನಾನೆಣಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾಜಿತ :—ಮಧುಕರಾ ! ತಮ್ಮ ನಾದ ಪ್ರಸೇನನ ಕೊಲೆಯಾಗಿರುವ
ದೇನು ?

ಮಧುಕರ :—ಕೊಲೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಾರದೇ
ಇರುತ್ತಿದ್ದನೇ ?

ಸತ್ಯಾಜಿತ :—ಆಹಾ : —ಒಂಥುವಿನ ಜಿರಕಾಲ ವೀರೋಗವಾಗುವದೇ ?

ಮಧುಕರ :—ನಾನೆಂತೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸತ್ಯಾಜಿತ :—ಇರಲಿ ಮಧುಕರಾ ! ನಾಳೆಗೆ ನೀನು ಸದೇನಲ್ಲರೂಕೆಯಷ್ಟೆ !

ಮಧುಕರ :— ಇರದೇನು ?

ಸತ್ಯಜಿತ :— ಒಂದುಸಾರೆ ಏನಾದದ್ದಾಗಲಿ. ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ
ಆ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕೃಷ್ಣಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು.

ಬಿಮಾಚ್ ಶ್ರೀಕಾಲ

|| ಪದ || ಕಂದವಿಳಸುವೆ | ಪದಾಂಧಾಕರಿಯಾ || ಪ ||

ಈ ರೀತಿಯಾದವ : ವೀರಾಧಿವೀರನ |

ಚೋರತನದ ಬೀವ | ಹೀರೀದದರಿಯಾ ||

ಆದಿವ್ಯರತ್ನವ | ಸ್ವಾಧೀನಕೊಳ್ಳುವ |

ಆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ : ನಿಧಾನಕರಿಯಾಪದವಿಳಸುವೆ ||

(ಈರ್ವರೂ ಹೋಗುವರು)

ಪವಿತ್ರ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಮಂದಿರ,

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು ನೋಡಿದೆನು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನು ?

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಚೌತಿಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು
ನೋಡಲಾಗದೆಂದು ವೃದ್ಧರ ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ನುಡಿಯು. ಅವಕೆ
ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಚರಿಸಿದರ ಹಾನಿಯು ತಟ್ಟಿದಿರುವದೇ ?

(ಶ್ರೀಕಾಲ) ರಾಗ ದಕ್ಷಿಣಾದಿ ಭೈರವಿ

ಪದ || ಗಣರಾಜನಾ ! ಅನುರಾಸನಾ !

ವನುವೀರಿದೀ ! ಮನನೋಹನಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಉಡುರಾಜನನ್ನೊ | ನೋಡಲಾಗದೆಂದೂ |

ನುಡಿದಿಲ್ಲವೇ ! ಈ ದಿವಸದೇ |

ಪೂಜವಿಯೊಳು | ತನ್ನ ನುಡಿಯನ್ನು ಮೀರಿ |

ನಡೆದವನುದು | ಪಡೆಯದಿರನೆಂದೂ || ರ ||

ಕೃಷ್ಣ :— ಸಖೆ ! ಹಾನಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಧಿಯ ಸಂಕಲ್ಪಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಗುವವು. ಒಂದು ಸಮಯ ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರದರ್ಶನಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆಂದು ನನಗೆ ಕಷ್ಟವು ತಟ್ಟುವದಿದ್ದರೆ ತಟ್ಟಲಿ. ಹುಟ್ಟಿಬಂದದ್ದಾದರೂ ಕಷ್ಟ.

ಸೌಖ್ಯಗಳ ಭೋಗವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವದಕ್ಕಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಾಣಿಯು ಸುಖದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸವಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟಗಳ ಕಟುತರವಾದ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಸದಾ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿರುವದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೇಸರವಲ್ಲವೇ?

ರ: ಕೃಣಿ:—ಏನೂ? ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖ ಪಡುವದು ಬೇಸರವಾಗುವದೆ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಬಹು ರುಚಿಕರವಾದ ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಹೇಸಿಕೆಯಾಗಿ ಬೇಸರವಾಗುವದೋ? ಹಾಗೆಯೇ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸೌಖ್ಯವಾದರೂ ಬೇಸರವಾಗುವದು.

ರ: ಕೃಣಿ:—ಹಾಗಿದ್ದರೆ! ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರು ಸುಖವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವವರು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸುವದನ್ನು ಎಂದೂ ಯಾರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಂಡಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ:—ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಸದಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ರ: ಕೃಣಿ:—ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಉದಾಹರಣೆಗಳೇ? ಎಷ್ಟು! ಬೇಕು. ಈ ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಲೋಕ ಸೌಖ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಆ ಬಗೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ರ: ಕೃಣಿ:—ಏನು? ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ವಿಚಾರಿಗಳಿರುವರೇ?

ಕೃಷ್ಣ:—ನೋಡು! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ಅವರ ನೀತಿ ನಡಾವಳಿಗಳು ಹೇಗೆ ಇದ್ದವು? ಈಗ್ಗೆ ಹೇಗಿವೆ? ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ದುಗ್ಧ ಪ್ರಾಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಯಾದವರು ಈಗ್ಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ

ಸುರಾಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ದುರ್ಬಲರಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿಲ್ಲವೇ? ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ವಿನಯಭಾವದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದ ಯಾದವರು ಈಗ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ
ವರ್ತಿಸುವದು ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒರುವದಿಲ್ಲವೇ?
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವಧರ್ಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಕೃಭಾವನುಳ್ಳವರಾದ ಯಾದ
ವರ ಈಗ ನಾಸ್ತಿಕಶಿರೋಮಣಿಗಳಾಗಿ ಮೆರೆಯುವವನ್ನು ನಾವು
ನೋಡುವದಿಲ್ಲವೇ?

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಇದರ ಸರಿಣಾಮವು ಏನಾಗುವದೆಂದು ತಾವು ಭಾವಿಸುವಿರಿ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಆಗುವದೇನು ಯಾದವರ ಅಧಃಪಾತವು !

ರಾಗ ಬಿಲ್ವಾರಿ ಆದಿತಾಳ

(ದ-ನವನಿಸ)

|| ಪದ || ಬೋಧಿಸುವವು | ಅ ದುರ್ನಡತೆಗಳ | ಯಾದವರಧಃಪಾತ | ಸಖ ||
ಸುದತಿಯೇ ಮದಭ್ರಮಾ ಯವಿದೇ ನಿಜ |
ಸುರಾಪಾನಸಖಿಗಳಾಗಿ | ಭರೆಯೊಳು ಬಾಳುವಾ |
ನರರೇ ! ನಾಶವಗೈವರು | ಮಾನವಿಧರ್ಮವಾ |
ಘೋರನರಕವಾಸೇರವಂಥ | ಕುವಿ | ಹಾಂಗಳ | ಉತ್ತ |
ಕಾರಿಗಳೆನಿಸರು ||
ಮಲಿನನಾಡುದಕಮುತಿಯು |
ಬಲಜನರು ಸಲ್ಲದಾ | ಕಲಾದಲ್ಲಿ ಕಲನನುಕಳೆಯ |
ತಲಿಸರ್ವದಾ | ಕಲಿಪುರುಷನ ಸುಕಾರಿಗಳಾಗಿ |
ಫಲನೆಮಾಡುವ ಸಾಧುವೃಂದದಾ || ೨ ||
ದೇವದೇಶ | ಧರ್ಮಾದಿಗಳೋಸುಗ | ತನ್ನಯಾ | ಯಾವಕಾರ್ಯ |
ಮಂದರಿತುಕೊಳ್ಳರಾನಿರ್ವಯಾ | ಈ ವಸುಧೆಗೆಬಹು |
ಭಾರವಾಗಿತಾ | ಜೀವಿಸುವನ, ಘೀಕಾರಜನ್ಮವೂ || ೩ ||

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಮಯವು ಒದಗುವದೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾಗುವದು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ನನ್ನ ತರ್ಕವಿದೆ. (ವಿಜಯನು
ಬಾಯಿ ಸವರುತ್ತಾ ಬರುವನು) ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ) ಏನು ವಿಜಯಾ !

ಉಪಹಾರವನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಂಡೆಯಾ ?

ವಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ! ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ವಿಜಯಾ! ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮೋದಕಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಗಳು ಕೆಳಗಾಗಿ ಮೋದಕಗಳು ಮೇಲಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ವಿಜಯ:—ಅದೇಕೆ? ಅಮ್ಮನವರೇ!

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ಬರುತ್ತಲೇ ನೀನು ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನಿಗೇನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದೇ?

ವಿಜಯ:—ಯಾರಿಗೆ? ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ?

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಸಮಾಚಾರವೇ? ಭಾವನವರ ನಿರ್ಬಂಧವು ಮರೆತುಹೋಯಿತೇ ನೋಡು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಫಕ್ಕನೇ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದುದಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಿ. ಜೋಕೆ.

ವಿಜಯ:—ಅಂಥಾದ್ದೇನು ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು? ಅಮ್ಮನವರೇ! ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ..... ..

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ಪುನಃ ಅದೇ ಮಾತೆ! ಏನಿದು? ಹಾಗೆ ಯುವರಾಜ ಪದದಲ್ಲಿ ರುವನರಿಗೆ ಏಕವಚನವಿಂವ ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೆ?

ವಿಜಯ:—ಅಯ್ಯೋ? ನೆನಪಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಬಲರಾಮಣ್ಣನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನೆಂದು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ಛಿ. ಮಂಕುಮತಿಯೇ! ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಎಡವುತ್ತ ನಡೆದಿ ಎಲೋ ಈಗ್ಗೆ ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ?

ವಿಜಯ:—ಅದೇನು ಅಮ್ಮನವರೇ ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಿರಿ? ಈಗ್ಗೆ ನಾನು ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿರುವೆನು. ಅಲ್ಲವೇ?

ಕೃಷ್ಣ:—ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಂತಿತು. ವಿಜಯನ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂತವು ವರ್ಷ ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಜಯಾ? ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ಜರಗಲಿ.

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ಇದೋ ತೆಗೆದುಕೊ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು (ತುಕನನ್ನು ವಿಜಯನ ಮುಂದಿಡುವಳು)

ವಿಜಯ :— (ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ) ಆಯ್ಯಯ್ಯೋ ? ಈ ತಬಕೆ ದೊಳಗಿನ ಯಾವರಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮ ಮಹಾರಾಜರು ಸಿಂಹಾಸನಾಶೀನರಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ನಾನು ಬುಡಮೇಲಾಗಿ ನಿಂತದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರುವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೇ ! ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಗೂಡ ವರ್ತಿಸಿದೆನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಬಾಲ್ಯದಾರಭ್ಯ ರೂಢಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಗತಿಗಳೇ ! ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಫಕ್ಕನೆ ತಲೆದೋರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದಂತೆ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿದ್ದರೇ ! ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಜಯನ ಅವಸ್ಥೆಯು ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಕಾಣೆ ಬೇಡ ಬೇಡ ನನಗೆ ಈ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದೇ ಬೇಡ ಹಳ್ಳಿಗಾಡವಾದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ ! ಹೀಗೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಬೇಡ ಆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲೇನಿರುವದೆಂದು ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಲವೇಕ್ಷಿಸುವಿ ?

ವಿಜಯ :—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜರೇ ! ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಜೀವದ ಜತಿಗಾರನಾದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಆಟಗಳನ್ನಾಡಿದ ಸ್ಥಳಗಳಿಲ್ಲವೆ ? ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ವಿನೋದವಾಡಿದ ಕುಂಜವನವಿಲ್ಲವೇ ? ಹುಡುಗರಗೂಡ ಹುಡುಕೆಯನ್ನಾಡಿದ ಯಮುನೆಯ ಋಸುಬಿನ ರಾಶಿಯಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಂದೇನುಪ್ರಯೋಜನ ?

ವಿಜಯ :—ಏಕೆ ? ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಭೂಸ ಕಲ್ಯಾಣಿ ತಾಲ ದೀಪಕಂವಿ

|| ಪದ || ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡುವೆ. ಆ ನನ್ನ ಗೋಪೀಯ || ಪ್ರಾಣಪದಕ | ಬಾಲ
ಗೋಪಾಲನಾ || ಪಂ ||

ಕಾನನಮಧ್ಯದಿ | ಧೇನುಗಳನು ಕಾಯ್ದು |

ಗಾನವ ಮಾಡುವ | ಆನಂದಮೂರ್ತಿಯಾ |

ಸುಳಿದಿಹ ಯಮುನೆಯ ಮಳಲಿನರಾಶಿಯೊಳ್ |

ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಆಟಂಗಳನಾಡುವಾ || ೧ ||
 ಕೂಳಲಿಕ್ಕು ಬಾರಿಸಿ | ಇಳಿಯಚಿತ್ತವನೆಲ್ಲ |
 ಪಳೆಯುವ ಸಂಗೀತವಳವನುಬುದ |
 ಸುಳಿಯೊಳ್ಳುಗುಗಿಸಿಬಿಡುವಾ |
 ನಡುನಡುವೆ ಕುಲಕುಲು | ನಗುತೆಯರಗಿಳಿ |
 ಯಂದದಿನುಡಿವಾ | ಸುಧೆಯನ್ನು ಗೆಲೆವಾ |
 ಸುನುಡಿಗಳಿಂದಲ್ಲ ಗೆಳೆಯ || ಇಳಿಯಭಾವನೆ |
 ಗಳನು ತಪ್ಪಿಸಿ | ಗಳಲನೇಶ್ವಾನಂದಕೆಳೆಯುವ |
 ನೀಲನೇಘಶ್ಯಾಮಮೂರ್ತಿಯ || ೨ ||
 ಮಧುವನದೊಳುಗೊಲ್ಲ | ಸುಡಶೀಯರೊಡುಗೂಡಿ |
 ವಿಧ ವಿಧ ನಿರ್ಮಲಸುನಿನೋಟವಾ |
 ಪದವಿಂದ ಗೈಯುವ | ಚದುರಚನ್ನಿಗತಾನೂ |
 ಬಂಧರೊಳೂ | ಬಾಪ್ತಿಯನುಡಿಯಾಡುವಾ |
 ಮದನೇರಿ | ವೈರಭಾವದಿ ಬಂದರಕ್ಕಸುಖಲ ನನ್ನ
 ಅದುಭೂತ | ಶಾಯದಿ ಮರ್ದಿಸಿದ | ಶಾರ್ದೂಲಶಿಶು |
 ವನ್ನೂ | ಗದ್ದದ ನಿನಾದದಿ | ಕರೆಯುತಿರಲೂ |
 ಬಗುವ ಸೊಗನೂ | ವನದಲ್ಲೆ ಯೋಚಿಸಿ |
 ಮಧುವನಾಗಿಹನಾಂ ಕಳೆವೆಸಗ್ಗದ | ಸಮಾನದ |
 ಜನ್ಮಭುವಿಯೋಳ್ | ಆದರೊಳೆನಗಾನಂದಲೇ ಗಿನ |
 ಪದವಿಯೂ | ಸಾಕಾಯಿತಯ್ಯಾ || ೩ ||

ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿರುಗಾಡುವಾಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನು
 ಮಾಡಿದ ಲೀಲೆಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ಆಗ್ಗೆ
 ಅದೇ ಆನಂದಾನುಭವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ! ಶೇಷಾಯುಷ್ಯವನ್ನು
 ಕಳೆದುಬಿಡುವೆನು ಅಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿಯೂ ಅಶಿಧಾರಾವ್ರತರಾಗಿಯೂ
 ಮತ್ತು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕಡುತ್ತಾಪದಾಯಕನಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣ—ಬಲರಾಮ
 ಮಹಾರಾಜರ ಅರಮನೆಯ ನಿವಾಸವು ನನಗೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ.

ಕೃಷ್ಣ:—ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲವೇ? ನೀನು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗು
 ವೆದು.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗೆ ನೀವು ನಿರ್ಬಂಧ ಪಡಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳದೇ ಕೇಳದೇ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುವದು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ವಿಜಯಾ! ಅಂತಹ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡಾ! ನೀನು ಕಣ್ಣುಮರೆಯಾದೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣನಾಥನ ಪಾಲಿಗೆ ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳೂ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ತೋರುವುವು ಯಾಕೆಂದರೆ?

ಸಾರಂಗ ತಾಲ ಧೂಮಾಳಿ

|| ಪದ || ಜೀವದ ಜತೆಗಾರ ! ನೀ | ನಿವರಿಗೆ ವಿಜಯಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಜೀವದ ಜತೆಗಾರನು ! ನೀ | ನೆನ್ನೆಯ | ಜೀವನೇಶನಿಗೆ |

ನಿತುಲೊ | ಕದಿಜೀವದೇಹಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವು |

ಆ ವಿಧದಿರಲೀತರದಿನ್ನುಡಿಸರೆ || ೧ ||

ಯೋಚಿಸಬೇಡಲವೋ | ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನಗಲಿರುವು |

ಲೋಚನೆ ನಿಷ್ಕಲವೋ |

ಸಮ್ಮತಿಸೆನು | ಸರಿಯುಹುದೇ | ಸೂಚಿಸುವಾಳಲವೋ ? |

ತೋಚದಿರಬಹುದು ನಿನಗರಮನೆಯಾ | ಆಚರಣೆ

ಗಳೋಯಂದಮಾತ್ರಕೆ | ಯೋಚಿಸಬಹುದೇ |

ಸನ್ನಿಹರಿಗೆ | ಸೂಚಿಸಿದಲೇ | ಗೋಕುಲಕೆ ತೆರಳುವದು |

ನಡೆಯಕ್ಕೆ ಬಾರದರುಣನ | ಬಿಡಲಾಪನೆ | ಲೋಕ |

ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುವರವಿಯಾ | ಜಡಮತಿಯು ವಿಜಯನೆ |

ದೂ | ಬಿಡಲಾಪನೆ | ಬಾಲಸುಖನಯದುಕುಲತಲಿಕಾ |

ವಿಜಯ :—ಬಹೂ ತೊಂದರೆ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ! ದರ್ಬಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಲರಾನು . ಮಹಾರಾಜರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಮಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನ್ನ ಗೂಡ ನೊಂದ ಲಿನಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸು. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಸಮಾಧಾನವೇ ?

ವಿಜಯ :—ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಸಭಾಸದರೊಳಗಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿಸಿದೆಯಾದರೆ ಸುಖವಾಗಿ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಡುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರನು ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯದಂತೆ ಸಂಗಡವಿದ್ದು ವನು ! ಇಂಥ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಉತ್ಕರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವದಾದೀತೇ ?

ವಿಜಯ :—ನಿನ್ನ ದೇನೋ ಉತ್ಕರ್ಷವು ಆದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾದ ನನಗೆ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೂಜಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವದು ಮಾತ್ರ ಅಪಕರ್ಷಕಾಲವೇ ಸರಿ.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ವಿಜಯಾ ? ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಬಾಲ್ಯದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ವಿಹಿತವಾದೀತೇ ? ಎಲೋ ನಯಸರತ್ಸೇನ ವಿಚಾರಾ ಚಾರೋಚ್ಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರು ವೃತ್ತಾಸನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು.

ವಿಜಯ :—ಆಗಲಿ ತಾಯೀ ! ನಿಮ್ಮೀರ್ವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಸ್ತು ವಿಜಯಾ ! ರಾತ್ರಿಯು ಬಹಳವಾಯಿತು ನೀನಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ನಡೆ.

ವಿಜಯ :—ಆಗಲಿ ಹೋಗುವೆನು. (ಹೋಗಿಬಂದು) ಅಮ್ಮನವರೇ ! ಈ ದಿನ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಹಾಂ ಹೀಗೆ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊ ? ಈಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬೋಧಿಸಿದೆ ?

ವಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರೆಂದು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ನೋಡಿದಿಯಾ ? ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ಬಹುಮಾನವಾಯಿತು, ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಸಹ ತೀರಿತು.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗಾದದ್ದು ನಿಜ.

(ಆಶೀರ್ವಚನ) ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನು ಹಾಂ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅಮ್ಮನವರೇ ! ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ನವರು ತಾವು ನೋಡುವದಲ್ಲದೇ ನನಗೂ ಕೂಡಾ ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಸಂಕಟಗಳು ಬರುವವೇ? ಎಂದು ಮನವು ನ್ಯಾಕುಲಪಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಇರಲಿ. ಹೋಗೋ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾ! ವೃಥಾ ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಗಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ? ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸು ಹೋಗು. ಒಂದು ಸಮಯ ಸಂಕಟಗಳು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಬರುವವಲ್ಲವೇ? ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಹಚಾರಿಯಾಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ಭಯ ಪಡುವದೇಕೆ? ಹೋಗ ಹೋಗು? ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಸುಖವಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸು. ನಾನಾದರೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವೆವು.

(ಪ್ರವೇಶ)

ಕಂಚುಕಿ :—ಏನಿದಾಶ್ಚರ್ಯ? ದರ್ಬಾರವು ಸೇರುವದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸತ್ರಾಜಿತ ಸರ್ದಾರರು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಿತ್ಯಶಃ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರು ಇಂದು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವರೆಂದಬಳಿಕ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷವಿರಬಹುದು. ಇವರ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಪ್ರಸೇನ ಸರ್ದಾರಿಗೆ ಆದಾವದೋ ಒಂದು ಎಂಭತ್ತು ಭಾರ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಣಿಯು ದೊರೆತಾಗಿನಿಂದಂತೂ ಇವರಿಗೆ ಯಾರ ಪರವೆಯೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಎದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ..... ಸಿರಿಯು ಹೆಚ್ಚಿದರೇನಾಯಿತು? ದೊರೆಗಳಾಗಬಲ್ಲರೇ. “ ಕೋಣವು ಬೆಳೆದರೆ ಅನೆಯಾದೀತೇ? ”

ಮಧುಕರ :—(ಬಂದು) ಏನು? ಕಂಚುಕಿ! ಸದರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ದಾರರಾದರೂ ಬಂದಿರುವರೇ?

ಕಂಚುಕಿ :—ಸತ್ರಾಜಿತ ಸರ್ದಾರರು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಒದ್ದಿ.

ಮಧುಕರ :—ಏನು ಅವರು ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವರೇ?

ಕಂಚುಕಿ:—ಅಹುದು ಬುದ್ಧಿ. ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ (ಮಧುಕರನು ಹೋಗುವನು) ಈ ಮಧುಕರ ಸರ್ವಾರಂಭಗೇನಾಗಿರುವದೋ? ಏನೋ? ಯಾವಾಗಲೂ ಅರಮನೆಯ ಜನಗಳನ್ನೇ ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರ ಮೇಲಂತ್ರೂ ಒಳಿತಾದ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತೆಯೇ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯಾದವ ಸರ್ವಾರಂಭ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಂದಾಳುತನವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹಗಲಾವುದೋ ರಾತ್ರಿಯಾವುದೋ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೇ ಬುದ್ಧಿ, ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಂಕಟ ಪರಂಪರಗಳಿಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ವೈಭವ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ತನಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು ಅವತಾರಗಳೆಂತಲೂ ಅಮಾನುಷಕೋಟಿಯವರೆಂತಲೂ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ನಿಂದಕರ ಬೊಗಳುವಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವೇನು ಶುಭವಾದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು ನಮ್ಮ ಯಾದವಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ವನ ವನ ತಿರುಗುವ ನಮ್ಮ ಪಾಡು ದೂರಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ? ಕಾಲವೇ ಹೀಗಿದೆ. ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವವರೇ ಅಪಕಾರವನ್ನು ನೆನೆಯುವ ಈ ಜನಕ್ಕೇನನ್ನಬೇಕು?

ಕಂದ

ಬಿಸಿಲೊಳಗೆಬಿದ್ದು ಮೊಸಳೆಯನು | ಅಸುವಳೆಯದ ಹಾಗೆ
ತಂದು ನೀರೊಳು ಬಿಡಲಾ | ಮಸಕೆ ಮರಳವನನುಂಕಿತ. |
ಪಿಸುಣಂಗುಸಕಾರಮಾಡೆ ತಪ್ಪದುಕೇಡೈ || ೧ ||

ಆಸ್ತು ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರು ಓಲಗವನ್ನು ಸೇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಹೋಗುವಾ!

(ಪ್ರವೇಶ)

(ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ, ಇತರ ಸರ್ವಾರಂಭರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ

ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂತೆ ದರ್ಬಾರು)

ಬಲರಾಮ:—ಮಂತ್ರಿಗಳೇ! ಈ ದಿನ ದರ್ಬಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನೇನು?

ಮಂತ್ರಿ:—(ಎದ್ದುಕೊಂಡು) ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ದೇಗಜನಕವಾದ ಸಂಗತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯವು ದುರವೃಷ್ಟದಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ.

ಬಲರಾಮ:—ಹಾಗಾದರೆ? ಏನದು ಬೇಗ ತಿಳಿಸಿ?

ಮಂತ್ರಿ:—ಈ ದಿನದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಸತ್ತಾಜಿತ ಸರ್ದಾರರ ದೂರಿನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯು. (ಓದುವನು.) ಶ್ರೀಮತ್ ಸಕಲ ಗುಣಮಂಡಿತ ದ್ವಾರಕಾಧೀಶ ಮಹಾರಾಜ ರಾಜೇಶ್ವರ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯಾಗಿಯೂ ದಿವ್ಯ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಸರದಾರನಾಗಿಯೂ ಸದಾ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುವವನಾಗಿರುವ ಸತ್ತಾಜಿತ ಸರ್ದಾರನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸವಿನಯ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ನನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ಆತನಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಬತ್ತು ಭಾರ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುವ ಶ್ಯಮಂತಕವೆನ್ನುವ ದಿವ್ಯಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಸಾದರೂ ಪವಾದ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಪ್ರಸೇನನು ಮೃಗಯಾರ್ಥ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಬಹುವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿದವು ಆದರೂ ಅವನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಮಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನ ಕೊಲೆಯಾಗುವದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಆ ಮಣಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಾದ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಓದಲೇನು. ಅದನ್ನು ಸತ್ತಾಜಿತ ಸರ್ದಾರರೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಸತ್ವಾಜಿತ:—ಅಜ್ಞೆಯೇನು? ಆ ಮಣಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೇ! ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವರೆಂದು ನನ್ನ ಬಲವಾದ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ವಿಚಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಶೇವಕನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ವಿಜಯ:—(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಏನು? ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕವರೇ? ಸತ್ವಾಜಿತ ಸರ್ವಾರರೇ! ನಿಮ್ಮ ಮೆದುಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ! ನಿಮ್ಮ ಮೆದುಳು.

ಬಲರಾಮ:—(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಸುಮ್ಮನಿರು ವಾದಿಯನ್ನು ಗದರಿಸುವಿಯಾ?

ಮಧುಕರ:—ವಿಜಯನೇ! ದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗವು ತರವಲ್ಲ.

ಗರ್ಗ:—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂದರೇನು? ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸೋಣವೆಂದರೇನು?

ಬಲರಾಮ:—ಗುರುಗಳೇ! ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸುವದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೇ! ಆಸ್ತು ಸತ್ವಾಜಿತನೇ ಕೃಷ್ಣನು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ವದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರವನ್ನು ಕೊಡವಿಯಾ?

ಸತ್ವಾಜಿತ: ಕೊಡುವೆನು ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯು ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟುಗಿನಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ನಾರದ ಅಕ್ರೂರ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಯಾದವ ಸರ್ವಾರರ ಪರಿಮುಖದಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಆಧಾರವು.

ಬಲರಾಮ:—ಏನು ಕೃಷ್ಣಾ! ಇದೇನು ಸಂದರ್ಭ?

ಕೃಷ್ಣ:—(ಕುಳಿತು) ನಾನಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿಯೆನು.

ಮಧುಕರ:—(ಎದ್ದುನಿಂತು) ಕುಳಿತು ಉತ್ತರಿಸುವದರಿಂದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಅಸಮಾನವಾಗುವದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕೃಷ್ಣ:—(ಎದ್ದುನಿಂತು) ನಾನಾವಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಅರಿಯೆನು.

ಮಧುಕರ:—ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಮ್ಮ

ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ.

ಸಭಿಕರು :—ಅದು ಸರ್ವಸಿದ್ಧ.

ಗರ್ಗ :—ಅಯ್ಯಾ ! ಸಭಿಕರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪಾದಿತನಂತೆ ನೀವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಗಣಿಸಬಹುದೇ? ಈತನಾರು? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುವಲ್ಲವೇ? ಅನಾಮಧೇಯರಾಗಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡು ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಯಾದವರು ಶೂರರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದವನಲ್ಲವೇ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಾಪಿಯಲ್ಲವೇ? ಇಂಥವನನ್ನು ನೀವು ಕೊಲೆಪಾತಕರ ಕೀಳು ಪಂಗ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಬಹುದೆ.

ಸತ್ಯಜಿತ :—ಗುರುಗಳೇ ನಾವೇನು ಹಾಗೆ ಗಣಿಸಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಅವರನ್ನು ಕೊಲೆಪಾತಕರ ಕೀಳು ಪಂಗ್ತಿಯಲ್ಲಿಗಣಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾರೇನುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು?

ಗರ್ಗ :—ಏನೋ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಅಪವಾದವು ಬಂದಿರುವದು. ಆದರೆ ಅದು ಅಪವಾದವೇ? ಏನೂ ಕಾಣದೆಯೂ ಕೇಳದೆಯೂ ಕೃಷ್ಣನು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಮಧ್ಯಕರ :—ಗುರುಗಳೇ ತಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಎದೆಗೆ ಕೈ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವದು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ.

ಗರ್ಗ :—ಅವೇಕೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ?

ಸತ್ಯಜಿತ :—ತಾವು ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಎಂದೂ ತಾವು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ನಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತೇ ಇಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಗುರುಗಳೇ! ಯಾದವ ಸರ್ವಾಕರ ಬುದ್ಧಿಯು ಮಲಿನವಾಗಿದೆ ಕಿವಿಗಳು ಕೀಳಾಗಿವೆ. ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಅಂಥವರಗೂಡ ವಾದಿಸುವದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಾದಿಗಳು ನಾನು ಪ್ರತಿನಾದಿಯು ಆಗುವದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗಿ.

ಬಲರಾಮ :—ಕೃಷ್ಣಾ ! ಇದರ ವಿಚಾರವೇನು ? ದ್ವಾರಕೆಯ ಯುವ ರಾಜನು ಕೀಳು ತರಗತಿಯ ಕೊಲೆಯ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಲು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ?

ಮಧುಕರ :—ಅಪವಾದದಿಂದ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅಪಹರಿಸಿದ ಶ್ಯಮಂ ತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಸತ್ವಾಜಿತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಏಕೆ ? ಮೂರ್ಖನೇ ! ಬಲ್ಲಹಾಗೆ ಹರಡುವಿ ? ಜೋಕೆ ! ಮಣಿಯನ್ನಪಹರಿಸಿದವನು ನಾನೇ ಎಂದು ತೀರ್ಪು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸೀಳಿಬಿಟ್ಟೇನು ?

ಸಭಿಕರು :—ಕೃಷ್ಣರಾಜನೇ ಅತಿಕ್ರಮಣವು ತರವಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಮಾಡುವುದೇನು ? ಮಣಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದವನು ನಾನೇ ?

ಸತ್ವಾಜಿತ : ಅಹುದು ನೀವೇ ಎಂದು ಸಕಲರಿಗೂ ಮಂದಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

(ಕೃಷ್ಣನು ಸಭಿಕರ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಹೋಗುವನು. ಗರ್ಗ ಬುಷಿಯು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಗರ್ಗ :—(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಇದು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ಸರದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವದು. ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಾದದ್ದು ಯಾದವರ ಭಾವೀ ಅಧಃಪಾತದ ಲಕ್ಷಣವು. ಯಾದವರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವರಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ಅಂತಹದು ನಿಮಗೊಂದು ರಾಜ್ಯವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಪದವಿಯಾಯಿತು. ಸರಿ; ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾದರೂ ಹೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟದ್ದಾನೆ ಆಗುವದನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗಿಂದು, ನಾನಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ರಸಕಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ?

ಬಲರಾಮ :—ಗುರುಗಳೇ ! ಕೃಷ್ಣನು ನಿರ್ದೋಷಿಯಾಗುವದು ನನಗೇನೇ

ಬೇಡವೇ? ಆದರೆ ಒಂದು ಘನವಾದ ದೋಷವು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಂದೆಬಳಿಕ ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವತನಕ ನಾನು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೃಯಸ್ಥನೇ; ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೋಷದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ಶೃಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತಂದಹೊರ್ತು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಮಹಾರಾಜರೇ! ಮಣಿಯು ಮಾಯವಾಗಿದೆ ಅದರ ಶೋಧ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ದುರಾ ರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸುವವಕ್ಕೂ ಮಹದಂತರವಿದೆ

ಬಲರಾಮ:—ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸತ್ರಾಜಿತನು ತಾಸವಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ದೂರಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಕ್ಷಮ್ಯವು. ಆದರೆ ಮಣಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಸೇನನು ಮಾಯವಾಗಿರುವದೊಂದು ಸಂಗ ತಿಯು ನಿಜವಷ್ಟೇ? ಅದನ್ನಾದರೂ ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿ ಸತ್ರಾಜಿತನ ಸಮಾ ಧಾನವು ನಮ್ಮಿಂದಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಮಹಾರಾಜರೇ! ಪ್ರಜರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆನ್ನುವವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ಆದರೆ ಈ ಯಾದವ ಮಂಡಲವು ನನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಥಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯು ಹುಟ್ಟಿದೆ ಆತಃಪರ ಈ ಯಾದವ ರಾಜ್ಯದ ವಿಶೇಷವೇನು? ಈ ಲೌಕಿಕದ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ದೇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವನೇ ಯಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಉತ್ಕರ್ಷಪರಕರ್ಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೈವಾಧೀನ ವಾದವುಗಳು. ನಾನು ದುರ್ಜನರ ನಿಂದೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದಹಾಗೆಲ್ಲ ದೇವರ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಯವನಾಗುವೆನೆಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಮಾಡುವ ದೇನು? ಯಾದವ ಮಂಡಲವ ಮನವು ಕೇವಲ ಕಲುಷಿತವಾಗುತ್ತಿರು ವದು. ಅದು ಸದ್ಗುರುಗಳಾದ ಗರ್ಗ ಮುನಿಗಳ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಯಾದ ವರಥಃಪಾತದ ಲಕ್ಷಣವು. ಆಗಲಿ, ಸತ್ರಾಜಿತನ ಸೊತ್ತಾದ ಶೃಮಂತಕ

ಮಣಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತರುವತನಕ ನಾನು ಈ ಯಾದವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ. ಬಂಧುಗಳಾದ ಯಾದವ ಸರದಾರರೇ! ಭ್ರಾಮಕವಾದ ನನ್ನ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೀಳುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೀವೇ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಿ; ಅಂದರೇನೇ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ, ನಿಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಉಳಿಯುವದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾದವರೂ ಅವರ ರಾಜ್ಯವೂ ನಾಮಶೇಷವಾಗುವದು ಖಂಡಿತ. ಬೇಕಾದರೆ ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಬರುವೆನು ಲೋಭವಿರಲಿ. (ಸರನೆ ಹೋಗುವನು ವಿಜಯನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವನು)

(ಪ್ರವೇಶ—ರಸ್ತೆ—ವಿಜಯ:—ಕೃಷ್ಣ)

ವಿಜಯ:— ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ದುರ್ಜನರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ಯಾದವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೀರು ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನಂತೂ ಮಾಡಿದಿ. ಈಗ ನೀನು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ?

ಕೃಷ್ಣ:—

ರಂಗ|| ಕಾನಡ:|| ತಿ ಎಟ

|| ಪದ || ಪೋಗುವೆನೋ ಸಂಚಾರಕೆ ವಿಜಯಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಅನ. ಸರಿಸಿ ಮನಸಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಾ || ೧ ||

ಯಾವ ದೇಶವೋ ಯಾವ ಕೋಶವೋ |

ಯಾವ ನಗರವೋ | ಯಾವ ವಿಶಿನವೋ ||

ಯಾವ ಗಿರಿಯ ಕಂದರಗಳ ಪ್ರಾಂತವೋ ||

ಯಾವದನ್ನು ನಾ ಪೇಳಿ ನಿಶ್ಚಯಾ || ೨ ||

ಅಂತರಾತ್ಮನು ಎತ್ತ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅತ್ತ ಹೋಗುವೆನು.

ವಿಜಯ:—ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸದೇ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ನೀನಿಲ್ಲದ ನಗರವು ಅರಣ್ಯದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅದಿರಲಿ,

ಶ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯ ಶೋಧನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನಂತು ಮಾಡಿದಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಹೇಗೆ ಶೋಧಿಸುವೆ? ಇಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು ತರುವ ಶಕ್ತಿಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಹೇಗೆ ಶೋಧಿಸುವಿ?

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ! ತದೇಕ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಚಿಂತಾವ್ಯಕ್ತ ರೂಪವನ್ನು ಕೂಡಾ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗಿರಲು ದೃಶ್ಯಸದಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೆ ಇರುವದಾಗಿರುವ ಆ ಶ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯ ಶೋಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದಿಯಾ? ಎಲೋ! ನಿರಪೇಕ್ಷೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಜಗದೀಶನು ಬೆಂಬಲನಿರುತ್ತಾನೆ. ನೋಡುತ್ತಿರು ಆ ಶ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯು ಸಪ್ತಪಾತಾಳಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಶೋಧಿಸದೇ ಬಿಡೆನು. ನಡೆ ವೃಥಾ ಕಾಲಹರಣವು ಬೇಡ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನಷ್ಟು ಕಂಡು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕುದ್ಯುಕ್ತರಾಗುವಾ!

ವಿಜಯ :— ನೀನು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯವರನ್ನು ಕಂಡುಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾರಥಿಗೆ ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಬೇಡ ಬೇಡ ರಥವೂ ಬೇಡಾ. ಸಾರಥಿಯೂ ಬೇಡ ಏನೂ ಬೇಡ. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಹೊರಡುವೆನು.

ವಿಜಯ :—ಅಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಿಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು ಏತಕ್ಕೆ ನೀನು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರುವೆ ?

(ವರಮುಲು ಸಖಿ) ಎಂಬಂತೆ.

|| ಪದ || ಬರಬೇಡವೋ ಯನ್ನೊಡನೆ | ವರಸಖವಿಜಯಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಚತಿಯಾವರಿಸಿದೆ ನಿನ್ನನು | ತರವೆನೋ ದೇಶಾಟನ || ೧ ||

ನಿಲೆಯಾಯಿದೆ | ಆ ಮಂಥಿಯಾ | ಅಲೆವಾಡುವೆನೋ ನಾನು |

ಫಲವೇಕೆ ? ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ | ಬಲಹೀನನು ನೀನು || ೨ ||

ಅವಿರಲ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಿದಿ | ಬಹುವಾಗಿ ನೀ ನಿನ್ನಯ |

ತವತಾರುಣ್ಯದಿ | ಸಲ್ಲದು ಈ ವಾರ್ಧಿಕೈ ಕಷ್ಟವು || ೩ ||

ಅದಕಾರಣ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಿಂದ ನೀನು ಹತಬಲನಾಗಿರುವಿ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡು.

ವಿಜಯ:—ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಈ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಯೂ ಕೂಡಾ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನಗಲಿರುವದೂ, ಮತ್ತು ಮೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದೂ ಎರಡೂ ಸಮಾನವೇ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಅಮರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಸೌಖ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರು ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸಮಾಗಮನದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ನಾನನುಭವಿಸುವ ಸೌಖ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದು ಎಂದೂ ಸಮವಾಗಲಿರಿಯದು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಡ. ಒಂದು ಸಮಯ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೆಲ್ಲಿಬಿಡುವೆನು ?

ಕೃಷ್ಣ:—ವಿಜಯಾ! ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವದ ಜತೆಗಾರನು ಬಾಲಮಿತ್ರನು. ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನು. ಇಂಥ ನಿನ್ನನ್ನಗಲುವದು ನನಗಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ನಡೆ ಹೋಗುವ (ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ—ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಮಹಲು

ರುಕ್ಮಿಣಿ:—ದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರಸಕಸಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದೆಂದು ದಾಸಿಯು ಹೇಳಿದಳು. ಏನು ಸಮಾಚಾರವಿರಬಹುದು ? ಅದು ಪ್ರಾಣನಾಥನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಸಹ ಉಸುರಿಕೊಂಡಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣನಾಥನು ಆವೇಶಪೂರ್ಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾದವರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗುವ ತನಕ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗದು. ಏನು ? ವಿಜಯಾ ! ಜೀವನೇಶನು ಬಂದನೇ ?

ವಿಜಯ :—ಅಗೋ ಅಮ್ಮನವರೇ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ :— (ಬೇಸರವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತ ಮಂಚದ ವೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು)

ರುಕ್ಮಿಣಿ :— (ಸ್ವ) ನಾನು ಕೇಳಿದ ಸಮಾಚಾರವು ನಿಜವಿರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು.

(ಪ್ರಕಾಶ)

|| ಪದ || ಸೂಚಿಸುವದು ವದನಾಬ್ಜವು | ಯೋಚನೆಯೋಳ್ |

ಮುಳುಗಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭವನೂ | ಭೋ ಚಾರುಚರಿತಸಖ

ನೇ | ಯಾಚಿಸುವೆನು ತಿಳಿಯಲಿದರಕಾರಣವನ್ನೂ ||

ಉದಾಸೀನವೃತ್ತಿಯು ಯಾವದೋ ಒಂದು ಪ್ರಮಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ರುಕ್ಮಿಣೀ ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಉದಾಸೀನನಾಗಿದ್ದೇನೆ

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಅದೇಕೆ ?

ವಿಜಯ :—ಸಕಲ ಯಾದವರೂ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಕಾರುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ಹುಟ್ಟದೇನುಮಾಡಿತು ? ಅಮ್ಮನ ವರೇ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಮಹಾ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಂತೇ ಯಾದವರ ಉಪ ಟಳವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಚಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಆದ ಸಮಾಚಾರವೇನು ? ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯಲಿ.

ಕೃಷ್ಣ :—ರುಕ್ಮಿಣೀ ! ಸತ್ಪ್ರಾಜಿತನ ಸ್ನೇಹವನ್ನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಸೂರ್ಯೋ ಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರ ವನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವಿಷ್ಟೇ ?

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಅಹುದು ಕೇಳಿರುವೆನು. ಅದೇ ಎಂಭತ್ತು ಭಾರ ಸುವರ್ಣ ವನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸವಿಸುವ ಶ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯಂತಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಬೇಟೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದ ಪ್ರಸೇನನು ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :— ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ?

ಕೃಷ್ಣ :— ಆ ದಿವ್ಯ ಮಠಿಯ ಲೋಭದಿಂದ ಪ್ರಸೇನನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವೆನೆಂದು ಸತ್ಪ್ರಜಿತನು ದೂರು ತಂದಿದ್ದಾನೆ.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಯಾವ ಭಾಗ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಾವು ಆ ಮಠಿಯನ್ನ ಪಹರಿಸಿರುವಿರಂತೆ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು ?

ವಿಜಯ :—ಅಮ್ಮನವರೇ ! ಎಲ್ಲವೂ ಚವತಿಯ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಭಾವವು. ಎಷ್ಟು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೇ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೆಲ್ಲವಿರಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆ ಮಠಿಯ ಶೋಧವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಏನು ? ಮಠಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿರಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದಲ್ಲದೇ ಮಠಿಯ ಶೋಧವಾಗುವತನಕ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :— ಏನು ಪ್ರಸಾದವಿಮ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅವಕ್ಕೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ? ಮಾತು ಮಿಂಚಿ-ಹೋಗಿದೆ. ನಡೆ ವಿಜಯಾ ! ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು. ರುಕ್ಮಿಣೀ ! ನನಗೆ ನಿಲ್ಲಲವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ಇತರ ನಿನ್ನ ಭಗಿನಿಯರಿಗೆ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸು. ಬರುವೆನು.

ರುಕ್ಮಿಣಿ :—ಆಗಲಿ. ದುರಾರೋಪನಿವಾರಣೆಯನ್ನಂತೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ. ನಾನಾವಕಾಲಕ್ಕೂ ತಮಗೆ

ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವದಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
ಯಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

ರಾಗ|| ಭೂಪಕಲ್ಯಾಣ|| ತಾಲ ತ್ರಿಶತಿ

|| ಪದ || ಯಶವನು ಪಾಲಿಸಲೀತಾ | ನಿಮಗೆ ನಾಥಾ |
ಶ್ರೀಭೂವನ ಮಾತಾ || ಮಣಿಯು ತೀವ್ರದಲಿ |
ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿ | ಘನ ಅಪವಾದವು ದೂರಾಗಲಿ |
ಜವದಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ || ೧ ||

೨ನೇ ಅಂಕವು ಸಮಾಪ್ತಿ

೨ನೇ ಅಂಕ

(ಇಬ್ಬರು ನಗರ ರಕ್ಷಕರು ಸುವರ್ಣಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ನಗರ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪಹರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.) ಇಬ್ಬರೂ!

(ಬಾ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಾ ಸ್ವಾಮಿ) ಎಂಬಂತೆ.

|| ಪದ || ನಾನಾಗಿರುವೆವು ಬಲು ಶಿಂಗಾರ | ಈವಾಗ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಬಂಗಾರ | ಕೈಬರಳಾಗ ತುಂಬಿಕೊಂಡು | ಉಂಗುರ
ಕೊರಳಾಗಿದೆ ಗೋವುಕಂಠೀಸು | ಕವಿಯೊಳಗೆ |
ಒಂಟೀಗಳ ವೈಯ್ಯಾರ | ರಟ್ಟೆಕಡಗಗಳ ಟೀಕಾರ || ೧ ||
ಇಷ್ಟು ಚಿನ್ನವ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮರಸರ | ಆಯುಷ್ಯವು ಬೆಳೆ |
ಯಲಿ ಸುವಿರ | ತುಂಬಿಹೋಗಲಿ ಕೀರ್ತಿಯು ಡಂಗುರ || ೨ ||

ನಳ:—ಪಿಂಗಳಾ! ಏನು ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಭಾಗ್ಯವೋ?
ಬಂಗಾರವೆಂದರೆ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಪಿಂಗಳ:—ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ, ಎಲೋ ನಮ್ಮಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೂತರು
ಇಷ್ಟು ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಯಾವ ರಾಜನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿ
ದಾರೋ?

ನಳ:—ಭೂಲೋಕದ ಸಮಾಚಾರವಿರಲಿ, ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದ ಇಂದ್ರರಾಜನ
ನಗರ ಫಾಲಕರಾದರೂ ನಮ್ಮಷ್ಟು ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ತೋಭಿಸುತಿ
ರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಪಿಂಗಳ:—ಬರುಬರುತ್ತಾ ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯು ಸುವರ್ಣಮಯ
ವಾಗಿ ಹೋಗುವದೋ ಏನೋ?

ನಳ:—ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಲಂಕಾಧೀಶ ರಾವಣನು
ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೇ ಬಂಗಾರದ ಇಟ್ಟಂಗಿ
ಗಳಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಿಸದ್ದಂತೆ! ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾ
ರಾಜರಾದರೂ ಅದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರೋ ಏನೋ?

ಪಿಂಗಳ:—ನಳಾ! ಈಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದಿಲ್ಲದ ಈ ಅಪರಿಮಿತ

ನಾದ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯು ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು ?

ನಳ : — ಅದೇ ಗುಢವು. ರಾಜ್ಯದಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಯು ಗರೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೇನಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ಚಿನ್ನದ ಹೊಳೆಯು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹರಿದಿರಬಹುದು ?

ಪಿಂಗಳ : — ಇದೂ ಮತ್ತೂ ಗುಢವಾದ ಸಮಾಚಾರವು. ಅಂತೂ ಬರಬರುತ್ತ ಈ ಗುಢವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೈಲಿಗೆ ಬರುವದು. (ತೆರೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ) ಅದಾರೋ ? ಈ ಇವರು ಪರನಾಡಿನ ಜನಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ನಳ : — ಅಹುದಹುದು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಎಷ್ಟು ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ಅಜಾನುಬಾಹುವಾಗಿದ್ದಾನೋ ?

ಪಿಂಗಳ : — ಅಹುದು ಕೇವಲ ರಾಜಪುರುಷನಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಣವಂತನನ್ನು ನಾನಿದುವರೆಗೂ ನೋಡಿಲ್ಲ.

ನಳ : — ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೇನಾದರೂ ತರುವಾ ಬಾ (ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮರದ ಬುಡೆಯನ್ನು ತಂದಿರಿಸುವರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ವಿಜಯ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡುವರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ.)

ಇಬ್ಬರು : — ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ, ಚಿನ್ನ, ಚಿನ್ನ ಬಂಗಾರ. (ಒಂದು ತೋರಿಸುವರು.)

ಕೃಷ್ಣ : — ಅಯ್ಯಾ ಮಿತ್ರರೇ ನಿಮಗೆ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮೇರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವೆವು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಿತ್ರಾ ಅವರಿಗೊಂದು ಮೇರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡು.

ವಿಜಯ : — (ಹಾಗೆ ಮೇರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವನು)

ಕೃಷ್ಣ : — ಅಯ್ಯಾ ! ಇದಾವ ನಗರವು ?

ನಳ : — ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ ! ಸಕಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವೆವು ನೊದಲು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಕೃಷ್ಣ : — (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಒಹು ವಿನಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತ್ರಾ ಕುಳಿತುಕೋ ಇತ್ತ.

ಪಿಂಗಳ : — ಸ್ವಾಮೀ! ಈತನು ತಮ್ಮ ಸೇವಕನೇನು ?

ಕೃಷ್ಣ : — ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ. ಇವನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು.

ನಳ : — ಏನಿದಾಶ್ಚರ್ಯ! ಚಿನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವವಾದಂತಾಗಿದೆ ?

ವಿಜಯ : ಅದೇನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಅವೆರಡು ಲೋಹಗಳಲ್ಲವೇ ? ದೂರವೇಕೆ ? ಅಗೋ ನಿಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಉಂಗುರಗಳಿವೆ.

ಇಬ್ಬರು : — ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಇವೆ.

ವಿಜಯ : . ಅಹುದು, ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವೆ ಆದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಯುಧವಿದೆ.

ಪಿಂಗಳ : — ಲೋಹಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ : — ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಚಿನ್ನದಂತಿರುವ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಕಬ್ಬಿಣ ಸಮಾನನಾದ ನಾನು ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿ ದ್ದೇನೆ.

ನಳ : — ಸ್ವಾಮೀ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಚತುರರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನಿ ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ : — ಅಂತೇ! ಅಂತಹ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕಬ್ಬಿಣದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿನ್ನವು ತನ್ನ ಮಿತ್ರತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಅಸ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಿರಾ ? ಇದಾವ ನಗರವು ?

ನಳ : — ಇದು ಮಹಾ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ ಧೀರೋದಾತ್ತರಾಗಿರುವ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ರಾಜಧಾನಿಯು.

ವಿಜಯ : — ಯಾರು ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ? ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಜಾಂಬು ವಂತನು ಈ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಂದ ಬಂದನಯ್ಯಾ ?

ನಳ : — ಆಯ್ಯಾ ಮಿತ್ರನೇ! ಅದೇ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ರಾಜ

ಧಾನಿಯೇ ಇದು. ಇದನ್ನಾಳುವ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾ ರಾಜರೆಂದೆನ್ನುವ ಪರಿಪಾಠವುಂಟು.

ಕೃಷ್ಣ — ಇದೊಂದು ದೇಶಾಚಾರವು. ಇರಲಿ ಮಿತ್ರರೇ! ನಿಮ್ಮ ರಾಜನು ಬಹು ಧರ್ಮವಂತನಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಪಿಂಗಲಃ—ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ಧರ್ಮವಂತರೆಂದೇನು ಕೇಳುವಿರಿ? ಆರ್ಯ ವರ್ತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ರಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅವರು ಬಹೂ ಧರ್ಮವಂತರಂತೆ, ಅಂಥವರು ಸಹಾ ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಧರ್ಮಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಧರ್ಮಪಾಠವನ್ನು.

ವಿಜಯಃ— ಅಬಬಬ ಅಂಥಾ ಧರ್ಮವಂತನೇ! ನಾವೇನಿವೂವರೆಗೂ ಈ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ?

ನಳಃ— ಅಯ್ಯಾ! ಕಾಡುಜನರ ಕೀರ್ತಿಯು ಜಗದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಸ್ತಾರ ವಾಗಬೇಕು? ಒಂದು ಸಮಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದರೂ ಮಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯದ ವರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ನಾವು ಕಾಡುಜನರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಪಿಂಗಲಃ—ನಳಾ! ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಾವೇನು ಕಾಡುಜನರಲ್ಲ ಪರಿ ಪರಿ ಮೋಸದಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಾಡುವ ಅವರೇ ಕಾಡು ಜನರು.

ಕೃಷ್ಣಃ—ಕಾಡುವ ಜನರು, ಕಾಡುಜನರು. ಸೈ ಸೈ. ಒಳಿತಾದ ಅಭಿಮಾನವು?

ವಿಜಯಃ—ಅಯ್ಯಾ! ಮಿತ್ರರೇ ನೀವೀವರೂ ಒಳಿತಾಗಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಗಳಿಂದ ಮಂಡಿತರಾಗಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವು ಬಹು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವದೇನು?

ನಳಃ— ಅಯ್ಯಾ! ವಿದೇಶಿಯೇ! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವೇನೂ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ನಮಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತೆ.

ಕೃಷ್ಣ :— ಏನು ನಿಮ್ಮೀರ್ವರ ಮಟ್ಟಿಗೆನೇ ಸಿಗುತ್ತಿರುವದೇ ಅಥವಾ ಸಕಲ ಸೇವಕ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಸಿಗುತ್ತಿರುವದೇ ?

ಪಿಂಗಳ :— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಸಕಲ ಸೇವಕ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಸಿಗುವದಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಯಾಚಕ ವರ್ಗವೂ ಈ ಸುವರ್ಣದಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯ :— ಏನಿಸೇ ? ಸುವರ್ಣವೇ ?

ನಳ :— ಅಹುದು ಇದೇ ಸುವರ್ಣವು ಮತ್ತೊಂದು ಬೇರೆಯಾದ ಸುವರ್ಣ ವಿರುವದೆ ?

ವಿಜಯ :— ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ದಸರೇ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿಯ ತೊಪ್ಪಲಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

ಪಿಂಗಳ :— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೊಪ್ಪಲಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರವೆಂದೂ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯೆಂದೂ ಸುಳ್ಳು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವು. ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನವೆಂದೂ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆಂದೂ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳುವೆವು.

ಕೃಷ್ಣ :— ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವರು ಕಾಡುಜನರು.

ನಳ :— ಹಾಂ ಹಾಗೆನ್ನಬೇಡಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವು ಈಗ್ಗೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕೃಷ್ಣ :— ಅದಿರಲಿ ಮಿತ್ರರೇ ! ನಿಮ್ಮ ರಾಜನು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಬಂಗಾರದ ಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವನೇ ?

ನಳ :— ಅದೇನಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಗರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ :— ತತ್ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೋ ಮಿತ್ರರೇ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆವೆಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು.

ಇಬ್ಬರು:—ಉಂಟೇ, ಸ್ವಾಮೀ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾದ ನಾವು ವಿದೇಶದೊಳಗಿನ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ನೋಟ
ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ
ನಮ್ಮ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೇ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ
ನೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸ್ವಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ
ಸಹ ಅನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಪಿಂಗಳ:—ತಾವೇನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಷ್ಟು
ಹೇಳುವೆವು. ಎಲೊ ನಳಾ! ಏನೆಂದು ಕೇಳಿದರೋ?

ನಳ:—ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ ತತ್ಪೂ
ರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರು ಸೇವಕ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಪಾರಿತೋ
ಷಕವಾಗಿ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕೇಳಿದರಲ್ಲವೇ?

ಇಬ್ಬರೂ:—ಆಹುದು ಆಹುದು;

ಪಿಂಗಳ:—ತತ್ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಗೋಧನವನ್ನೂ
ಕೊಟ್ಟು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಿಜಯ:—ಎರಡೇ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಮ್ಯಾ
ಕಾಶದಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯು ಹೇಗಾಯಿತು?

ಇಬ್ಬರೂ:—ಆ ವಿಷಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ:—ಅಯ್ಯಾ! ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜನ ದರ್ಶನವಾಗಬಹುದೇನು?

ನಳ:—ಆಗದೇನು? ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ಕೇವಲ ಧಾರಾಳಗಳಿದ್ದಾರೆ
ಹೇಗೆ ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ದೇವರ ದರ್ಶನವು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವೋ
ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನವಾದರೂ ಸುಲಭ
ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ವಿಜಯ:—ಇದಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇ.

ಇಬ್ಬರೂ:—ಆದೇಕೆ?

ವಿಜಯ : — ರಾಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಪಿಂಗಳ : — (ನಕ್ಕು) ಏನು ಸ್ವಾಮೀ ! ರಾಜಭುವನಕ್ಕೂ, ರಾಜನಿಗೂ ಕಾವಲು ಕಟ್ಟುಗಳೇ ? ರಾಜಭುವನವೆಂದರೆ ಕಾರಾಗೃಹವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ : — ಮಿತ್ರಾ ಇದು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಡಳಿತ ಕ್ರಮವು.

ರಾಗ—ಹಂಸಧ್ವನಿ—ತಾಲ—ದಾದರ

|| ಪದ || ಏನುನು ಈ ಕಾನನ ಭುವಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಾ || ನೃಪನೂ || ಪಲ್ಲ ||
ಅನುಭವಿಸುವ ತಾನವನೂ | ಇತದಿ ||
ಸ್ವರ್ಗಸೌಖ್ಯವನೂ || ಅ || ಪಲ್ಲ ||
ಅರಸನು ದೇವರ ಸಮನು |
ಅರಮನೆ ದೇವಾಲಯ | ಸಮವಾಗಿಹುದಿ ದೇಶದೊಳಿರು |
ವ ಭಾಗ್ಯವಂತರಿಗೇ || ೧ ||

ಅಸ್ತು ಮಿತ್ರರೇ ! ಈಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜನ ದರ್ಶನವು ಎಲ್ಲಿಯಾಗಬಹುದು ?

ನಳ .—ಅ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವರು.

ಪಿಂಗಳ :—ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿ, ವಿವುಲವಾಗಿ ಸುವರ್ಣವು ಸಿಕ್ಕುವದು ಯಾಚಿಸುವಾಗ್ಗೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವು ಬೇಡ. ಬೇಡಿ ದಷ್ಟು ಕೊಡುವರು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರುವದೋ ಅದನ್ನಾರು ಕಂಡವರು ? ನಡೆ ವಿಜಯಾ ?

ಪಿಂಗಳ :—ಏನು ಏನು ಸ್ವಾಮೀ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರ ಹೆಸರು ವಿಜಯವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು ಅದೇಕೆ ?

ಪಿಂಗಳ :—ನೋಡಿ ನೋಡಿ ವಿಜಯವು ಸಂಗಡ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಾದರೂ “ ವಿಜಯ ” ವಾಗಬಹುದೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಮಿತ್ರಾ ಬಹು ಕುಶಲರಿದ್ದಾರೆ ಆಗಲಿ. ನಾವು ಬರುವೆವು
(ಹೋಗುವರು)

(ಪ್ರವೇಶ-ಅರಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ)

ವಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ? ಕಾಡುಜನರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದಷ್ಟು, ಬಂಗಾ
ರವು ಸಿಗುತ್ತಿರುವದು ; ಇವರ ಗೂಢವೇನು ?

ಕೃಷ್ಣ :—ದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಧಾರಾಳವಾದ
ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶೈಮಂತಕ ಮಣಿಯೇನಾದರೂ ಈ ಕಾಡು
ರಾಜನಾದ ಜಾಂಬುವಂತನ ಕೈಸೇರಿರಬಹುದೇ ?

ವಿಜಯ :—ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆ ಶೈಮಂತಕ ಮಣಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಸೇ
ನನು ಮಾಯವಾದಕಾಲಕ್ಕೂ, ಜಾಂಬುವಂತನ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಚಿನ್ನವು
ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ, ತಾಳೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಶೈಮಂ
ತಕ ಮಣಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಸಂಗತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೇಳೆ
ಗಲಿಯುವದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ನಿಜ. ನೀನು ಹೇಳುವದು ಕೇವಲ ನಿಜ. ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು
ಗಳಿಂದ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನು ಹೀಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸುವರ್ಣದಾನ
ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆಂದು ನಗರ ರಕ್ಷಕ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ :—ಅಹುದು ಪ್ರಸೇನನು ಮಾಯವಾಗಿಯಾದರೂ ಆಷ್ಟೇ ದಿನ
ಗಳಾದವು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸುವದೇ ಬೇಡ ; ಆ ಮಣಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ
ಇದೆ.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗಾದರೆ ? ಅದನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಹೇಗೆ ?
ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಆ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನು
ಕೊಡುವನೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಸಾಮೋಪಚಾರದಿಂದ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯ ಉಪಾಯವಂತೂ
ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ವಿಜಯ :—ಅದಾವ ಕೊನೆಯ ಉಪಾಯವಪ್ಪಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಬಲಾತ್ಕಾರ ?

ವಿಜಯ :—ಎನು ಬಲಾತ್ಕಾರವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದುದು

ವಿಜಯ :—ಎನು ಕಾದುರಾಜನಾದ ಹಾಯಿನಂತನಗೊಡ ಬಲಾತ್ಕಾರವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದುದು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಮೋ ?

ವಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ? ನೀನು ಮಾಡುವದು ಕೇವಲ ಸಾಲೆಪದ ವಿಚಾರವು. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಯಾರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೇ ಹೋರಾಟ ನೀನು ಈ ಕಾದುರಾಜನಗೊಡ ಹೋರಾಡುವಿಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೇನು ನೀಗೆ ಹೇಳುವಿ. ನನಗೆ ನೀನ್ನ ಬೆಂಬಲವಿರುವದಿಲ್ಲವೇ ? ಸಾಕು, ಇತ್ತೊಂದೆಡೆ ನಾನವನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಜಯವು ವನು.

ವಿಜಯ :—ಎನು ? ಕದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೀನಿಗೆ ಬೆಂಬಲನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲೋ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದುದು ಏತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲಾಗಮೋ ?

ವಿಜಯ :—ಸೊಡಲು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗುವನು ನಡೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಎನು ಶ್ವಮಂತಕ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲೋ ?

ವಿಜಯ :—ಅ ಶ್ವಮಂತಕ ಮನೆಯ ಶೋಧವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೇ ನೀನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸತ್ತಾಜಿತನಿಗೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ನೀನು ವಿಧ್ವಂಸ. “ ಇಂಥ ಮನೆಯು ಇಂಥಲ್ಲದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಿ. ಸಾಕಾದರೆ ಬಿಡು ಕೊಡಿ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪನಾಶದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯತ್ನವಂತೆ, ಜಗದವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸೇವಾಟವನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೋಳಾಡುವದಕ್ಕೆ ನೀನುಗಾರು ಹೇಳಿದರಯ್ಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಯಾರು ಹೇಳುವರೂ ಬೇಡ. ಕೇಳುವರೂ ಬೇಡ. ಆ ಪಾಣಿಯು ಈ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದೇ ನಿಜವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಕ್ತಪಾತವಾಗಲಿ.

ವಿಜಯ :—ಎನು ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸವಾಯಿತ್ತು ! ಸುಖವಾಗಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ವಾರ್ಧಿಕ್ಕವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ನನ್ನನ್ನು ಇಂತಹ ಪರಿತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಯೇನು ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೇನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವು ? ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದನೇ ? ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೇ ಸುಖದುಃಖ ವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಂಗಡಗನು, ನಾನು ಬಾಲಮಿತ್ರನು, ಎಂದು ಬಣ್ಣದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಆಗ್ರಹಪಟ್ಟು ನೀನಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದಿಯಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ :—(ಸ್ಮರಿಸಿ) ಅಹುದು ಈಗ್ಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಂಗಡಗನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ನಿಜ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ಅನುಮಾನವೇನು ?

ವಿಜಯ :—ಆದರೆ ಇಂಥಿಂಥ ಸುಖಗಳೂ, ಇಂಥಿಂಥ ಕಷ್ಟಗಳೆಂದೂ ಮಾತ್ರ ಪರಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೊಂಚ ತಪ್ಪಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾದರೂ ನೀನು ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕು.

ವಿಜಯ :—ಗ್ರಹಚಾರವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೇ ನಿನಗೆ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಆಗಲಯ್ಯಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನು ? ಅಗುವದಿಲ್ಲ ಆಗಲಿ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಬರಬಾರದೇ ? ಜತೆಯಲ್ಲಿ ?

ವಿಜಯ :— ಆಗಲಯ್ಯಾ ! ನೀನೇನು ತಿಳಿದದ್ದು ಮಾಡು. ಅದರೆ

ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ! ಯುದ್ಧಪ್ರಸಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಮತ್ತಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ? ಹೇಳು ನೋಡುವಾ ?

ವಿಜಯ :—ಮೊದಲು ಆ ಮಠಿಯು ನಮ್ಮದು, ಪ್ರಯತ್ನ ಕೊಡೆಂದು ಕೇಳಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ?

ವಿಜಯ :—ದಾನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡೆಂದು ಕೇಳಬೇಕು ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದಕ್ಕೂ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ?

ವಿಜಯ :—ಆ ಮಠಿಯನ್ನವನು ಎಲ್ಲಿಡುತ್ತಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಪು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ತರಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಎನು ? ಕದ್ದು ತರಬೇಕೇ ?

ವಿಜಯ :—ಅದುಮಾ ಕೊಂಚವಾದರೂ ಸಪ್ತಕವಾಗದಂತೆ ಕದ್ದು ತರಬೇಕು ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಯಾರಿಗೇನು ಹೇಳುವೆ ?

ವಿಜಯ :—ನಾನು ನಿನಗೆ ಶ್ರಮಂತಕ ಮಠಿಯನ್ನು ಕದ್ದು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಸಾಕುಮಾಡು ಶತಮೂರ್ಖನೆ ! ಕಳವಿನಂಥ ಹೀನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ?

ವಿಜಯ :—ಸಾಕು. ಸಾಕು. ಎಂದೂ ಕಳವು ಮಾಡಿದವನೇ ಇಲ್ಲ. ಬೆಕ್ಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಗೆಲೆಯರಿಗೆಲ್ಲ ಹಂಚುತ್ತ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಿದಂ ರಾದೊ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ ! ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದ, ಈಗಲೂ ಅವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವದೇ ?

ವಿಜಯ :—ಏಕೆ ? ಅನುಸರಿಸಲಾಗದು ? ಬೆಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕ ಬೆಕ್ಕ

ಕಳವುಗಳು. ತಾಯ್ನಾಡಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಳವುಗಳು. ಈಗಿನ ಪ್ರಬುದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಳವು ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು? ಕೃಷ್ಣ :—ನಾಕುನೂಡು. ಪೃಥ್ವಾಸ್ತು ಮೂಲಕ ಬುದ್ಧಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವದು.

ನಿಜಯ :—ಹಾಗೆ ಹೋದದ್ದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ನಿಜಯಾ! ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡು. ಶ್ವಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿರುವದಾದರೆ ಇರು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈಕ್ಷಣವೇ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ನಡೆ. ನನಗೆ ಯಾರ ಸಹಾಯವೂ ಬೇಡ. ಜಗದೀಶನ ಸಹಾಯವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಜಗದ ಜತೆಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಿದ ಜತೆಗಾರರು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾರನ್ನು ಸ್ವ ತಿಳಿಸುವದೂ ಬೇಡ ನಿಂದಿಸುವದೂ ಬೇಡ. (ಪೂಜಿಸುವನು.)

“ ಅವಶ್ಯಮನುಭೋಕ್ತಸ್ಯಾ ”

“ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಶುಭಾಶುಚಂ ”

ನಡೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೀನು ನನ್ನ ಗೂಡ ಬರುವದೇ ಬೇಡ.

ನಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ (ಅಳುತ) ನಾನು ನನ್ನ ಭೀರಪ್ಪಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನೀನಿಷ್ಟು ಕೋಪಗೊಂಡೆಯಾ? ಇದೋ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ತಿರಿಗಿ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಡಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆಯೋ ಅದೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಕಷ್ಟನಷ್ಟಾದಿಗಳ ಪರವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಶಾಂತನಾಗು ಮತ್ತು ಪೊದಲಿನಂತೆ ನನ್ನ ಸ್ನಾನವಿರು.

ಕೃಷ್ಣ :—(ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ) ನಿಜಯಾ! ನನ್ನ ಜೀವದ ಜತೆಗಾರನಾದ ನೀನು ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನೋಡುತ್ತಿರು ಆ ಶ್ವಮಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ವಶ

ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇನು ?

ವಿಜಯ :—ನಿಜ. ಹಾಗಾಗುವದೇ ನಿಜ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ವಿಚಾರಗಳ ಭಾವವು ಮಂಕುಮತಿಯಾದ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮಯಾನುಸಾರ ಹೀಗೇನಾದರೂ ವಿರೋಧಭಾವದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದಾದರೂ ಮಾತಿನಂತೆ ಕೃತಿಯಾಗಿರುವದೇ! ಹೇಳು ನೋಡುವಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗೆ ಕೃತಿಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮುಂದಾಳುವಿನ ಮನವನ್ನು ಕಲುಷಿತ ಮಾಡುವದರೂ ಒಂದು ಅಪರಾಧವೇ ; ಎರೋ,

“ ಚಿರಂಜಲನಿಧೌನುಗೌ , ಮೈನಃ ಕ ಇವಮಾರ್ದವ ”

ಎಂಬಂತೆ ಬಾಲ್ಯದಾರಭ್ಯ ನೀನು ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿ ನಾಗಿರುವಿ. ಇದೊಂದು ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧವಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ :—ಆದುದು ಅಪರಾಧವೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು, ವಿಚಾರಣೆಯವಾದ ಸಂಗತಿಯು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೇನು ?

ವಿಜಯ :—ಅದೇನೆಂದರೆ ! ಬಾಲ್ಯದಾರಭ್ಯ ನಾನು ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾಗದಿರುವದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ತಿಕ್ಕಣ ಕ್ರಮವಾದರೂ ಸದೋಷವಾದದ್ದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಆಯಿತಾಯಿತು ನನ್ನ ಮಾತು ನನಗೇನೇ ತಿಳಿಸಿದಿಯಾ ! ಅಸ್ತು ಈಗಲಾದರೂ ಚಾಗರೂಕನಾಗಿರುವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ವಿಜಯ :—ಅದು ಕೃತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುವದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ನಡೆ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಜನನ್ನು ಕಾಣುವಾ ! (ಹೋಗುವುದು)

(ಪ್ರವೇಶ—ಜಾಂಬುವಂತನ ಅರಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ)

ರೋಹಿಣಿ :—ಕೃತ್ತಿಕೇ ! ಇದೇನು ? ಜಾಂಬುವಂತೀ ದೇವಿಯವರ ನೂತನವಾದ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೈಮೇಲಿಡದೇ ಹಾಗೇ

ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ ? ಜಾಂಬುವಂತ
ಮಹಾರಾಜರು ನಿನಗೇನು ದೇಳಿದರು ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ತಂಗಿ ! ರೋಹಿಣಿ ! ನೀನು ಹೇಳುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ
ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ಈ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡದಿರುವಲ್ಲಿ ನನ್ನ
ದೇನು ಅಪರಾಧವು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಏಕೆ ? ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಇಲ್ಲ.

ರೋಹಿಣಿ :—ಅದೇಕೆ ? ಇದೇನು ಅಂದವಾಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅಂದವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಸಕಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ
ಔದಾಸೀನ್ಯವನ್ನು ತಳೆದಿರುವರು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಅಹುದಹುದು ಈಗ ನಿನಸಾಯಿಸು. ಪ್ರಾಯಸ್ಕರು
ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ವಿನಾಹ ವಿಷಯದ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನರಾಗಿ
ರುತ್ತಾರೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕೋರಿಕೆಯು ಹೇಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು ?
ಯಾವನಾದರೋರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ರಾಜನನ್ನು ಪರಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು
ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿನಾಹವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳ
ತಾಯಿಯೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ “ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಆಕಾರ
ದೊಳಗಿನ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ ಇವರು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜನೇ ತಮ್ಮ ಪತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿ
ದ್ದಾರೆ. ” ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇನೇ ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಹೇಗೆ “ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ
ವಿರುವದೋ ? ” ಅದೇ ಅಂತರವು, ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜ
ರಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ ಇರು
ವದು. ಅವರು ಆರ್ಯರು, ಇವರು ಅನಾರ್ಯರು, “ ಅವರು ” ಮುಂದೆ
ಹೋದ ನಾಗರಿಕರ ರಾಜರು, “ ಇವರು ” ಹಿಂದೂಳಿದ ಕಾಡುಜನರ

జూరబువతి- || సుతికూ ననమః ||

ರಾಜರು, “ಅವರು” ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದವರು “ಇವರು” ಅಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದವರು. ಅವರಿವರ ನಡಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹದಂತರವು. ಹೀಗಿರಲು ಅವರಿವರಲ್ಲಿ ಬೀಗತನವು ಕಲೆಯುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ:—ವಿಚಾರವೇನೋ ಬೀಗಿದೆ. ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಹಟತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ, ಇಂತೂ, ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಜೀವಕ್ಕೆನು ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗಳ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂದಪಡಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯು ನೆರವೇರುವಂತೆ ಕಾಣೆ.

ರೋಹಿಣಿ:—ಏನೇ! ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಈ ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗೆಯನ್ನು ವರಿಸುವವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವದಂತೂ ಖಂಡಿತವಾದ ಮಾತು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರ ಪರಿಣಾಮವೇನು?

ಕೃತ್ತಿಕೆ:—ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಮರಣಪರ್ಯಂತರ ಹೀಗೆಯೇ ಅವಿವಾಹಿತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವದು.

ರೋಹಿಣಿ:—ಅಯ್ಯೋ, ಹಾಗಾಗಬಹುದೇ? ಶಿವನೇ! ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಸಮಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರಬೇಡ. ಕೃತ್ತಿಕೇ! ನಡೆ. ಜರಗಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಜಾಂಬುವಂತ ಮೊರೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುವಾ.

ಪ್ರವೇಶ — “ ಜಂಗಲ: ” “ ಜಾಂಬುವತಿ ”

ಜಾಂಬುವತಿ :— (ಏಕಲಾ ನಮನಾಲಾ ನಿಂಬಂತೆ)

|| ಪದ || ನಿಂತಿಹವನಮಾಲಿ | ಮನದ ಗೇಹದಲಿ || ಸಲ್ಲ ||
ನಸುನಗುತ್ತಲಿತ್ತಾ | ನುಸುರುವನೆನಗೆ |
ವ್ಯಸನವ ಮಾಡುವಿರೆಂದೂ || ೧ ||

ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ನನ್ನನ್ನೇತಕ್ಕೆ ಮೌಸಲಾಗದು? ಅವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಗದವರೆಂತಲೂ, ನಾವು ಕಾಡುಜಾತಿಯವರೆಂತಲೂ, ಇರುವ ಭೇದದಿಂದ ಲ್ಲವೇ?

ರೋಹಿಣಿ : — (ಬಂದು) ಅಮ್ಮ! ಜಾಂಬುವಂತ ನುಹಾರಾಜರು ಬರುತ್ತಲಿ
ದ್ದಾರೆ.

ಜಾಂಬುವಂತ : — ಮಗೂ ! ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ?

ಸುತ್ರಿ : — ತಾತಾ ! ಮಾಡುವದೇನು ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವೆನು.

ರಾಜ : — ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಈ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನೇತಕ್ಕೆ
ಧರಿಸಲಿಲ್ಲ ?

ಸುತ್ರಿ : — ಅವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಧರಿಸ
ಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜ : — ಇಂತಹ ದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗ
ಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಸುತ್ರಿ : — ಇಲ್ಲ. ತಾತಾ ! ಈಗ್ಗೆ ಮೈನೂಲಿನ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಸವ
ತೆಗೆದುದುಹಾಕುವಷ್ಟು ಬೇಸರ ಮಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಜ : — ಅಮ್ಮಾ ! ಈ ನಿನ್ನ ಚಂಡಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹೂ ಸ್ವಸನಾ
ಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸುತ್ರಿ : — (ಶೋಕಾತಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಲೆಯಲಿ)

|| ಪದ || ಚಂಡಿಸುಗದೇಕೆ ! ತಾತಾ ! ಸಂತೋಷವು ನೂಸಿರುವೆ !

ಸಂತತಾ || ತೊಡದಿರಲೂ ಈ ! ಪದವೇಗಳನ್ನೂ |

ಮಾಡಬಹುದೇ ? ನೀನೀತರ ವ್ಯಸನವನೂ || ೧ ||

ತಾತಾ ! ನಿಮ್ಮನ್ನು ವ್ಯಸನಕ್ಕೀಡು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮೀಗೆ
ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೇಸರವುಂಟಾ
ದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು.

ರೋಹಿಣಿ : — ಬುದ್ಧಿ ! ತಾಯಿಯವರು ಕೇವಲ ನಿಜವಾದದ್ದನ್ನೇ
ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರಾಯಸ್ಕರಾದವರಿಗೆ ಈಗ್ಗೆ ಸತಿಯೇ ಮುಖ್ಯ
ಅಲಂಕಾರವು. ಅವಿವಾಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತರುಣಿಯರು ಮೀಗೆ

ಉವಾಸೀನವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ರಾಜ:—ನೀನು ಕೇವಲ ಸಾಧುವಾದದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ರೋಹಿಣೀ—
ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ತನಕ ಇವಳು ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗಿದ್ದದ್ದು ನನ್ನ ಪರಾಧವೇ?
ಇವಳು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಸಮಾನಸ್ಕಂದ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮಗನಿಗಾ
ದರೂ ಇವಳನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ರೋಹಿಣಿ:—ಅದೂ ನಿಜ? ಮಹಾರಾಜ ಇಂದಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ
ಕೂಡ ವಿನೋದಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಮಾಡು
ವದೇನು? ಉಪಾಯಗಾಣದಾಗಿದೆ.

ರಾಜ:—ಮಗಳೇ ಕೊನೆಗೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಹೇಳು. ಕಿಷ್ಕಿಂದೆ ರಾಜಪುತ್ರ
ರನ್ನಾದರೂ ಒರಿಸುವೆಯಾ? ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ
ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ರೋಹಿಣಿ:—ಬಹು ದಿವ್ಯ; ಕಿಷ್ಕಿಂದೆಯ ರಾಜರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಾರ್ವ
ಭೌಮರು ಅವರ ಪಟ್ಟರಾಣಿಯವರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿ
ಯವರ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೆಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ತೀರದು? ಏಕೆ ಅನ್ನು
ನವರೇ! ಒಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲವೇ?

ಪುತ್ರಿ:—

ರಾಗ || ಸಂಶಯ || ಕಾ ಮನಿ ಅಲಾ

|| ಪದ || ಯಾರನು ವರಿಸೆನು ನಾನು | ಪಿತನೆ | ಕೋರುವೆನೂ | ತ್ವಮೆ |

ಯನ್ನೂ || ಪೇಳುವದೇಕೆ ? | ಬೇರೆ ಪುರುಷರ | ಕೇಳೆನು |

ವಾರ್ತೆಯ ನಾನೂ || ೧ ||

ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರ ವಿನಃ ನಾನಾರನ್ನೂ ವರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ
ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಎರಡು ತಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿರುವೆನು. ಹೀಗೆಯೇ ಕೊನೆಯ
ವರೆಗೂ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವೆನು. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಿತವಾದ ಈ
ದೇಹವನ್ನು ಪರಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡೆನು.

ರಾಜ:—ಮಗಳೇ! ನೀನು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೇ?

ಪುತ್ರಿ:—ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವದ

ವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ! ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ?

ರಾಜ :—ಸಾಧ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ?

ಪುತ್ರ :—ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವದೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ :— ರಾಗ—ಆನಂದಭೈರವಿ । ತಾಳ—ಧುಮಳಿ

॥ ಪದ ॥ ಮನ್ನಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನೆಯ ಸೂಚನೆಯ ನು । ಮಾನಹಾನಿಯಾಗುವದೇ ।

ಖಂಡಿತ । ಮಗಳೇ ಮಾಡದಿರೋ ಮನದೇ । ಆಗದಪೇಕ್ಷೆಯನೂ ॥

ಮಾತೆಯನಗಲಿದ ಮಗುವಾದುದಕೆ । ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆ ।

ಸಿದನೇ ಸಲಹೆ । ಈ ತರಚಿಂತೆಯೊಳೂ ಸಂತತ ।

ಭೋ ತನು ಜಾತೆಯೆ ನೋಡೆನು ನಿನ್ನನು ॥ ೧ ॥

ಪುತ್ರ :—ತಾತಾ ಹೀಗೇನು ಹೇಳುವಿ ? ಮಾನಹಾನಿಯಾಗುವ ಕಾರಣವೇನು.

ರೋಹಿಣಿ :—ದೇವಿಯವರೇ ! ಮಾನಹಾನಿಯಾಗದೇ ಬಿಟ್ಟೇತೇ ? ಕೇವಲ ಸುಧಾರಣೆಯ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ ಯಾದವರ ದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಡವೆಯ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಮೊದಲಿಗೇನೇ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡದಿರಲಾರರು. ಅದನ್ನೂ ಸಹನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೊಡುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲಂತೂ ಉಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಅಪಮಾನಮಾಡುವದೇ ಖಂಡಿತ.

ರಾಜ :— ಮಗಳೇ ! ಆರ್ಯಜನಾಂಗವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳರೆಂದೆಣಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಳಿಸುವರೆಂದು ನಂಬುವದು ಮೂರ್ಖತನವಲ್ಲವೇ ?

ಪುತ್ರ :—ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಯುವರಾಜನಾದ ಭೀಮಶೇನನು ಅನಾರ್ಯ ಹಿಡించಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವರಿಸಿದನು ? ಅವರ ಪೂರ್ವಜರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಯಯಾತಿಯನ್ನು ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ಕನ್ಯೆಯನ್ನೊರಿಸಿದ್ದನಂತೆ ! ಅಲ್ಲದೇ ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರೇ ಕುಚ್ಚಿಯಂಥ ಹೀನ

ಜಾಂಬುವಂತೆ - || ನಾಟಕದ ಸಂಗೀತ - ನುಗ್ಗುವುದಕ್ಕೆ || ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವೇಷವೇಶನ ಸಲಹೆ ||

ದಾಸಿಯಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿರುವಾಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನುಜಾತಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸುವರೇ ?

ರಾಜ :—ತಾಯೀ ನೀನಿನ್ನೂ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸುತ್ರಿ : - ಅದಾವ ಸಂಗತಿಗಳು ?

ರಾಜ :—ಆರ್ಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕರಡಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವೇನು ? ಕಿಷ್ಕಿಂ ದಿಯ ರಾಜ್ಯದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಪಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸುತ್ರಿ :—ಈ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾನೊಪ್ಪೆನು. ಅಂಥ ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ಈವರೆಗೂ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪಶುಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ಆ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವೇ ? ನಾವೂ ಮಾನವರೆಂದೂ ನಿಮ್ಮ ಸಮ ಸಮಾನ ರಾಜರೆಂದೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ ?

ರಾಜ :—ಮಗೂ ! ನೀನು ವಿಚಾರತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹೂ ದೂರ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕೇವಲ ವಿಷಯಾಂತರವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾನವರೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಸುತ್ರಿ :—ಹಾಗೇತಕ್ಕೇ ಮಾಡಬಾರದು ? ನಮ್ಮನ್ನು ಪಶುಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಸುವ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಅಂಜನವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದೇಕೆ ?

ರಾಜ :—ಅದನ್ನು ಕಾಲ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೋಡುವಾ.

ಸುತ್ರಿ :—ಆ ಕಾಲವು ಈಗಲೇ ಬಂದಿರುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವದರಿಂದ ಬಾಧಕವೇನು ?

ರಾಜ :—ಮಗೂ ! ನಾನೇನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವದಕ್ಕೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ವ್ರಥಾ ಶ್ರಮವಾದಂತಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ ?

ಸುತ್ರಿ :—ಹಾಗಾಗುವದೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ತರ್ಕವು ಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ? ತಾವು

ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ಹವ್ಯಾಸನವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ. ಹೀಗೆಯೇ ಅಮರಣ ಸರ್ಯಂತರ ಕುಮಾರಿಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವೆನು.

ರಾಜ :—ಮಗೂ ! ನೀನು ಆಗದ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಸ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನಿವಾರ ಚಿಂತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಪುತ್ರ :—ತಾತಾ ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳುವ ಯಾವನಾದರೋರ್ವ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ವರಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಮನವು ಭಯಗೊಂಡಂತಾಗುವದು. ದೇಹವು ನಡಗುವದು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿಯುವದು ಸಕಲ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಶೂನ್ಯವಾಗುವವು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಅಮ್ಮನವರೇ ! ಹಾಗಾಗುವ ಕಾರಣವೇನು ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಕ್ತಿಯು ಕೃಷ್ಣರಾಜರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೆಲಸಿತು ? ಅವರ ಗುಣರೂಪಾದಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೇವಲ ಅಪರಿಚಿತರು. ಹೀಗಿರಲು ತಾವವರಲ್ಲಿಷ್ಟು ಮೋಹಗೊಂಡದ್ದು ಸೋಚಿಗವಲ್ಲವೇ ?

ರಾಜ :—ರೋಹಿಣಿ ! ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡ. ಅವರ ಗುಣವು ಚಿರಪರಿಚಿತವಾದಂತಾಗಿದೆ. ರೂಪವು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಅಮೃತ ಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಮಾತುಗಳ ಇಂಪು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ವಿಶೇಷವೇನು ? ನೂರಾರು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರಿದ್ದರೂ, ಇಂಥವರೇ ಎಂದು ತಪ್ಪದೇ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಇಷ್ಟು ಅವರ ರೂಪವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಜ :—ಎಂದೂ ನೋಡದೇ ಇದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹೀಗೆ ನೀನು ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಯು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದು.

ಪುತ್ರ :—ತಾವೇ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಸ್ವಯಂವರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆವಿವಾಹಿತರಾದ ವಧೂವರರ ಪ್ರೇಮವು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವು ಅದನ್ನು ಹೋಲದು. ನಾನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಹಿಡಿದಂತೆ ಅವರು ನನ್ನ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಪಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಂದೂ

ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರೂ ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನುವರು ಮೋಹಭಾವದಿಂದಂತೂ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನೋಡರು. ಹೀಗಿರಲು ಏನೋ ನನ್ನ ಸುಕೃತ ಬಲ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಅವರೊಡನೆ ನನ್ನ ವಿವಾಹವಾದರೂ ನನ್ನನ್ನುವರಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ರೂಪಸಂಪನ್ನೆಯರಾದ ರಾಣಿಯರು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ.

ರೋಹಿಣಿ :—ನೋಡಿ, ನೋಡಿ, ನೋಡಿ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಭವಿಷ್ಯವು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನೇ ವರಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ. ಇದಕ್ಕೇನನ್ನ ಬೇಕು ?

ಮತ್ರಿ :—ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿ.

ರಾಜ :—ಹೀಗೆ ಅಜ್ಞಾನಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ಸುಖ ವಾಗಬಹುದೇ ?

ಮತ್ರಿ :—ಸುಖದಾಸೆಗಾಗಿ ನಾನವರನ್ನು ಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲ ವಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಡಾಗೆ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕಾರಣವು ನನಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗಲೊಲ್ಲದು.

ದೂತ :—(ಬಂದು ಸಮಿ) ಬುದ್ಧಿ ! ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ದ್ವಾರಕೆಯವ ರಂತೆ ! ಬುದ್ಧಿಯವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಿರುವರು.

ಮೂವರೂ :—ಏನು ದ್ವಾರಕೆಯವರೇ ?

ದೂತ :—ಅಹುದಮ್ಮ ನವರೇ ?

ರಾಜ :—ಅವರು ಈಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿರುವರು ?

ದೂತ :—ಸಭಾ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ.

ಮತ್ರಿ :—ಏನು ರಾಜರಾಗಿರುವರೇ !

ದೂತ :—ಇಲ್ಲ ಅಮ್ಮ ನವರೇ ಸಾಧಾರಣರು.

ರಾಜ :—ಏನು ? ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರೇ !

ಬಂದರೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿಯಾ ? ಮಗಳೇ ! ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಗಾಗಿ ಬರಬರುತ್ತ ನಿನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಪುತ್ರ :—ಹಾಗಾದರೂ ಸಂತೋಷವೇ.

ರಾಜ :— ಹಾಗೆಯೇ ಭವಿತವ್ಯವಿದ್ದರೇ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವರಾರು ?

ರಾಗ ಪುರಿಯಾ ತಾಲ ತ್ರಿವಟ

|| ಪದ || ಮೀರುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ | ಭವಿತವ್ಯ ನಾ ಸುಕುಮಾರೇ |
ನರರು | ಸರಸಜಗವಾ | ಸೃಜಿಸಿ ನಡಿಸಿ | ಲಯಿಸು |
ವಂಥ, ಹರಿಹರನಿರೂ | ಭವಿತವ್ಯ ದಾವಶರಾಗತ |
ವಿರುವಾಗಲನ್ಯರದೇನುಪಾಡು |

ಆಗಲಿ ನಡೆ ದೂತನೇ ಅಭ್ಯಾಗತರನ್ನು ಕಂಡು ಬರುವಾ (ದೂತನೊಳನೆ
ಜಾಂಬುವಂತನು ಹೋಗುವನು)

ಪುತ್ರ :—ಸಖೇ ರೋಹಿಣಿ ! ನಮ್ಮ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಪ್ರಸಂ
ಗಕ್ಕೂ ದ್ವಾರಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಗತರ ಬರುವಿಕೆಗೂ ಏನೋ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂ
ಬಂಧವಿರಬಹುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ರೋಹಿಣಿ :—ಸಂದರ್ಭವೇನೋ ಹಾಗೆ ಕಲಿಯಿತು. ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದ
ರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೋಭಿಷ್ಟವು ಪೂರ್ಣವಾದೀತೆಂದು ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ
ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ಪುತ್ರ :—ನೀನೇನೇ ಹೇಳು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವು
ಶತಗುಣಿತವಾಗಿದೆ.

ರೋಹಿಣಿ :—ಏನು ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರು ತಮ್ಮನ್ನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಿಸುವ
ರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ?

ಪುತ್ರ :—ಅಹುದು, ಅದೇ ವಿಶ್ವಾಸವು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಆಗಲಿ ದೇವಿ. ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ನಿಜವಾಗಲಿ. ಎತ್ತಾ
ದರೂ ತಾವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಪಾಣಿಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಈ ಕಣ್ಣುಗಳು
ಕಂಡವೆಂದರೆ ತೀರಿತು ಧನ್ಯರಾದೆವು.

ಮತಿ—ಈ ಲಕ್ಷಣವು ಶುಭಲಕ್ಷಣವಾಗಬೇದು ನಿಮ್ಮ ಕುಲಸ್ವಾಮಿ
ಯಾದ ಮಹಾಕಾಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ನಡೆ.

ಜಾಲ || ಲಸಕರೀ ಧಾವರಿ ||

'|| ಪದ || ಭಜಿಸುವಾ ಬಾರಿಲೆ | ಭುವನೇಕಮಾತೇನಾ |
ಶಿವನಾಭವಾನಿಯಾ || ಪಲ್ಲ || ದಾಕ್ಷಾಯಿಣೀತಾನೆನ್ನ | ತೇ
ಕ್ಷೆಯಾಪೂರ್ಣ | ಗೃವಳೇ ನೈಜದಿಂದ || (ಹೋಗುವರು)
(ಪ್ರವೇಶ ಅರಮನೆಯ ಬಂದು ಭಾಗ)

ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ—(ಮುದುವ)

ಮುದುವ :—ಸ್ವಾಮೀ ತಾವು ಯಾರು !

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಯ್ಯಾ ನಾವು ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳು. ದೇಶವನ್ನು ನೋಡ
ಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೊರಟವರು. ನೀವು ಇದೇ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂ
ಬಂಧಪಟ್ಟವರೋ ?

ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ :—ಅಹುದು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಇದೇ ಜಾಂಬುವಂತ
ಮಹಾರಾಜರ ಅರಮನೆಯ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ ! ಮೊದಲಿಗೇನೇ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರ ದರ್ಶನವಾಯ್ತು ?

ವಿಜಯ :—ಶುಭ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಯ್ಯಾ ! ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ ! ಧನಕನಕ ಸಂಪನ್ನರಾಷ್ಟ್ರದ
ಸ್ವಾಮಿಯಾದ, ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನನುಯಾಯಿಗಳಾದ ನೀವು, ಬಹು
ಭಾಗ್ಯವಂತರು.

ವಿಜಯ :—ಸಂದೇಹವೇನು ? ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವು ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಿಂತ
ತಲೂ ಕಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಮುದುವ :—ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿನಿದೆ ? ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಬರೇ ಗುಡ್ಡಗಾಡು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಸುರ್ವರ್ಣ ರಾಶಿಯು ಎತ್ತಿಂದ ಬಂತಯ್ಯಾ ?

ವಿಜಯ :—ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಚೆನ್ನಾಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿ
ದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಬರುವಾಗ್ಗೆ ನಗರ ರಕ್ಷಕರನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ ? ಬರೇ ಚಿನ್ನ ವನ್ನೇ ಹೊತ್ತಿದ್ದರು.

ವಿಜಯ :—ಒಳ್ಳೇ ನಗರ ರಕ್ಷಕರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ? ಬೀದಿ ಯನ್ನು ಉಡುಗುವವರೂ ಕೂಡಾ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಲಿ ದ್ದಾರೆ.

ಮುದುವ :—ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರ ಪುಣ್ಯವು.

ಕೃಷ್ಣ :—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಿಲ್ಲುವಳೇ ? ಅಯ್ಯಾ ! ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ ! ನಿಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕಣಿಗಳು ಬಹುವಾಗಿರುವವಲ್ಲವೇ ?

ಮುದುವ :—ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಾಚಾರ ! ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ ! ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟಗಳ ವಿನಃ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಕಣಿಗಳಿಲ್ಲದೇ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಚಿನ್ನವಿರಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆಗಾಲ ದಲ್ಲೊಂದು ಸಲ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗೂ ಇರಬಹುದು.

ಮುದುವ :- ಅ ಸಂದರ್ಭವು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಅದು ಬಹೂ ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ.

ಇಬ್ಬರೂ .—ಅಂತಹ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಯೇನು ?

ಮುದುವ :—ನೋಡಿ ! ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರು ಘನವಾದ ಶಿವಭಕ್ತರು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಏನು ? ಶಿವಭಕ್ತರೇ ? ನಾನಿವರು ರಾಮಭಕ್ತರೆಂದು ಕೇಳಿ ದ್ದೆನು.

ಮುದುವ :—ಅದಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಇವರ ಮೂಲಪುರುಷರಾದ ಜಾಂಬು ವಂತ ದೇವರು ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂ

ಡಿದ್ದೆರಂತೆ. ಅದರೂ ರಾಮದೇವರು ಇಷ್ಟದೇವರು. ಇವರ ಕುಲ
ದೇವರು ಶ್ರೀಮಹಾದೇವರೂ.

ವಿಜಯ :—ಊ ಮುಂದೆ? ಮುಂದೆ?

ಮುದುವ :—ಆ ಶಿವನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹಗಲಿರಲೂ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ
ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ
ಯನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಣಿಯು ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಮಣಿ?

(ವಿಜಯ ಕೃಷ್ಣ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಕೇತನ ಮಾಡುವರು)

ಮುದುವ :—ಏನು? ಆಶ್ಚರ್ಯಯುತರಾದರಲ್ಲಾ? ನಾನು ಹೇಳುವ
ದನ್ನು ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೋ? ಹೇಗೆ? ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಕಾಡು
ಜಾತಿಯವರಾದ ನಾವು ಸುಳ್ಳಾಡತಕ್ಕವರೇ?

ಇಬ್ಬರೂ :—ಅಯ್ಯೋ ಉಂಟೇ? ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ
ದೇವು.

ಮುದುವ :—ಮುಂದೆ ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ
ಇರುವದು.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ. (ಮುಂಜಿ ಸರಿಯುವನು)

ಮುದುವ :—ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ! “ಮುಂದೆ” “ಅಂದರೆ ಮಾತಿನ
ಮುಂದೆ” ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ.

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ! ಮಾತಿನ ಮುಂದೆ, ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ! ಮುಂದೆ.

ಮುದುವ :—“ ಆ ಮಣಿಯೂ, ಯಾವ ಮಣಿಯೂ ? ”

ವಿಜಯ :—ಆ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮಣಿಯೂ ?

ಮುದುವ :—ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ! ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕ
ಮಣಿಯೂ.....

ಕೃಷ್ಣ :—(ವಿಜಯನಿಗೆ) ಯಾವ ಮಣಿಯೂ ?

ವಿಜಯ :—ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮಣಿಯೋ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಆಗಲಿ ಮುಂದೆ ?

ಮುದುವ :—ಆ ಮಣಿಯು ದಿನಾಲು ಈ ಅಳತೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಡುವದು.

ವಿಜಯ :—ಏನು? ಬಂಗಾರವನ್ನೇ ?

ಮುದುವ : ಕಬ್ಬಿಣವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಎಲೋ ವಿಜಯಾ ! ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗವು ಬೇಡ ಸುಮ್ಮನೇ ಕೇಳು

ಮುದುವ :—ಆ ಮಣಿಯು ಈಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯದ
ಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅಳತೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ
ಎಷ್ಟಾಯಿತು ?

ಕೃಷ್ಣ : - ವಿಜಯಾ ! ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು.

ವಿಜಯ :—(ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ) ಈ ಲೆಕ್ಕವು ನನಗೆ ಬಗೆ ಹರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ನೋಡಿ ಅದೋ ಅಲ್ಲಿಯೊಂದು ಹಿರೆಗುಡ್ಡ ಕಾಣುತ್ತಿರುವದಲ್ಲವೇ ? ಅದರ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಿಗುಡ್ಡವಿದೆ ನೋಡಿ.
ಅದರಷ್ಟಾಯಿತು. ಇರಲಿ ಮುಂದೆ ?

ಮುದುವ :—ಮುಂದೇನು ? ಮಿತವಾಗಿ, ಸಿಕ್ಕರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಚ್ಚು
ಕಟ್ಟಾಗಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟಾರು ಮಿತಿಮೀರಿ ಸಿಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ
ಮಾಡುವದೇನು ? ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಪರೋಪಕಾರ ಇವೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ :—ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ.

ಮುದುವ :—ಇನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ? ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಲಂಕೆಯ ರಾವಣನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರದ ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದನಂತೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಂ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೋಟಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು.
ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಯ :—ಯಾವ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ ?

ಮುದುವ :—ಕೋಟಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ.

ವಿಜಯ :—ಆಗಲಿ. ಮುಂದೆ.

ಮುದುವ :—ಹಾಗೆಯೇ ಬಂಗೂರದ ಇಟ್ಟುಂಗಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸುವದು ಮತ್ತೇನು ?

ವಿಜಯ :—ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ಅದೇನು ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥವೇ ? ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥವೇ ?

ಮುದುವ :—ತಿನ್ನು ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ತಿವ್ವಿಗೆ ಚಲ್ಲುವರು.

ಕೃಷ್ಣ :—ತೆಗೆದುಕೋ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು.

ಮುದುವ :—ಆಗಲಿ. ಸ್ವಾಮಿ ? ತಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದೇ ! ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾಳು ರಗಳೆ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೆ. ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಫಲಾ ಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಬೇಡ. ಬೇಡ. ನಾವು ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಉಪಹಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮುದುವ :—ಹಾಗಾದರೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ನಾನು ಬರಲಿ ?

ಇಬ್ಬರು :—ಆಗಲಿ.

ಮುದುವ : (ಹೋಗಿಬಂದು) ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕಾಣುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರೋ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು ನಾವು ಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ದೂತನೋರ್ವನು ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ ಆಗಲೇ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ಮುದುವ :—ಹಾಗಾದರೆ ಮಹಾರಾಜರಿನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ?

ಕೃಷ್ಣ :—(ವಿಚಾರ) ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ?

ಮುದುವ :—ತಾಳಿ. ನಾನು ನೋಡಿ ಬರುವೆನು. (ಹೋಗಿಬಂದು) ಅದೋ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು.

ಜಾಂಬು ವ :—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ,, ಸ್ವಗತ ,,) ಅಹಹಾ ಏನು ಮನೋಹರ ನಾದ ಮಾನವನೀತನು ? (ಪ್ರಕಾಶ) ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ನಾವು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದೀತೇ ?

ರಾಜ :—ಅಯ್ಯಾ ! ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳಾದ ತಾವು ಈ ಧರುಣಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಅಡವಿಯ ರಾಜನಾದ ನಾನು ತಮ್ಮಗಳ ಸಮಾನ ನಾಗಬಲ್ಲೆನೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಮಹಾನುಭಾವಾ ! ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜರೊಬ್ಬರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷರಾದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರಜಾ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಗಾಗಬಹುದೇ ? ಪರಮ ಪಾವನೆಯಾದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೀನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ವುಗಳೇ ?

ಮುದುವ :—ಬುದ್ಧಿ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ಹೇಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ದರು ?

ರಾಜ :—ಅಯ್ಯಾ ! ಅವರು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಕುಶಲರಾದ ಆರೈ ರಲ್ಲವೇ ? ಅಸ್ತು ಮಹನೀಯಾ ? ತಾವು ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು.

ರಾಜ :—ಒಳಿತಾಯಿತು ಮೊದಲು ಉಪಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊ ಳುವಾ ಬನ್ನಿ.

ವಿಜಯ :—ನಮಗೆ ಹಸಿವೆಯೇ ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ !

ಕೃಷ್ಣ :—ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಉಪಹಾರವನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಜ :—ಪರವಿಲ್ಲ ಅಡವಿಯ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯನ್ನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಂತೆ ಬನ್ನಿ.

ವಿಜಯ :—ವನರಾಜರೇ ! ಇದು ತಮ್ಮ ಸಭಾಮಂಟಪವೇನು ?

ರಾಜ :- ಅಹುದು ಮಹನೀಯಾ ?

ವಿಜಯ :- ಬಹೂ ಚನ್ನಾಗಿದೆ ಅಹಹ ಏನು ಕಂಬಗಳಿವೂ ? ನುಣುಪಾದ ಶಿಲೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಗೋಡೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗಳಂತಿವೆ.

ರಾಜ :- ಏನೋ ಪುರಾತನರು ಬಹೂ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ :- ಅಹುದಹುದು ಈಗಿನವರಿಂದ ಇಂತಹ ಕಟ್ಟಗಳಾದೀತೆ ?

ರಾಜ :- ಆಗಲಿ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ಚಂದ್ರಶಾಲೆ, ಭೋಜನಶಾಲೆ, ಸ್ನಾನಾಗಾರ, ದೇವಾಗಾರ,

ಮುಂದುವ :- ಹಿತ್ತಲ, ಕೊಟಗಿ,

ರಾಜ :- ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸುವೆವು. (ಶೋಗುಪರು)

(ಸ್ತವೇಶ)

ರೋಹಿಣಿ :- ಕೃತ್ತಿಕೆ ನೋಡಿದಿಯಷ್ಟೇ ? ಹೇಗಿರುವನು ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯು ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :- ರೋಹಿಣೀ ಏನಾತನ ರೂಪವೇ ? ಅವನಾ ಮಾತುಗಳ ಸೊಲ್ಲು ಎಷ್ಟು ? ಮನೋಹರವಾಗಿನೆ ? ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕನೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನು ಹೇಗಿದ್ದಾನು ?

ರೋಹಿಣಿ :- ಹಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದಂತೇ ! ಗೋಪಿಕಾಂಗನೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಆತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಷ್ಟು ಮೋಹಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :- ಇಂತಹ ಜನಗಳು ಅಡವಿಯ ಜನಗಳಾದ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದೇ ?

ರೋಹಿಣಿ :- ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸುವದು ತೀರ ಹುಚ್ಚುತನವು. ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ಎಂತಹ ವಿಪರೀತ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರು ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :- ರೋಹಿಣಿ ! ಈ ಜನಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಚಂದವಿರಲಿ ಇವರ ಗುಣಗಳೇನು ವಳಿತಿರುವದಿಲ್ಲ ಬಹೂ ಮೋಸಗಾರರು.

ರೋಹಿಣಿ :- ಅದು ನಿಜ. ಹೆಂಗಳೆಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಕರವೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಕೇವಲ ಉತ್ತಮನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ

ತ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಈಗಿನ ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾದರೂ ತನ್ನ ಗೋಕುಲ ಮಿತ್ರೆಯರಾದ ಗೋಪೀಜನಗಳನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ ? ಬಡವರಿಂದ ಬಲ್ಲಿದರ ತನಕ ಆರ್ಯರು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಲ್ಲ ನಂಬಿದವರ ಕೃತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಕೊಯ್ದು ಚೆಲ್ಲುವರು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜರಂತೂ ಬಹೂ ಮೋಸ ಗಾರನಂತೆ. ಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನನ್ನು ಸಹ ಕೊಂದ ನಂತೆ. ಇಂತಹ ಪುರುಷನನ್ನು ವರಿಸುವವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಯುತ್ತನಕ ಲಗ್ನವಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ವಿಹಿತ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅಲ್ಲವೇನು ಮತ್ತೆ ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಕೃತ್ತಿಕೇ ನಡೆ. ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏನೇನು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಜರಗುವವೋ ? ಕೇಳುವಾ ನಡೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅದರಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುವದ ಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಏನಿದು ಹುಚ್ಚುತನ ? 'ಕೇವಲ ಭ್ರಮಿಷ್ಠರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆಗಲಿ ನಡೆ ಹೋಗುವಾ ? (ಹೋಗುವರು)

(ಪ್ರನೇಶ—ಚಂದ್ರಶಾಲೆ)

ವಿಜಯ :—ಅ-ಮ-ಮ-ಮಾ ಏನು ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನ ವೈಭವವಿದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ?

ರಾಜ :—ಏನಿವರು ಕೃಷ್ಣರಾಜರೇ !

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಯ್ಯೋ ? ನಾನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗಬಲ್ಲೆನೇ ? ಮಹಾರಾಜರೇ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣನೆಂದಿರುವದು ಇಷ್ಟೆ !

ರಾಜ :—ಸರಿ. ದೊಡ್ಡವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇದೆ.

ವಿಜಯ :—ನಿಶ್ಚಯ. ನಿಶ್ಚಯ. ತಾವು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆನು ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಹೆಸರನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ :—ಆ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದೆ.

ವಿಜಯ :—ತದನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಹೆಸರು ಸಂತಾನ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೆಂದು ಈತನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕೊಂಚ ದೀರ್ಘವಾಗುವದೆಂದು ಘನು ಬರೇ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು.

ಮುದುವ :— (ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪರಿಚ್ಛಿಸಿ ನೋಡಿ) ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ಒಂದು ಸಾರೆ ನಾರದ ಮುನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅವರು ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರ ರೂಪಗುಣಾದಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ವರ್ಣನೆಯಂತೆ ಇವರ ರೂಪವಿಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಯ್ಯಾ! ದ್ವಾರಕೆಯ ಯುವರಾಜರನ್ನು ನೀವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಿ. ಅವರ ರೂಪವೆತ್ತ ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನಾದ ನನ್ನ ರೂಪವೆತ್ತ ?

ರಾ.ಗ ಮುಂ.ಮಾ.ವತಿ || ತಾಳ|| ಧುಮಾಳ

|| ಪದ || ಸರಿಯಾಗದೀತೆರ ಯೋಚಿಸುವದು |

ಹರಿಯೆಂದು ಪ್ಲುದ್ರನರನನ್ನು ನೀವು || ಪಲ್ಲ ||

ದೇವರಾಜನಂಥ ದಿವ್ಯರೂಪವೆತ್ತ | ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನ |

ಪ ರೂಪವೆತ್ತ | ಯಾದವೋದ್ರರನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ |

ವೆಂದೂ | ಇದುವರೆವಿಗೂ ಹೀಗನ್ನುವಿ || ೧ ||

ಮುದುವ :—ಆದರೂ ನಾರದರ ವರ್ಣನೆಯು ತಮ್ಮನ್ನನ್ನಯಿಸುವದೆಂದು ನನ್ನ ತರ್ಕವಿದೆ.

ವಿಜಯ :—ಹಾಗಾಗುವದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಕಾರಣವುಂಟು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹೇಳೋ! ಇದ್ದ ಕಾರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ.

ವಿಜಯ :—ಅದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರಂತೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೇ ತಮಗೆ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು ಜಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ನುಡಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ವೇಷಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸಣ್ಣವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ :—ಅದೂ ಸರಿಯೇ.

ವಿಜಯ :—ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನವಲುಗರಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಇಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರೊಬ್ಬರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಅದನ್ನು ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿತು. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನವಿಲುಗರಿಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾಗೆ ಹದ್ದುಗಳ ಗರಿಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕಾಗೆ ಹದ್ದುಗಳು ಗರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುವರೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ದೇಶಬಿಟ್ಟು ದಿಕ್ಕುಪಾಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ರಾಜ :—ಅಯ್ಯಾ! ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ. ಕಿಷ್ಕಿಂದೆಯ ನಾಡಿನ ಜನಗಳನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿರುವಿರಾ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾವ ರೂಢಿಯು ರೂಢವಾಗಿದೆ?

ರಾಜ :—ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜರು ನಡುಕಟ್ಟಿನ ತುದಿಯನ್ನು

ವಿಜಯ :—(ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ) “ ನಡುಕಟ್ಟು ”.

ಕೃಷ್ಣ :—ನಡುವಿನ ಕಟ್ಟು “ ನಡುಕಟ್ಟು ”

ವಿಜಯ :—ಒಹೋ ಪಕ್ಷೀತತ್ಪರುಷ ಸಮಾಸವೋ ?

ರಾಜ :—ಆ ನಡುಕಟ್ಟಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಬಾಲದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೇತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಮುದುವ :—ಬುದ್ಧಿ! ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಸ್ತು ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜರೇ ಇದು ತಮ್ಮರಮನೆಯ ಯಾವ ಭಾಗವು ?

ರಾಜ :—ಇದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯನ್ನು ತಾರೆ.

ವಿಜಯ :—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಚಂದ್ರ (ಸೂರ್ಯ) ಪ್ರಕಾಶ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯೆಂಬ ನಾಮವು ಒಪ್ಪುವದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಲ್ಲ ಚಂದ್ರಾಕಾರವಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯೆಂಬ ನಾಮವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ

ರಾಜ :—ಅಸ್ತು ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೇ ! ದೇವರ ಮನೆಗೆ ನಡಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ವೈಭವವನ್ನಷ್ಟು ತೋರಿಸುವಾ !

ಮುದುವ :—ಅಪ್ಪಣೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು.

(ದೇವರ ಮನೆ)

ರಾಜ :—ಸ್ವಾಮೀ ! ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳೇ ! ಇದು ನಮ್ಮರಮನೆಯ ದೇವರ ಮನೆಯು. ಆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ನಮ್ಮ ಕುಲದೇವರು.

ವಿಜಯ :—ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಗ್ರಹಗಳಾವದೇವರು ?

ರಾಜ :—ಅವು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವತೆಗಳಾದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯರ ವಿಗ್ರಹಗಳು. ರಾಮಾವತಾರ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೂಲಪುರುಷರಾದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರು

ಕೃಷ್ಣ :—ಕೇಳಬಲ್ಲವು ರಾಮದೇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹು ಭಕ್ತಿವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತೋತ್ತಮರು. ಮತ್ತು ರಾಮ ರಾವಣರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅತುಲ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿದ ಬಲಶಾಲಿಗಳು.

ರಾಜ :—ಅದೇ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರೇ ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇವತೆಗಳೇನು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ.

ರಾಗ|| ಭೂಷ|| ತಾಲ|| ಧುಮಾಳ||

|| ಪದ || ಬೇಗ ವರನನ್ನು ನೀಡಿ | ಪೊರೆವಂಥಾ ನಮ್ಮ ದೇವರು |
ಅನುದಿನ ಭಜಿಸುವ ಭಕುತರನು || ಪಲ್ಲ ||
ಪಾತಕನನ್ನು ದಹಿಸಿ ಪೊರೆವಂಥಾ ನಮ್ಮ ದೇವರು || ಅ || ಪ
ಈ ದೇವರಂಥ | ವರ ದೇವರಿಲ್ಲ | ಸದುಭಾವದಿಂದ |
ಮೊರೆಬರುವ ಬಕುತರನು | ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡದೇ |
ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವಿತ್ತು ಇಹಪರದಿನೈಜ || ೧ ||

ಕೃಷ್ಣ :— (ಸುತ್ತ ನೋಡಿ) ಇದೇನು ಈ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿರುವುದು ?
ವಿಜಯ :—ಒಂದು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮಣಿಯಾಗಿದೆ.

ರಾಜ :—ಅದೇ ನೋಡಿ ನಮ್ಮರಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯಶಿರಿಯು. ಮಿತ್ರರೇ
ಒಂದು ದಿನ ಬೇಟೆಯನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಶ್ವರನ
ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಮಣಿಯು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿತು ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಣಿ
ಯಾಗಿದ್ದರೆ ! ನಾನೇನು ದೇವರ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸು
ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಮಣಿ ರೂಪದಿಂದ
ಬಂದಿದ್ದಾಳೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಇಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಲಿ
ದ್ದೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಇದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅವತಾರವೆಂದೇತರಮೇಲಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಿರಿ?

ರಾಜ :—ಅದರ ಪರಿಷ್ಕಾರವು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯವಾಗಿದೆ
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುವದು ತಾಳಿ. ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ ಆರು
ತಿಯು ಸಿದ್ಧವಿರುವದೇ ?

ಮುದುವ :—ಇರುವದು ಬುದ್ಧಿ ! ಪೂಜಾರ್ಯರು ಅದೇ ಹಾದಿಯನ್ನು
ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ—ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ಪೂಜಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯ ! ಆಚಾರ್ಯ
ಪೂಜಾರ್ಯ !

ರಾಜ :—ಸಾಗಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆಯು.

ಪೂಜಿ, ಅರುತಿಯಾಗುವದು. ಮಣಿಯಿಂದ ಬಂಗಾರ ಬೀಳುವದನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ನೋಡು
ತ್ತಿರುವರು.)

ಜಾಂಬುವಂಶರಾಜ :—

ರಾಗ|| ಸೂಪನಿ|| ತಾಲ|| ತ್ರಿವಟ||

|| ಪದ || ಜೈ ಜಗಜ್ಜನನಿಯೇ | ಬಾರೇ | ಶ್ರೀ ಸಾಗರ ತನಯೇ |

ಸುರಮುನಿ ದೇವದಾಸವಾರ್ತಿಕೇ ಜನನಿಯೇ|| ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾ ||

ಯನಿ ಮನೋಹರ | ಕಾಮಿತಾರ್ಥವನ್ನೀಯುವ | ಕಮಲೆಯ ಬಾ || ೧ ||

ವಿಜಯ :—ಅದೇನು ಮನೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರು
ವದು?

ರಾಜ :—ಅದು ಭಂಗಾರವು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಏನು ಮನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸವಿಸುತ್ತಿರುವದೇ ?

ರಾಜ :—ಅಹುದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ ! ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ್ಯವು ಸಫಲವಾಯಿತಷ್ಟೆ !

ರಾಜ :—ಉದ್ದೇಶ್ಯವೇನು ? ಮತ್ತು ಅದು ಸಫಲವಾದ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ! ಈ ಮನೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು
ಕೇಳು. ಇದು ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೇನನೆಂಬ ಯಾದವ ಸರ್ದಾ
ರನು ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮನೆಯು.
ಈಗ್ಗೆ ಮೂರುತಿಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು
ಮೃಗಯಾರ್ಥ ಹೋದ ಅವನು ತಿರಿಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಮಾಯನಾಗಿಬಿಟ್ಟ
ದ್ದಾನೆ.

ರಾಜ :—ಸರಿ ಅವನು ಮೃತನಾದನು.

ವಿಜಯ :—ಏನು ? ಮೃತನಾದನೇ ! ಯಾರಿಂದ ?

ರಾಜ :—ಒಂದು ಶಾರ್ದೂಲವು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಷ್ಟ
ರಲ್ಲಿ ನಾನದನ್ನು ಪಕ್ಕನೇ ನೋಡಿ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆ ಮೃಗ
ವನ್ನು ಕೊಂದೆನು. ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ಆ ಮೃತನ ಅವಶಿಷ್ಟ ಅವಯವಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರೀಟಕುಂಡಲಗಳೂ,
ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲುಬತ್ತಳಿಕೆಗಳೂ, ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಪದಕದಲ್ಲಿರಿ

ಸಿದ ಒಂದು ಹಾರವೂ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮನೆಯು ತನ್ನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡೆನು. ನೋದನೋದಲು ಅಶ್ವರ್ಯವಾಯಿತು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ಮನೆಯ ರೂಪ ದಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಸರಿ ವಿಧಿಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಸ್ತು ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ! ಈ ಮನೆಯನ್ನು ನೀನು ಆ ಮೃತನ ಅಣ್ಣ ನಾದ ಸತ್ವಾಜಿತನೆಂಬ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಯಾದವ ಸರ್ವಾರನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರ ಬಾಧ್ಯಸ್ತನು ಅವನೇ!

ರಾಜ :—ಅದಾಗದ ಮಾತು ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಮನೆಯನ್ನು ಅಪ ಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದಿರಾ ?

ವಿಜಯ :—ಉಪಾಯವೇನು ? ನಾವು ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದೇ ಈ ಮನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ.

ಜಾಂಬು :—ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಪಾಪ ನೀನಾದರೂ ಇವನ ಮಿತ್ರ ನಲ್ಲವೇ ಅಂದ ಒಳಕ ಈತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಕರಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ನಾವು ಸುಳ್ಳಾಡುವದಿಲ್ಲ.

ಜಾಂಬುವಂತ :—ಹಾಗೆಂದಾರು ಹೇಳಿದರು ? ನೀವು ಪ್ರಯೋಜನ ನಿಲ್ಲದೇ ಸುಳ್ಳಾಡುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು.

ವಿಜಯ :—ಅಂದರೆ ಈಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವದೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವೆವೋ.

ಜಾಂಬು :—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು.

ಕೃಷ್ಣ : —ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ದಿಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವದೆ.

ಜಾಂಬು : — ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಈಶಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಮಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೇ ನೀವಾದರೂ ನನ್ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೀಳಬೇಡಿ.

ವಿಜಯ : —ಅಯ್ಯಾ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ಪರರ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ನೀನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದೇ.

ಜಾಂಬು : —ಓಹೋ-ಹೊ. ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯದ ಪಾಠವನ್ನು ಆರ್ಯ ರಾದ ನೀವು ನಮಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಬಂದಿರುವರಾ? ಸಾಕು ಸಾಕು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿ.

ಕೃಷ್ಣ : —ಅಯ್ಯಾ ನನರಾಜನೇ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯ ಮಣಿಯನ್ನು ನೀನು ಸ್ವಾರ್ಥಿನಪಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ.

ಜಾಂಬು : — ಈ ಧರ್ಮಸಿಂಧುವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿಚ್ಚಬೇಡಿ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ : —ಏಕೆ ಏಕೆ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲ? ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ತಪ್ಪೆ !

ಜಾಂಬು : —ಅದನ್ನಾರು ಮಾಡಬೇಕು? ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯವಂತರು ಮಾಡಬೇಕು. ಸದಾವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಆರ್ಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯ : —(ಸಂಹೋಗ) ಏನು ಆರ್ಯರು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುವರೇ.

ಜಾಂಬು : —ಅಯ್ಯಾ ಆರ್ಯಮಹಾಶಯರೇ ನೀವೆಂತಹ ನ್ಯಾಯಾನು ವರ್ತಿಗಳು ಕೇವಲ ಧರ್ಮ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ದೇಶವಾವದು? ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಾದ ನಮ್ಮದಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀವದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಲ್ಲವೇ. ಅದು ಬಿಡಿ; ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು

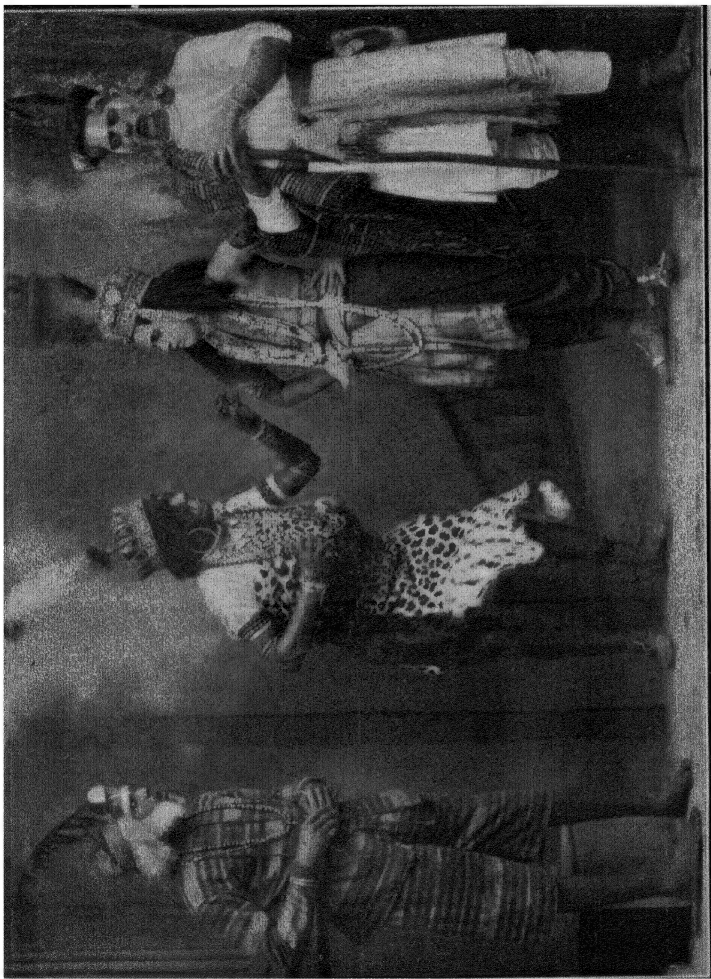
ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲವೇ. ಅದು ನ್ಯಾಯವೇ ನಿಮ್ಮ ರಾಜನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಮೊದಲು ಗೊಲ್ಲನು. ಈಗ ಬಂಗಾರದ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಆ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನವನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದನೋ ಘನವಂತರಾಗಿ ಮೆರೆದಾಡುವ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯದ ಕತ್ತಲೆಯು ಮುಸುಕಿದೆ ಕೊಲೆಯ ದುರ್ಗಂಧವೇ ತುಂಬಿದೆ; ಅಯ್ಯಾ ಸುಶೀಕ್ಷಿತರಾದ ಆರ್ಯಮಹಾಶಯರೇ ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ನರಕದಲ್ಲಿ ತುಳಿದು ಮೇಲೆ ನೀತಿನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ ಈ ನಿಮ್ಮ ಹೇಯನಾದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಕಲಿಯುಗವನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರಿಯುತ್ತಲಿದೆ ಸಾಕುಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮಶ್ರವಣವನ್ನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಯ್ಯಾ! ವನರಾಜನೇ! ವಿಧ್ವರ್ತಾರ್ಥವಾದ, ಘನಗಾಂಭೀರ್ಯವಾದ, ಆವೇಶಯುಕ್ತವಾದ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಮರ್ಶೆಯೊತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ. ಆ ಮಣಿಯು ನಮ್ಮದು. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನೇ ದ್ವಾರಕೆಯ ತನಕ ಬಂದು ಅಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾದ ಸತ್ಪ್ರಜಿತನೆಂಬ ಯಾದವ ಸರ್ವಾರನಿದ್ದಾನೆ ಅವನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸು.

ಜಾಂಬುವಂತ :—ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಶುಷ್ಕ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ ಮಣಿಯು ನನಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ನಾನದನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ತಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ವಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಡಿ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಆ ಮಣಿಯು ನಮ್ಮದು ನಾವದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿವೆವದಿಲ್ಲ.

ಜಾಂಬು :—ಅಯ್ಯಾ! ಪ್ರವಾಶಿಯೇ? ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆ ಯೆಂದು ನೀನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ?

జంబువంశం:- వూననరిగి కరణియందు డేళున నిన్న సొక్కన్న మురిమిచ్చి నెం.

ಕೃಷ್ಣ :—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ?

ಜಾಂಬು :—ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಹವು ಚೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಜಯ :—ಅದೇಕೆ ? ಅದೇಕೆ ? ಚೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಜಾಂಬು :—ಈ ಜಾಂಬುವಂತನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಿರಿತಿನಿ ಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚೂರ್ಣವಾಗದೇ ಬಿಟ್ಟೇತೇ ?

ವಿಜಯ :—ಅಬ್ಬಬ್ಬ. ಒಳಿತಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ಮೊದಲು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗುವಾ ನಡೆ.

ಕೃಷ್ಣ : ಏನು ? ಈ ಕರಡಿಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡೆಯಾ.

ಜಾಂಬುವಂತ :—ಸುಮ್ಮನಿರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡ ಮಾನವನಿಗೆ ಕರಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ನಿನ್ನ ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿದುಬಿಟ್ಟೇನು.

ಕೃಷ್ಣ : -ಅದನ್ನು ಮರೆ ಆರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಅಂಜತಕ್ಕವ ರಲ್ಲ.

ಜಾಂಬು :—ಎಲೋ ನೀನೇನು ದುಶ್ಯಬ್ಬಗಳನ್ನಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಾತುಕಥೆಗಳನ್ನಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಮನವನ್ನು ನೋಯಿಸುವದು ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ ಮೊದಲು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ನಡೆ ಆಮೇಲೆ ಏನು ಹೇಳಿ ಕೇಳುವದನ್ನೂ ನಡೆಸು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗದು

ಕೃಷ್ಣ :—ಸಾಮೋಪಚಾರದಿಂದ ನೀನು ಆ ಮನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಉಪಾಯಗಾಣದೇ ನಮಗೆ ಕೊನೆಯ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು.

ಜಾಂಬು :—ಏನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಲವೇಕ್ಷಿಸುವಿಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಅಹುದು.

ಜಾಂಬು :—ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನೀನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜೈಸಿದಿಯಾದರೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಜೈಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಕೊಡುವದೇಕೆ
ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವದು ಏನು ? ಯುದ್ಧವು
ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತೇ ?

ಜಾಂಬು :—ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಸಂದೇಹವಿರುವದೇ ?

ವಿಜಯ :—ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಆಯ್ಯಾ ಜಾಂಬುವಂತ
ರಾಜನೇ ! ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯು ಬೇಡ.

ಜಾಂಬು :—ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಹೇಳು.

ವಿಜಯ :—ನಿಮ್ಮುಭಯತರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. “ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸ
ಕ್ತಿಯು ಬೇಡ” ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು.

ಕೃಷ್ಣ :—ವಿಜಯಾ ! ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿರು. ಏನಯ್ಯಾ ಯುದ್ಧವಾಗ
ಬೇಕೇ ?

ಜಾಂಬು :—ನಿನಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ಬಿಡು ಮತ್ತು ಆ ಮಣಿಯ ಹವ್ಯಾಸ
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ನಡೆ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಹಾಗಾದರೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ
ನಿರು.

ಜಾಂಬು :—ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಹೋಗಿ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೇ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೇ
ನೇನುಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡು. ಮತ್ತು ಭೋಜನಾದಿಗಳ
ಏರ್ಪಾಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡು ಆಯ್ಯಾ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯೇ ! ಈ
ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಮ್ಮ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಹೊಂದ
ಬಹುದು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧಚರಣೆಗೆ ಎಡೆ
ಯಲ್ಲಿದೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ಆ ಧರ್ಮಸಿಂಧುವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು.

ಜಾಂಬು :—ಹಾಗಾದರೆ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ || ಪದ ||

ಕೇದಾರ—ತಾಳ—ಝಂಪಾ

|| ಪದ || ಏಕಚರಿಸು ಇವರನ್ನು | ವಿಪುಲರುಚಿಕರಮಾದ |
 ಸುಫಲಗಳನ್ನಿತ್ತು ಮೇಲೆ | ಗೋಡುಗ್ಗವನ್ನೂ || ಪಲ್ಲ ||
 ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಲಿವಂಗನುಕೂಲಿಸೈ ತಲ್ಲ |
 ಚಲುವಾದ ಚಂದ್ರಶಿಲೆಯೊಳು ಜಾಗೃತದೇ || ೧ ||

ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ:—ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ಹೀಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು (ಹೋಗುವರು)

ಜಾಂಬು:— (ಅವರು ಹೋಗುವದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ) ಏನು? ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
 ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಈ ದ್ವಾರಕೆಯ ಕರವು ನನ್ನಿಂದ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು
 ಕೊಳ್ಳುವದೇ? ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಅದರ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವದು (ರೋಷಿಣಿಯು
 ಬರುವಳು) ಏನೇ ರೋಹಿಣೀ! ಕುಮಾರಿಯಾದ ಜಾಂಬುವತೀ ಎಲ್ಲಿ?

ರೋಹಿಣಿ:—ಅವರು ಕಾಲಿಕಾ ಮಾತೆಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವರು.

ಜಾಂಬು:—ನಡೆ ಹಾಗಾದರತ್ತವೇ ಹೋಗುವಾ? (ಹೋಗುವರು)
 (ಪ್ರವೇಶ ಅರಮನೆಯ ಬಂದು ಭಾಗ)

ವಿಜಯ:—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ! ಅಂತೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯುದ್ಧವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣ:—ನಿನ್ನಂದೇಹ.

ಪಾರುಪತ್ಯ:—ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾಗಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿ
 ಗಳಾಗಿ ಬಂದ ತಾವು ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಅಮಂ
 ತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ವಿಜಯ:—ಅಯ್ಯಾ! ನೋಡು ನೀನಾದರೂ ಹೇಳು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆನು. ಇನ್ನೇನು ಯುದ್ಧ
 ವಾಡದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ?

ಪಾರುಪತ್ಯ:—ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಈಗಾದರೂ
 ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲದೇ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನು ಆ ಮಣಿಯನ್ನು
 ನಮಗೆ ಕೊಡುವನೇ?

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಅ ಮಜೆಯ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಅದರ ಮನೆ ಹಾಳಾಗಾ!

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಹಾಗಾದರೆ ಯುದ್ಧವಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಯಾ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯೇ! ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ನೀನಿನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾರುಪತ್ಯ .—ಅಂತೇ ಹೀಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನಾಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುವಿ? ಆದರೂ ನೋಡು ಬೆಳಗಾಗುವ ತನಕ ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿದೆ. ವೃಥಾ ದುರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಡ, ಆಯ್ಯಾ! ನೀನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಿತದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

ವಿಜಯ :—ಆಯ್ಯಾ! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ನನಗೆ ಮೀರಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಹಾಗಾದರೇನು ಮಾಡುವದು? ನಡಿಯಿರಿ ಭೋಜನವನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾ! ದೈವದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರಸೇಶ (ಕಾಳಿಕಾಗುಡಿ) ಜಾಂಬುವತಿಯು ಕೀರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು :—

ಜಾಂಬುವತಿ :—

ರಾಗ|| ಭೀಮಪಲಾಸ| ತಾಳ ತ್ರಿವಟ||

|| ಪದ || ಜಗದಘನಾ | ಶನವಾಗೈವಾ | ಭೋ ಗಿರಿ ಜಾತೆಯೇ ||

ತೋರೆದಯಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಮಾತೆ ನಿನ್ನ ನೂ | ನೆರೆನಂಬಿರುವೇ | ಕಾಂತನಾಗಲಿನಗೆ |

ಯದುನಾಯಕನು || ೧ ||

ಕೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ

ಏನೇ ಕೃತ್ತಿಕೆ ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಬಂದೆಯೇ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅಮ್ಮ ನವರೇ! ನಾನು ಆಗಲೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಕಾಳಿಕಾ

ಮಾತೆಯ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ತಮ್ಮನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲಾಗದೆಂದು ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಆ ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ? ಅವರು ತಾತನೊಡನೆ ಏನೇನು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ಅವರಿವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇನಾದರೂ ಹೊರಟಿತ್ತು ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ದೇವಿಯವರೇ ! ತಾವು ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹಿಡಿದದ್ದೇನೂ ಸರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಜಾಂಬು :—ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಾದದಿಂದ ನನಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾನೊಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತಾನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅದೋ ! ಅಮ್ಮನವರೇ ! ರೋಹಿಣಿಯೊಡನೆ ಹಿರೇ ದೊರೆಗಳು ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಸಕಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವರು. ಕೊಂಚ ನಿಧಾನಿಸಿ.

ರಾಜ :—ಮಗೂ ! ನೋಡಿದಿಯಾ ? ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳ ಗುಣಗಳು ಹೇಗಿವೆ ?

ಜಾಂಬುವತಿ :—ತಾತಾ ಏನಾಯಿತು ?

ರಾಜ :—ಅಲ್ಲಾ.....ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಪಾಪ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ತಕ್ಕ ಆದರೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಲೂ, ನಮ್ಮ ಅರಮನೆಯ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸುತ್ತಲೂ, ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರದೊಯ್ದನು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ದೇವತಾ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮಠಿಯ ರೂಪವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು, ಸಾಯಂಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆರುಶಿಯಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮದಂತೆ ಸುವರ್ಣ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬಂದವರ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಸರಿ. ತಿರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರ ಬಾಯಿಗಾವರೂ ನೀರು ಬರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ! ಇರಲಿ ಅಮೇಲೆ?

ರಾಜ:—ಮುಂವೆ ಕೇಳು. ಹಾಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಲೇ ಆ ಮಣಿ ಯನ್ನ ಸಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಅದಾವ ಸಂಗತಿಯು?

ರಾಜ:—ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಸರ್ವಾರನು ಸೂರ್ಯೋಪಾಸಾನೆಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದನೆಂತಲೂ, ಅದನ್ನ ನನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಮೃಗಯಾರ್ಥ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಾನೆಂತಲೂ,

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಸರಿ ಮೃಗಯಾರ್ಥ ಹೊರಟ ಆ ಸರ್ವಾರನನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲವು ಕೊಂದಿತು. ಆ ಶಾರ್ದೂಲವನ್ನು ನೀನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಆ ಮಣಿಯು ಸಿಕ್ಕಿ --

ರಾಜ:—ಸಂದರ್ಭವೇನೋ ಸರಿಯೆ ಆದರೆ ತಮ್ಮ ದ್ವಾರಕೆಯವನಿಗೆ ಸಮ್ಮಂಥಪಟ್ಟ ಆ ಮಣಿಯನ್ನು ನಾನವರಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ.

ಜಾಂಬುವತಿ:—ತಾವೇನವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿಯೂ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೂ, ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ?

ರಾಜ:—ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನವನ್ನವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಂತೆ. ಸಾಮೋಪಚಾರದಿಂದ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಜೈಸಿ ಆ ಮಣಿ ಯನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗುವರಂತೆ!

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಹೀಗೆ ಆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರೇ?

ರಾಜ:—ಅಹುದು ನೋಡಿದಿಯಾ? ರಕ್ಷಸರಂಥ ಆ ಶಬರಕರ ಅರಸರನ್ನು ವರಿಸುವ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವು ಸರಿಯಾದದ್ದೇ?

ಜಾಂಬುವತಿ:—ತಾತಾ! ಆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೆತ್ತಬೇಡ; ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮಣಿಯು ನೆನಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರ ರಾಜ್ಯದವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ರಾಜನೂ ತಮ್ಮಂತಹ ಮನುಷ

ನೆಂದೂ, ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಒಲಶಾಲಿಯೆಂದೂ, ಆ ದ್ವಾರಕೆಯವರಿಗೂ, ಆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸಕಲ ಅರ್ಯ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ, ತೋರಿಸುವ ಸುಸಂಧಿಯು ಬಂದಿದೆ.

ರಾಜ : —ಅದನ್ನು ನಾನಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಜಾಂಬುವತಿ : —ಸರೆ ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆಗೆ ತಾನೆ ಆ ದ್ವಾರಕಾನಿನಾಸಿಯು ಸಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹೋರಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು ?

ರಾಜ : —ಅಹುದು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು.

ಜಾಂಬುವತಿ : — ಆ ಯುದ್ಧ ನೋಟವು ನಮಗೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ ?

ರಾಜ : —ಅದರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಅಸ್ತು ನಡೆ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾ ?
(ಶೋಗುವರು)

— : ೩ನೇ ಅಂಕ ಸಮಾಪ್ತಿ : —

— :೪ನೇ ಅಂಕ : —

(ಪ್ರವೇಶ)

ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ: — ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು ; ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸುತ್ತಲೇ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ತು ಆ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕದನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಕದನದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಯಾರ ಪಾಲಿಗಿರಬಹುದು ? ಒಂದು ಸಮಯ ಆ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯೇ ಗೆದ್ದರೇ ! ನಮ್ಮ ರಮನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾದ ಶಿರಿಮಣಿಯು ಎರವಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ಆ ಮಣಿಯು ಹೋದನಂತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ನೊದಲಿನ ಅವಸ್ಥೆಯೇ !

“ ಕೃತ್ರಿಕಾ, ರೋಹಿಣಿ, ಜಾಂಬುರತಿಮರು ಬರುವರು ”

ರೋಹಿಣಿ: — ಏನು ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೇ ಅಮ್ಮನವರ ಸಲುವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿದೆ ?

ಪಾರುಪತ್ಯ: — ನಮ್ಮ ದೈವದಲ್ಲೇನಿರುವದೋ ಏನೋ ? ಚಿನ್ನದ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು.

ಜಾಂಬುವತಿ: — ರೋಹಿಣಿ ! ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಚಿತ್ತವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಎತ್ತೋ ದೂರು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಹೂ ಗೂಢಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ರೋಹಿಣಿ: — ಅಯ್ಯಾ ! ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೇ !

ಪಾರುಪತ್ಯ: — ಏ. ಏ. ಏ. ಹಾಗೇನಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರು ಗೆಲಿಯುವದೇ ಖಂಡಿತ.

ಇಬ್ಬರೂ: — ನಮ್ಮ ದಾದರೂ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಪಾರುಪತ್ಯ: — ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಅಮ್ಮನವರೇ ! ತಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹು ದಿವ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಯುದ್ಧರಂಗವು ಅಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವದು.

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಚನ್ನಾಯಿತು. ನಡೆ. ಆತ್ತವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು.

ಸಾಕುಪತ್ಯ :—ಅಮ್ಮನವರೇ! ಆ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯು ಎಂತಹ ಎದೆ ಗಾರ ನೋಡಿ! ತಾನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಹಾ ಪುಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರೊಡನೆ ದ್ವಂದ್ವ ಪಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟು ಈ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ರೋಹಿಣಿ :—ನೀರಕುಮಾರಿಯರಂತೇ ಯುದ್ಧದಂತಹ ಭೀಕರ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಿರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವಿಯರಿಗೆ ಈ ಧೈರ್ಯವೆತ್ತಿಂದ ಬರಬೇಕು? ನನ್ನದೇ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ! ನಿಮ್ಮ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಅವೇಶಪೂರ್ಣ ನೀರರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ್ಗೆ ನನ್ನದೇನು ಗತಿಯಾಗುವದೋ ಕಾಣೆ!

ಸಾರುಪತ್ಯ :—ಅಮ್ಮನವರೇ! ಆತ್ತ ನೋಡಿ. ಸಮರ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬುವಂತ ದೊರೆಗಳು ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಮ್ಮನವರೇ! ಮಹಾರಾಜರು ಈಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರು?

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಅದಹ, ಕಾಲಭೈರವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ರಂಗ—ಬಹಾಗ || ತಾಳ ತ್ರಿವಟ ||

೧ ಪದ || ಆಗ್ನಿ ಸುತಿರುವ ಮಹಾದೇವ | ಖಲಜನಕುಲವಾಂಶ ||

ಗೃವತರ ರಶ್ಮಿಯೋಳ | ರಭಸದಲೇ || ಪಲ್ಲ ||

ಘನಸಮರ ಘೀರಾ | ವರವೀರಾ | ಬಲಪಾರಾ | ರಿಪುಸಂಹಾರಾ ||

ಕಾಲಭೈರವನಾಗಿ ತೋರ್ವಾ || ೧ ||

ರೋಹಿಣಿ :—ನಿಜವಾದದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ರುಂಡಮಾಲೆಯೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಅವರು ಕಾಲಭೈರವರೇ!

ರಾಜ :—(ಬಂದು) ಮಗೂ! ಎಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುಸೆ? ಮತ್ತು

ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆತುರಳಾಗಿರುವೆ? ಅವರಿ ಜೋಕೆ ಉಗ್ರವಾದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದು, ಯೋದ್ಧಾಪುರುಷರ ರಕ್ತಮಯವಾದ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಪಡಲಾಗದು.

ಜಾಂಬುವತಿ:—ತಂದೇ ನಿಮ್ಮ ತನುಜಾತಿಯಾದ ನಾನು ಭಯಪಡ ತಕ್ಕವಳೇ ನೀವು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾದರಂತೂ ಸರಿಯೇ, ಹಾಫಾಗದಿದ್ದರೆ ಆ ಪುರುಷನು ಮಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಗೂಡಾದರೂ ಹೋರಾಡಿ ಜೈಸಲಿ.

ರೋಹಿಣಿ:—ಏನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವಿರಾ?

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಸಾರುಪತ್ಯ:—ತಾಯಿಯವರೇ! ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯುದ್ಧಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನಿ ದುವರಿಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಜಾಂಬುವತಿ:—ಸಮಯ ಬಂದರೆ ನೋಡುವಿರಂತೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಿಂ ಯನ್ನು ಪರರು ಹರಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವೇ? ನಮಗಾದರೂ ಕೈಕಾಲಗಳಿಲ್ಲವೇ?

ರಾಜ:—ಭಾಪು, ಭಾಪು. ಕುಮಾರಿಯೇ! ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಹೇಡಿಗಳಾಗಿರುವ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿರುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿನ್ನಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳೇ ಲೇಸು. ಶ್ರೀ ಶಂಭುವಿನ ದಯದಿಂದ ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗವೇನೂ ಬರಲಾರದು. ಇರಲಿ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ! ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕರತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಿರುವಿರಾ?

ಸಾರುಪತ್ಯ:—ಈ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಬುದ್ಧಿ!

ರಾಜ:—ಮಗೂ ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ ನಡೆ.

ಸಾರುಪತ್ಯ:—ಅದೋ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ! ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯಾದ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಉಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವನು.

ರಾಜ:—ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷನಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನವನಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಸಾಹಸಕ್ಕೇಡಾಗುತ್ತಿದ್ದನೇ?

|| ಸೃತ ||

|| ಪದ || ನೋಡುವನು ನವೆದು ಬರುತ್ತಿಹ ನೋಬಗನೂ || ಪಲ್ಲವಿ ||
 ನೋಡಬಣ್ಣದ ಮನುಜಗಜದಂತೆ ತಾನೂ || ಅ || ಪಲ್ಲ ||
 ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿಹ ಬಾಹುಗಳ ಬೀಸುತ್ತಿಹ | ಸಮರಕುದಿ |
 ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ವಯಮಿತ್ರನೊಡನೇ | ಮುದದಿಂದ ಮಾತುಗಳ |
 ಹೇಳುತ್ತಾ ನವೆದಿರುವ | ಮದುವಣಿಗನಂತೆ ಸೋಜಿಗವಲ್ಲವೇನೈ || ೧ ||
 ಸುರಿತವನು ಇರಬಹುದು ಯುದ್ಧ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ |
 ವನು | ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕಾಂಗಿಯಾಗಿ | ಚರಿಸುವನು ||
 ಮಯದೇ | ಈತರದಿ ಸಮರಕೇ | ಕರೆಯುವನು ಸಾಮಾನ್ಯ |
 ನರನುಗಬಹುದೇ || ೨ ||

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಮಿತ್ರ ! ರೋಹಿಣಿ ! ಅದೋ ಅವನೇ ದ್ವಾರಕಾಸಿವಾಸಿ
 ಯಲ್ಲವೇ ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಅಹುದಮ್ಮ ನವರೇ !

ಜಾಂಬುವತಿ :—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇವರೇ ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಏನು ? ಇವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೇ !

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಅಹುದಹುದು ಇವರೇ, ಆ ದಿವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
 ರಾಜರಿಗಲ್ಲದೇ ಅನ್ಯರಿಗಿರುವುದೇ ? ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇವರೇ ನನ್ನ
 ಪ್ರಾಣನಾಥರು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಹ. ಹ. ಹ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿದಾನಿಸಿ ಅಮ್ಮ ನವರೇ ! ಹಾಗೆ
 ದುಡಕಬೇಡಿ. ದೇವಿಯವರೇ ! ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆ ಪುರುಷನನ್ನು
 ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣನಾಥನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ ಇದು ಸರಿಯೇ ?
 ಅವನು ಒಂದು ಸಮಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರಾಗದಿದ್ದರೇ ?

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಸಹಿ ! ರೋಹಿಣಿ ! ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ
 ಇವರೇ ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು. ಎಲೆ ! ನನ್ನ ನಿರ್ಮಲಾಂತಃ
 ಕರಣವು ನನ್ನ ನಂದೊ ವಂಚಿಸಲಾರದು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಇದೇನು ಅಶ್ಚರ್ಯವು ? ತಾವೆಂದೂ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರ
 ವನ್ನು ಸಹ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರಲು ಅವರೇ ಇವರೆಂದು ಹೇಳುವಿ

ರಲ್ಲಾ? ಇದೊಳ್ಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವು—ನೋಡಿ! ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸುಳ್ಳಾದರೇ!

ಜಾಂಬುವತಿ :—ಫಿ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮನವು ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಒಡೆದುಬಿಟ್ಟೇನು. ಇರಲಿ; ಮಿಟ್ಟು ಮಿಸಗದಂತೆ ಸ್ವಂದ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವಾ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಬೇಡ.

ಕೃಷ್ಣ :—(ಪ್ರಸೇವಿಸಿ) ವಿಜಯನೇ! ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅಧೈರ್ಯಪಡಬೇಡ; ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಧ್ವಂಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುವೆನು.

ವಿಜಯ :—ಆಗಬಹುದು. ಆದರೇ ಸತ್ಪ್ರಜಿತನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಪ್ರಮಾದವು ಆಗಲಿ ನಡೆ ಮಾಡುವದೇನು?

ಕೃಷ್ಣ :—ಸುಮ್ಮನಿರು. ವಿಜಯಾ! ಅದೋ ನೋಡಿದಿಯಾ? ಜಾಂಬುವಂತನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಹೇಗೆ ನನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವನು.

ವಿಜಯ :—ಅಬ್ಬ! ಏನವನ ಭವ್ಯಾಕೃತಿಯೋ? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಕ್ಕೆನೋ ಅನುಮಾನವಾಗುವದು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೇನು ಅನುಮಾನ?

ವಿಜಯ :—“ ಅಜಗಜನ್ಯಾಯಾ ”

ಕೃಷ್ಣ :—ಸಾಕು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು.

ರಾಜ :—ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ. ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಗಳೇ! ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ವಿಜಯ :—ಇದೇನು ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜರೇ “ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆಂದು ” ಹೇಳುವಿರಲ್ಲಾ?

ರಾಜ :—ಹಾಗೇತಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಾಗದು? ನಿಜವಾಗಿಯೂ, “ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾನು ಹೋರಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ ”

ವಿಜಯ :—ನಗಾತು ಬದಲಾಯಿತು ತಾವಿಷ್ಟು ಸುಳ್ಳಾದುವಿರೆಂದು ನಾನೇನಿ
ಸಿದ್ಧಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದೇನೋ ? ಅವರೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾದಿದರೋ ? ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅವರ
ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿಜಯ :—ಏನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅವರ ಯುದ್ಧವಿರುವದೆ!
ಇಬ್ಬರು . ಅಹುದಹುದು.

ವಿಜಯ :—ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ! ನಿನ್ನೊಡನೆ ಆತನ ಯುದ್ಧವಿದೆ. ನಮ್ಮೊ
ಡನೆ “ನಿಮ್ಮೊಡನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು
ಬೇಡ ನಾನೇನು ಯುದ್ಧವಾಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ :—ಓಹೋ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನೇ ! ನಿನ್ನ ಒಂದು ವಚನಪ್ರಯೋ
ಗವು ಇವನನ್ನು ಭಯ ಪಡಿಸಿದೆ. ಎಲೋ ವಿಜಯಾ ! ನಿನ್ನಿಂದ ಯುದ್ಧ
ವನ್ನು ನೋಡುವದಾಗದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮೊರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು
ಕುಳಿತುಕೊ ! ಆಗಲಿ ವನರಾಜನೇ ! ಅಲಸ್ಯವೇಕೆ ?

ರಾಜ :—ಇದೋ ನಾನು ಸಿದ್ಧನೇ ! ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ಯುದ್ಧವನ್ನಾ
ರಂಭಿಸಬೇಕು ? ಏನು ಗದಾಯುದ್ಧವೇ ? ಅಥವಾ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ :—ನಿನ್ನ ಮನ ಒಯಸಿದ ಯುದ್ಧವನ್ನಾಡು.

ರಾಜ :—ಎಲೋ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯೇ ! ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ
ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರತ್ವವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು ಈಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರರು ಪೈರಿ
ಗಳಾಗಿ ನಿಂಕಿದ್ದೇವೆ ತೋರಿಸು ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು. ಇದೋ
ಇಂದ್ರಾಯುಧಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಈ ಗದಾ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಸಹಿಸು.

ಕೃಷ್ಣ :—ಅದನ್ನು ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಗಣಿಸುವ ಈ ಚಕ್ರವಾಹಾತ
ವನ್ನಾದರೂ ನೋಡು (ಚಕ್ರ ಬಿಡುವನು ಗದಯು ತುಂಡಾಗುವದು.)

ರಾಜ :—ಎಲೋ ಎ ಹ್ಲಾಹಾ ! ನಿಮ್ಮ ಈ ಯುದ್ಧವು ಪರಾಕ್ರಮದ
ಯುದ್ಧವೇ ? ಹೆಂಗಸರಂತೆ ದೂರನಿಂದ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳ ಸಹಾಯ
ದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಈಗೇನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯೋಜಿಸಿದೇ ಇಂತಹ ಚಕ್ರ

ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಸಂಹಾರವನ್ನು ಪರಸ್ಪರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ನೀವು ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೇ? ಅಚ್ಚ ಹೇಡಿಗಳು. ಎಲೋ! ಎ! ದ್ವಾರ ಕೆಯ ಕರುವೇ? ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದ ಕ್ಕಾಗಲೀ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದ ಒಂದು ಯಂತ್ರ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹಗುರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ಆಗಲಾಗಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರಂತೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಶಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡು. ಈ ಬಾಹುಗಳಿರುವ ತನಕ ಯೋರಾಡದೇ ಬಿಡೆನು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಎಲೋ ಎ ಕರಡಿಯೇ! ಖಡ್ಗ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾದರೂ ಒಡಂಬಡುವಿಯಾ?

ರಾಜ:—ಪರವಿಲ್ಲ. ಅದು ವೀರರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಯುದ್ಧವು. ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗಗಳವೆ ತೆಗೆದುಕೊ ನೀನು ಒಯಸಿದ್ದನ್ನು.

ಕೃಷ್ಣ:—ಆಗಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸು. (ಖಡ್ಗ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಜೀಳುವನು)

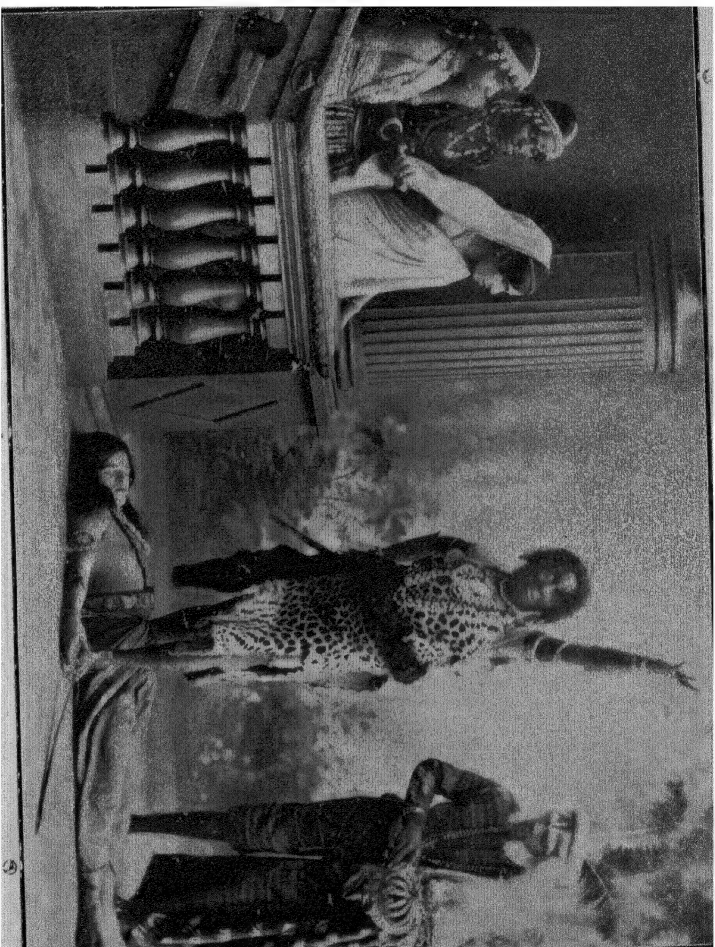
ರಾಜ:—ಹೇಗಿದೆ ಕರಡಿಯ ಕಡಿತವು? ಹೇಗಿದೆ? ಅಸ್ತು ಸೋತವನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವದು ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ! ಇವನ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಇವನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರಿ. ನಡೆ ಮಗೂ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರುವಾ. ಹೋಗುವರು

ಪಾರುಪತ್ಯ:—ಓ! ಅಯ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ಅವನು ಈಗ್ಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದೀರ್ಘ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ನೋಡಿಲ್ಲ?

ವಿಜಯ:—ಎಲ್ಲಿ.

ಪಾರುಪತ್ಯ:—ಇಲ್ಲಿ.

ವಿಜಯ:—ಕೃಷ್ಣ ಯ್ಯಾ! ಕೃಷ್ಣ ಯ್ಯಾ! ಏನಿದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಸ್ಮೃತಿಯೇ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿದೇ ಆಂ, ಆಂ, ಆಂ,

ಜಾಂಬವಂತ - ಹೇಗಿರಿ ಕರೆಯು ಕಡ್ಡಾ?

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಇದೋ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರನು ಎಚ್ಚರಿಯುವನು.

ವಿಜಯ :—ಅಯ್ಯೋ ! ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಘಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಹೀಗೆ ರಲು ಇವನು ಬದುಕುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಂ ಆಂ ಆಂ.

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಅಯ್ಯಾ ! ಭಯಪಡಬೇಡ. ಎಂತಹ ಗಾಯಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ ಮದ್ದುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ. ತರುವೆನು ತಾಳು.

ವಿಜಯ :—ತಾರಯ್ಯಾ ! (ತಂದು ಕೊಡುವನು ಇಬ್ಬರೂ ಹುಚ್ಚು ವರು)

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—(ಬಂದು) ಅಯ್ಯಾ ! ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೇ ! ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯ ಹೊಂದಿದ ಆ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯನ್ನು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಂದಿ ರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವದಕ್ಕೆ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಂಬುವಂತ ಮೊರೆಗಳೊಪ್ಪಿರುವರೋ ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಂತೇ ನಾನಿತ್ತ ಬಂದೆನು.

ವಿಜಯ :—ಅವರಾರು ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ?

ಪಾರುಪತ್ಯ :—ಅವರು ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಕುಮಾರಿಯರು.

ವಿಜಯ :—ಅಹಹ ಏನು ನಿಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಔಪಾಯವಲ್ಲಾ ! ದೇವರ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿವೆ. ಆಗಲಿ ನಡೆ ಈತನನ್ನು ಯೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಅತ್ತವೇ ಹೋಗುವಾ ? ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಗಾಯಗಳಲ್ಲ ಗಾಳಿ ತುಂಬೀತು ಬೈಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಡ (ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು)

ರೋಹಿಣಿ || ಪ್ರವೇಶ ||

ರೋಹಿಣಿ :—ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಸ್ವಭಾವವೇ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯಹೊಂದಿದ ಪುರುಷನು ಯಾವನೋ ಎನೋ ಅಪನನ್ನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೆಂದು ನಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇರಬಹುದವಾರು

ಕಾನಿವಾಸಿಯು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಹೀಗೆ ಸರಿವಾರವಿಲ್ಲದೇ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬಹುದೇ?

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಎನು ರೋಹಿಣಿ! ಮತ್ತೀನು ಸಮಾಚಾರ?

ರೋಹಿಣಿ :—ತೀವ್ರವೇ! ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯಪಟ್ಟ ದ್ವಾರಕಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅವನನ್ನು ಅವನ ಮಿತ್ರನೂ, ಮತ್ತು, ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೂ ಸೇರಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರಿಸರು. ಅದಿರಲಿ ರೋಹಿಣಿ! ರಾಜಪುತ್ರಿಯವರಾದ ತಾವು ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ಮಿತಿ ತಪ್ಪೇ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಅವನನ್ನು ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಅವನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಏನವನು ದ್ವಾರಕೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನೇ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಅಹುದು ಹಾಗೆಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಬರಬರುತ್ತ ಜಾಂಬುವತೀ ದೇವಿಯವರ ಹುಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚಿ ಗುತ್ತಿರುವದು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜರೆಂದು ಇವರಿಗಾರು ಹೇಳಿದವರು? ಇವರಿಂದಾದರೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದವರೇ?

ರೋಹಿಣಿ :—ಇವರೆಂದೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡದಿದ್ದರೂ, ಇವರ ಅಂತ್ಯ ಕರಣವು ಅವನೇ ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಅವರು ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮೋಸ ಹೊಂದುವರು.

ರೋಹಿಣಿ :—ಅದ್ಭುತೂ ಕಂಡ ಸಮಾಚಾರವೇ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ :—ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಪುರುಷನನ್ನು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತಂದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಿನ್ನೂ ಪ್ರಮಾದವು.

ರೋಹಿಣಿ :- ಪ್ರಮಾದವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು ?

ಕೃತ್ತಿಕ :- ರೋಹಿಣಿ ! ಹೀಗೆ ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತಂದಿರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರಾವರೂ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ರೋಹಿಣಿ :- ಅಷ್ಟದ ಮಗಳ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಮಹಾರಾಜರ ಇಚ್ಛೆಯು. ಮಹಾರಾಜರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ "ಮಗಳಾದ ದೇವಯಾನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕುಣಿದಾದುವ ಆಸುರ ಗುರುಗಳಾದ" ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಹ ಮೀರಿರುವರು.

ಪಾರುಪತ್ಯ :- ಏನು ಕೃತ್ತಿಕಾ ರೋಹಿಣಿಯರೇ ! ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಹೆತ್ತಿರದಲ್ಲಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಆ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಂದಿರಿಸಿರುವೆನು ಹೋಗಿ ತೀವ್ರ [ಹೋಗುವಂಥ] ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ದೊರೆಗಳ ಸಮಾನರಾದ ದಯಾಳುಗಳು ಈ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಶತ್ರುವು ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ ಸಿರಿಯನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಪೇಕ್ಷಿಸಿ ರಕ್ತಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯ ಹೊಂದಿರುವನೋ ? ಅಂತಹ ವೈರಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕನಿಕರವನ್ನು ತೋರುವದಿವಿ ಗುಣದವರು ನಮ್ಮ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾರಾಜರ ವಿನಃ ಮತ್ತಾರಾದರೂ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವರೇ ? ಏನಾದರೂ ದೇವರು ನ್ಯಾಯ ಸ್ವರೂಪಿಯು ಅಂತೇ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾದರು. ಅಸ್ತು ಸಮಯವು ಬಹಳವಾಯಿತು ಸ್ನಾನಪಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾ !
(ಹೋಗುವರು)

[ಪ್ರವೇಶ]

ಜಾಂಬುವತಿಯ ಮಂದಿರ, ಕೃಷ್ಣನು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುತ್ತಾನೆ. ವಿಜಯನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಜಾಂಬುವತಿ :- ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಈತನೇ ನನ್ನ ಜೀವನೇಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನು.

ರಾಗ || ಪುರಿಯಾ || ತಾಳ ತ್ರಿವಳ ||

|| ಪದ || ಮಮಜೀವನೇಶಾ | ಮನನಿ ಈತನೇ | ಕಾಮಿತವಾಂಸು |
ಕೃವಾದಿ ಪಡೆಯುವೆ || ಪಲ್ಲ ||

ಈಜೈವೀಲಕ್ಷಣಂಗಳೋ | ಅದಾರು ತಾಳಿಹಕ್ಕೆ | ಯದುಕುಲೇಂ
ದ್ರನಾ | ವಿಸ: ವೇದಿನಿಯೋಳ್ | ಸರಕುಲದೊಳಗೇ || ೧ ||

ವಿಜಯ:— [ಸ್ವಗತ] ಈ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಪರಳಂತೆ ಕಾಣದೇ ಕೇವಲ
ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ?

ಜಾಂಬವತಿ:—ಅಯ್ಯಾ ! ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಿಗಿಂತಹ
ಕಷ್ಟವು ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ವಿಜಯ: - ಅಮ್ಮಾ ! ಹಟಮಾರಿಗಳ ಹಣೇಬರಹವೇ ಹೀಗೆ.

ಜಾಂಬವತಿ:—ಅದದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಗಾಯಗಳು ಗುಣವಾದ ಮೇಲೆ
ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಮುಂಜರಿಸದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡಿ ಇವರಿಗೆ
ಈಪರಿ ಗಾಯಗಳಾದದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂದೆಗಾದರೂ ಬಹೂ ದುಃಖವಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯ: - ಆಗಿರಬಹುದು ಪಾಪ. ಸುಕುಮಾರ ದೇಹಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ
ಗಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ವ್ಯಸನವಾಗುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಜಾಂಬವತಿ:—ಅಯ್ಯಾ ! ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದರೂ ಬಹು ಬಲಕಾಲಿಗಳಾಗಿ
ದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯ:—ಅಮ್ಮ ನನರೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಈತನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋತು
ನಲ್ಲದೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಎಂದೂ ಸೋಲತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವೇನು?
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಈತನು ಸೋತದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲೆಂದರೂ ಅನ್ನಬಹುದು.

ಜಾಂಬವತಿ:—ಅಂತಹ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೇ ಇವರು.

ವಿಜಯ:—ಅಮ್ಮಾ ಯಾವನು ಶಕಟ, ಧೇನುಕ, ತೃಣಾವರ್ತಕರನ್ನು
ಲಿಲಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದನೋ ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಾಕ್ರ
ಮಿಯೇ ? ಯಾವನು ಕಂಸ ಚಾಣೂರ ಮುಷ್ಟಿಕರನ್ನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕುಳಿಸಿದನೋ ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇ ?
ಅದು ಬಿಡಿ. ಯಾವನು ಜರಾಸಂಧ ಸಮ್ರಾಟನನ್ನು ಹದಿನಾರು ಸಾರೆ
ಸೋಲಿಸಿ ಓಡಿಸಿದನೋ ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇ ?
ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಿರಿವೆರಳಿನ ಮೇಲೆ ಪಿಡಿದವನೂ, ಕಾಳಿ
ಯಂಥ ಸರ್ಪರಾಜನನ್ನು ಹಂಚಿಸಿದವನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇ ?

ಜಾಂಬುವತಿ:— ನೀನು ಹೇಳುವ ಪರಾಮರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು
ದ್ವಾರಕೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜರಲ್ಲವಲ್ಲಾ ?

ವಿಜಯ:— ಮತ್ತೆ ಇವರಾರು ?

ಕೃಷ್ಣ:— ವಿಜಯಾ ! ಇದೇನು ಮಾಡಿದಿ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವೇ
ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯ:— ಅಯ್ಯೋ ಪ್ರಮಾದವು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಬಿ
ಟ್ಟಿನಲ್ಲಾ ! ತಾಯಿ ರಾಜಕನ್ನಿಕೆ ! ಯಾವದೋ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ
ನನ್ನ ಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ
ದ್ದನು. ಮೂರ್ಖನಾದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದೆನು ಆದರೂ
ಪರವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ
ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಜಾಂಬುವತಿ:—

ರಾಗ.—ಭೈರವಿ—ತಾಲ—ತ್ರಿಪಟ

|| ಪದ || ಮನವೆ ಮೋಸವನು | ನೆನೆಯಲಿನ್ನಗೆ ||

ಮನ್ನಾಘಾನನು ಗುರುತಿಸುವ | ಕಾಯದೆ ಗೃಹಿ ಸನಸಹಾಯವಾ |

ವರಿಸಲಿವರಿಸದಿರಲಿ ತಾನೆನ್ನನು |

ದ್ವಾರಕಾಧೀಶ ಕೃಷ್ಣಚಂದ್ರನು | ದೊರೆತುದುತತ್ಪದಸೇವೆ |

ಕಿಂಚಿತ | ಪರಮಭಾಗ್ಯದಿಂದನಗೀ ಜನುಮದಿ ||

ಅಯ್ಯಾ ! ಶ್ರೀಷ್ಠ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡ
ವೆಂದು ಹೇಳುವಿಲ್ಲವೇ ! ಇದೇನು ?

ಕೃಷ್ಣ:— ರಾಜತನಯೇ ! ಯದೃಪಿ ನಾನು ಶ್ರೀಷ್ಠನಿದ್ದರೂ, ಈ ಜಾಂಬು
ವಂತ ರಾಜನಿಗೆ ಸೋತು ಕನಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಕನಿಷ್ಠನ
ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವರಾರು ? ಪ್ರಯುಕ್ತ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಸಮಾ
ಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಾರದಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಹೀಗೆ ತಾವು ಕೈಂ ಕರದಿಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬಾರದು. ಇರಲಿ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾ ! ತಮಗೆ ಗುಣವಾಗುವತನಕ ತಮ್ಮ ಶೇವೆಯಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜನಕನಿಂದ ನಾನು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವಾದರೂ ನನ್ನ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ:— ರಾಜತನಯೇ ! ನಿನ್ನ ಜನಕನು ಕೇವಲ ದೇವಸಮಾನನೂ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನೆರೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿರುವನಲ್ಲವೇ? ಅಹಹ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರಿರುವರಂತೆ? ಉದಯಾಸ್ತಗ ಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯೇ ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ದೀನನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಪಚರಿಸು.

ವಿಜಯ:— ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ? ಇಂತಹ ಸರಲ ಮಾನಸರು ನಮ್ಮ ಆರ್ಯ ವರ್ತದಲ್ಲಿರುವರೇ ?

ಕೃಷ್ಣ:— ವಿಜಯಾ! ಅವರು ಹೆಸರಿನ ಆರ್ಯರು ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳುಳ್ಳವರನ್ನು ಪಶುಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಸುವ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. (ಬಾಘ ನಟನು) ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯೋ ! ವಿಜಯಾ ! ಕರವನ್ನು ದಿಂಬಿನ ಮೇಲಿರಿಸಬಾರದೇ ?

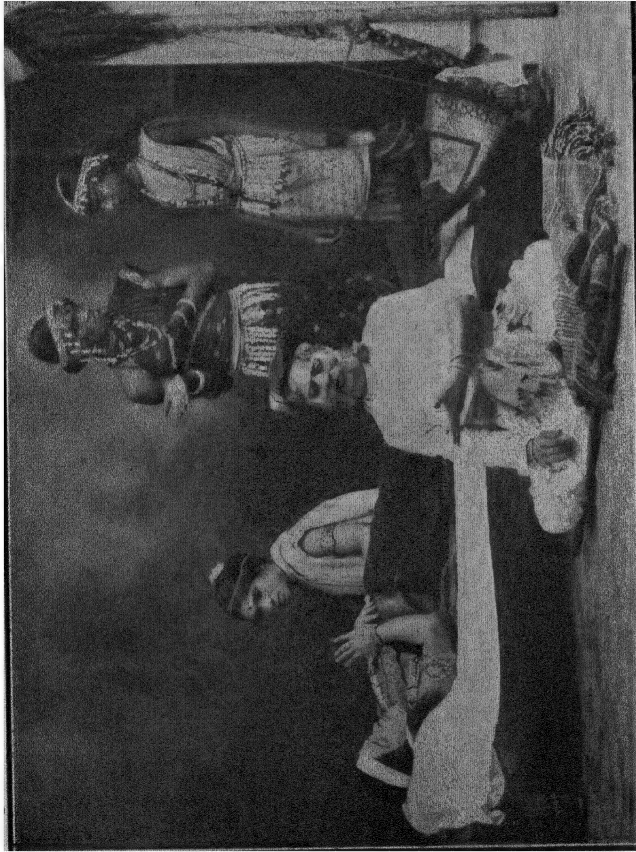
ಜಾಂಬುವತಿ:— ಅಯ್ಯಾ ತಡೆ. ಇವರ ಆರೈಕೆ ಭಾಗವು ನನ್ನದು. ನೀನಂತೂ, ಇವರ ಮಿತ್ರನು. ಯಾವಾಗಲೂ ಇವರ ಶೇವೆಯಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕವನು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಾನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈಗಿನ ಶೇವೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರನಾಗಬೇಡ.

ವಿಜಯ:— ರಾಜಕುಮಾರಿಯೇ ! ನೀನು ಅವಿವಾಹಿತಳೆಂದು ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ನಿನಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಗೊಡುತ್ತಿರುವನು ಬಲ್ಲಿಯಾ ? (ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪರಾಂಗನೆಯರನ್ನೆಂದಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನೇ!)

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಆ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಇವರ ಲೌಕಿಕವನ್ನು ನಾನು ತುಂಬಾ ಕೇಳಿರುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ:— ವಿಜಯಾ ! ಮೊಳಕಾಲಲ್ಲಿ ಘನವಾದ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಿಸುಕು. (ವಿಜಯನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ದೃಢನಾಗುವನು.)

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ನಾನೇ ಮಾಡುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ:- ಫೀ ಫೀ ಬೀ.ಪಿ.ಬಿ.ಪಿ.ಡಿ. ನಿನ್ನ ಪರಕು. ನಿನ್ನಿಂದಿಂತಹ ಸೇವೆಯನ್ನುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ:— ಅದು ಕೇವಲ ಅನ್ಯಾಯ! ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಬೇಡ.
ನೀನು ಪರಳು; ಪ್ರಯುಕ್ತ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ
ನಾನೊಪ್ಪೆನು.

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಮಹಾನುಭಾವರೇ! ಹಾಗೆ ಸಂಕೋಚಪಡಲಾಗದು.
ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಿ. ಅಯ್ಯಾ ನೀನು ತೆರೆ
ಯಾಗು, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರರ ಸಕಲ ಸೇವೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನು.

ವಿಜಯ:— (ಘೃತ) ಇವರು ಕಾಲಿಂದೀ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯರ ಅಧಿಕಾ
ರವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿತ್ತಿರುವರೋ ಎನ್ನೋ? (ಫಕಾಶ) ಆಗಲಮ್ಮಾ
ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

[ಜಾಂಬುವತಿಯು. ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲೋತ್ತರವದನ್ನು ಕೃತ್ರಿಕಾ ರೋಹಿಣಿಯರು ನೋಡುವರು.]

ಕೃತ್ರಿಕ:— ರೋಹಿಣೀ ನೋಡಿದಿಯಾ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಲಿಲೆಗಳನ್ನು?

ರೋಹಿಣಿ:— ಕೃತ್ರಿಕೇ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಹಾಕಾಜರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ
ಹೀಗೆ ಪರಪುರುಷನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.
ಏನದೂ, ಗಂಡನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯು ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ಭಯ
ರಾಗಿ ಆ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯ ಕಾಲುಗಳನ್ನೊತ್ತಿರುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೇ?

ಕೃತ್ರಿಕ:— ನಡೆ ಇದೇ ಕ್ಷಣವೇ ಜಾಂಬುವಂತ ಘೋರಗಳಿಗೇ ಸಮಾಚಾ
ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡುವಾ

ರೋಹಿಣಿ:— ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೇ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕರ
ತಂದು ತೋರಿಸುವಾ

ಕೃತ್ರಿಕ:— (ಇಬ್ಬರು ಪರದೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು) ಅದೋ ವಾರುಪತ್ಯಗಾರ
ರೊಡನೆ ಘೋರಗಳು ಇತ್ತಲೇ ಬಂದರು. ಹೂಂ ರೋಹಿಣೀ! ಹೇಳಿ
ಬಿಡು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು.

ರೋಹಿಣಿ:— ನೀನೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡಮ್ಮಾ ನನಗಂತೂ ಧೈರ್ಯವು ಸಾಲದು

ಕೃತ್ರಿಕ:— ಒಳ್ಳೇ ಅಂಜುಬುರುಕಿಯೇ ನೀನು. ಆಗಲೇ ನಾನೇ ಹೇಳು
ವೆನು. ಅದರಲ್ಲೇನು ಭಯ. (ಜಾಂಬುವಂತರಾಜನು ಬರುವನು)

ಇಬ್ಬರೂ:— ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಜಯ ಜಯಕಾರವು.

ರಾಜ:— ಏನು ಕೃತ್ತಿಕಾ ರೋಹಿಣಿಯರೇ? ಕುಮಾರಿಯು ಮಂದಿರದ
ಲ್ಲಿರುವಳೇ! ಆ ದ್ವಾರಕಾ ನಿವಾಸಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಹೇಗಿದೆ?

ರೋಹಿಣಿ:— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಅವನ ಗಾಯಗಳು ಗುಣವಾಗುತ್ತಲಿವೆ
ಆದರೆ

ರಾಜ:— ಅನುಮಾನವೇನು?

ಕೃತ್ತಿಕಾ:— ಜಾಂಬುವಂತೀದೇವಿಯವರನ್ನು ಅವನ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ನೇಮಿ
ಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜ:— ಅದೇಕೆ? ಅದರಲ್ಲೇನು? ವ್ಯತ್ಯಯವು ತೋರಿತೇ?

ರೋಹಿಣಿ:— ದೇವಾ ಗಂಡನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯು ಮಾಡುವಂತೆ
ಇವರು ಆ ದ್ವಾರಕಾನಿವಾಸಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ:— ವಿಚಾರವತಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಗಳು ಹಾಗೆಂದೂ ಮಾಡಳು.

ಪಾರುಪತ್ಯ:— ನನ್ನದಾದರೂ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಇಬ್ಬರೂ:— ನಾವು ಹೇಳುವದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ದೊರೆಗಳೇ! ಬೇಕಾದರೆ
ಚಿತ್ರಿಸಿ.

ರಾಜ:— ನಡೆಯಿರಿ. ನೋಡುವಾ? (ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವಾಗ)

(ಪ್ರವೇಶ)

ಕೃಷ್ಣ:— ವನರಾಜತನಯೇ ನಿನ್ನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಬೇನೆಗಳು
ಬೇಗನೇ ಗುಣವಾಗುವವೆಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿ.

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಅಷ್ಟಾದರೆ ಸಾಕು. ತಾವು ಸುಖವಾಗಿ
ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿದುದಾದರೆ ನಮಗೆ ಪರಮಾನಂದವು.

ಕೃಷ್ಣ:— ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆನು.

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಏಕೆ ಹಾಗೆನ್ನುವಿರಿ?

ಕೃಷ್ಣ:— ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆ ಶೈವಂತಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥನಪಡಿಸಿಕೊ

ಳ್ಳದೇ ನನಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬರಿಗೈಯಿಂದ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯ:— ಏನು? ಪುನಃ ಯುದ್ಧವಾಡುವಿಯೋ?

ಕೃಷ್ಣ:— ಅಹುದಹುದು ಮಾಡುವೆನು.

ವಿಜಯ:— ಇಷ್ಟು ನಿನ್ನ ಅನರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪುನಃ ಯುದ್ಧವೇ?

ಕೃಷ್ಣ:— ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಿರುವತನಕ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು.

ವಿಜಯ:— ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ! ಬೇಡವೋ? ಈ ಕಾಡು ಕರಡಿಯಗೂಡ ಹೋರಾಡುವದು ಬೇಡವೋ? ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆರಗುವೆನು. ಅಮ್ಮಾ ನೀನಾದರೂ ಹೇಳು.

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸೇನ ಸರ್ವಾರನ ಮಣಿಯಂತಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ಹೋರಾಡುವದೇಕೆ? ಬೇಕಾದರೆ ಮಡಿದ ಪ್ರಸೇನನ ಅಣ್ಣನಾದ ಸತ್ವಾಜಿತನು ಬಂದು ಹೋರಾಡಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ.

ಕೃಷ್ಣ:— ರಾಜಕುಮಾರಿಯೇ ಪ್ರಸೇನ ಸತ್ವಾಜಿತರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜರಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಜರು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನರಲ್ಲವೇ! ಅ ಮಕ್ಕಳ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಜಾಂಬುವತಿ:— ಅದಹುದು ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುವದೇನು?

ಕೃಷ್ಣ:— ನೀನು ನಿನ್ನ ಜನಕನ ವಿಷಯಕವಾದ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೀಗೇ ಹೇಳುವಿ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಜನಕನನ್ನು ಜೈಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವಿಯಾ?

ವಿಜಯ:— ಅವರು ಹೇಳುವದೇಕೆ ನಾನೇ ಹೇಳುವೆನು.

ಕೃಷ್ಣ:— ಏನು ಹೇಳುವಿ ನಿನ್ನ ತಲೆ?

ವಿಜಯ:— ಈ ಕಾಡು ಕರಡಿಯಗೂಡ ಹೋರಾಡಿ ಗೆಲಿಯುವದಸಾ

ಧ್ಯವು. ಅಸಾಧ್ಯವು. ಅಸಾಧ್ಯವು.

ಕೃಷ್ಣ:— ಆಗಲಿ ನಿಮ್ಮೀರ್ವರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಅಲ್ಲ.

ಜಾಂಬುವಂತರ ಜ:— (ಆತುರದಿಂದ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿ) ದೇವಾ ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾ ನಿನಗೆ ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ಷಮಿಸು. ಕ್ಷಮಿಸು

ರಾ | ಭೈರವಿ | ತಾಲ ತ್ರಿವಟ

|| ಪದ || ಪೂರೆಯೈ ಮೊರೆ ಬಂದೆ ನಿನಗೆ | ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಕರುಣಾಸಾಗರ ನಿನ್ನವರ ಮಾಯಾ ಚಾರಿತ | ಅರಿತವನು ಯಾರು ||

ಎನಿದೆನ್ನಯಾ | ಧೀನದಃಖಿಣಿ | ದೀನಪಾಲ ನಿನ್ನಾಚ್ಚೆಯಂತೆ |

ಈ ಸಕಲ ಚರಾಚರ | ವಿಶ್ವವು ನಡೆದಿಹುದೈ |

ಕೃಷ್ಣ:— ಯಾರು ? ಜಾಂಬುವಂತರಾಜರೇ !

ವಿಜಯ:— ಅಹುದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ.

ಕೃಷ್ಣ:— ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋ ?

ವಿಜಯ:— ಅದಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಪ್ಪಾ.

ರಾಜ:— ದೇವಾ ! ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ! ನೀನಾರೆನ್ನುವದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಭೂಭಾರವನ್ನಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನರಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿದ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲವೇ ? ದೇವಾ ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿಯಾ ? ದೇವಾ ! ಮಂದಮತಿಯಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತೂ ಕಾಡು ಮಾನವನಾಗಿರುವ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಾಯದೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗಬಲ್ಲಿನೇ ? ದಯಾಳುನಾ ! ಪಾಪಿಯಾದ ನಾನು ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅಪಸ್ಮಯವಾದ ಘಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನಲ್ಲವೇ ? ರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಮೂಲ ಪುರುಷನಾದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವನು ಅಖಂಡವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಿ ಧನ್ಯನಾದನು. ಅದೇ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆ ಜಾಂಬುವಂತದೇವನ ವಂಶಜನಾದ ನಾನು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆಪಡಿಸಿ ಪಾತಕಿಯಾದೆನಲ್ಲವೇ ?

ಕೃಷ್ಣ:— ಜಾಂಬುವಂತರಾಜನೇ! ಏಳು. ಏಳು. ದುಃಖಿಸಬೇಡ ಮುನಿಜ
ನಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹಾಗೆ ಅತಿಶ
ಯವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವತಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲೆನೇ?
ಆ ಸ್ವಪ್ನಗುಣ ನಿಧಾನನಾದ ರಾಮಭದ್ರವಿಭುವೆತ್ತ? ರಜತನೋಗುಣ
ಗಳಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಲುವಾಗಿ ಪೇಚಾಡುವ ಈ ಕೃಷ್ಣನೆತ್ತ?

ರಾಗ ಮಾಲಕಂಸ| ತಾಲ ತ್ರಿವಳಿ

|| ಪದ || ಆ ಸ್ವಹಿಮಾಕರನೂ | ರಾಮನು | ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡನಾಯಕನೂ ||
ನಾರಾಯಣನೂ | ಯಾವಾತನ ನಾಮವನನುವರತ |
ದೇವೋತ್ತಮನಾದಂಥ ಶಂಭುನೋ | ಭಾವಭಕ್ತಿಯಿಂ |
ದಲಿ ಭಜಿಸುವನೋ | ಅವನಿಗಾರು ಸಮ | ರೇ ವಿಶ್ವದೊಳು ||೧||

ಜಾಂಬುವತಿ:— ದೇವಾ! ಮೂರ್ಖರೂ, ಪಾಸಿಗಳೂ, ಮತ್ತು ಪರೋ
ತ್ಕರ್ಷಾಸಹಿಷ್ಣುಗಳೂ, ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯೆಂದಾಡಿಕೊಂ
ಡರೂ ಸಾಧುಗಳಾದ ಮುನಿ ಜನಗಳು ಸುಳ್ಳಾದತಕ್ಕವರೇ? ದ್ವಾರಕಾ
ಧೀಶನೇ! ಪರರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ನೀನೇನು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡಿರುವೆ? ಅದ್ವೀತಿಯ ವೀರನಾಗಿದ್ದರೂ, ಯಾರ ರಾಜ್ಯವನ್ನಪ
ಹರಿಸಿದವನಲ್ಲಾ, ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದರೂ,
ಆ ಫಲವನ್ನು ಅನ್ಯರೇ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲದೇ? ನೀನು ಭೋಗಿಸಿದ
ವನಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೇ ನೋಡು. ಆ ಸತ್ವಾಜಿತನ ಮಣಿ
“ಯನ್ನವನಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರವಾದ
ರಕ್ತವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವೆ? ಇಂತಹ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದ
ನಿನ್ನನ್ನು ಜರೆಯುವ ನರರಿಗೆ ನರಕವು ತಪ್ಪುವದೇ?

ರಾಜ:— ದೇವಾ! ಪುರಾಣಪುರುಷಾ! ಭೂಮಿ ಸಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆಯುಳ್ಳ
ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ನಿಂದೆಗೆ ಎಡೆಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಕುಶಲನಾದ ನೀನು ಸಮು
ದ್ರದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಮಳಲಿನ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ
ದ್ವಾರಕಾವತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹ ನಿನ್ನ ನಿಂದೆಯ
ನ್ನು ಮಾಡುವವರು ದೈತ್ಯರಲ್ಲದೇ ಮತ್ತಾರು ದೇವಾ?

ಕೃಷ್ಣ:— ಆಗಲಿ. ಜಾಂಬುವಂತರಾಜನೇ ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯಂತೆ ದೇವರು

ನಿನಗೆ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೇನಿದೆ ?

ರಾಜ:— ದೇವಾ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನದೇನು ? ಬೇಡಲಿ ? ನಾನೇನು ಬೇಡಿ ದರೂ ಅದು ನಿನಗೆ ಅಲ್ಪವಾಗಿಯೇ ತೋರುವದು. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಸರ್ಗ ಸೌಖ್ಯಮಯವಾದ ಕಾಡನ್ನೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನಾಗರಿಕರ ಕೃತ್ರಿಮ ಸುಖದ ಸಾಧನಗಳೇ ನನಗೆ ಬೇಡಾ ! ಆದರೂ ಕಾಡಾವಾಸಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರ ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಪಾದಕ್ಕರ್ಪಿಸುವೆನು; ಕೈಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಧರಿಸು.

ನಿಜಯ:— ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ನಿನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಜಾಂಬುವಂತರಾಜನೇ ?

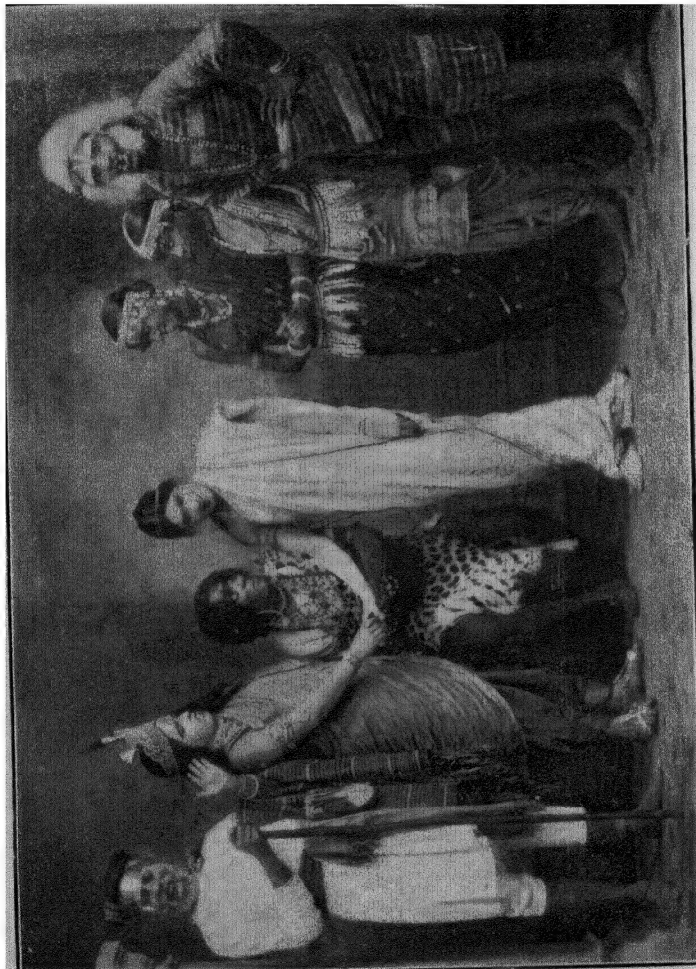
ರಾಜ:— ಅಯ್ಯಾ ! ಬಂಧುವೇ ! ಕೃಷ್ಣದೇವನು ಕರುಣ ಸಮುದ್ರನು. ಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಒಂದು ತುಲಸೀದಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಹೂ ಪ್ರೇಮಧಿಂವ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕವನಲ್ಲವೇ ?

ನಿಜಯ:— ಅದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ.

ರಾಜ:— ಪ್ರಯುಕ್ತ ಆತನಿಗೆ ತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿಯೂ, ನನಗೆ ಸಲ್ಲದಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಆ ಶಿರಿಯನ್ನು ಪೆರೆಯುವ ಮಣೆ. ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೋ ?

ರಾಗ—ಭೂಪ—ತಾಲ—ಶ್ರೀವಟ.

|| ಪದ || ದೇವಾ ದಯಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಯ್ಯಾ | ಯ:ಸ್ವಯ ತನುಭವೆಯಾ ||
 ದೇವ ಗುಣಗಳುಳ್ಳವಳೊ | ಸದು | ಭಾವದಿ ನಿನ್ನನು ಸದಾ ನೆನೆಯುವಳಿ || ೧ ||
 ನೋಡಿ ಕಾಡಾದಿಗಳಾ | ಮಗಳೆಂದೂ ಬಿಡ |
 ಬೇಡೈ ಇಂದೂ | ಮಾಡ:ವಳು ನಿನ್ನೆಯ ಶೇವೆಗಳೊಂದೂ | ಬಿಡದಲಿ ದಯಾ ಸಿಂಘಾ |
 ನೋಡು ನುಡಿದ ಎನ್ನಯ ನುಡಿಗಳನೂ | ಮಾಡುವಳೊ ನಿಜ |
 ಸುಜನ ಜನ:ದರ್ಶನ || ೨ ||
 ಬಯಸಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾ ಭರಣಗಳನ್ನೂ | ಪಶಿಯಾ ಮನವನ್ನೂ | ನೋಯಿ ಸೂವ ನಾರೆಯರಾ |

ಕೃಷ್ಣ :- ತಥಾನ್ತ. (ಜೀವಮಯ ವಾಣಿಗ್ರಹಣ)

ಗೋಳನೂ | ಅರಿಯಲು ವಂದನ್ನೂ | ಸುಯಶವಂತನೇ |

ಅಹವೆಯ ಹುಡುಗಿಯು | ಕಡುಕಾಡ್ವಿಯು ಬಡಿವಾಳವಲ್ಲವೆ ?

ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನ ತನುಜಾತೆಯನ್ನು ನಿನಗರ್ಪಿಸುವ
ದಲ್ಲದೇ ? ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ತಿರಿಯ ಮೇಲೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಮಣಿ
ಯನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಡವನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

[ಜಂಬುವತಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವನು ಸಕಲರೂ ಸಂತೋಷಪಡುವರು]

ಕೃಷ್ಣ:- ತಥಾಸ್ತು ತಥಾಸ್ತು.

ವಿಜಯ:- ಏನು ಏನು ? ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಾ ? ಏನಿದು ?

ಕೃಷ್ಣ:- ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಿಧಿಯನ್ನು ತ್ತಾರೆ.

ವಿಜಯ:- ಅಂದರೆ ! ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಿಯಾ ?

ಕೃಷ್ಣ:- ಯಲೋ ! ಆಚಾರವಾದನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದು
ಸಮಂಜಸರ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲಾ.

ವಿಜಯ:- ಹಾಗಂದರೇನು ? ನೀನು ಯಾರು ? ಈ ಜಾಂಬುವಂತರಾಜ
ನಾರು ? ನಿನ್ನ ಕುಲವೇನು ? ಈತನ ಕುಲವೇನು ? ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ
ಯತ್ತ ? ಆತನ ಯೋಗ್ಯತೆಯತ್ತ ? ಏನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮ್ಮಂಥವೇ
ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ಯಾದವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಬ
ಹುದೆ.

ಕೃಷ್ಣ:- ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಲದಿಂದ ಹೊರಗಿರಿಸಲಿ. ಸುಖ
ವಾಗಿರುವೆನು. ನಾನೇನೋ ಜಾತಿಯಿಂದ ಅನಾರ್ಯನಾಗಿಯೂ
ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆರ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವ ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನ ಕುವ
ರಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ವಸಿದ್ಧ.

ವಿಜಯ:- ನಿನ್ನ ಗೂಡ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವದೇ ಕಷ್ಟವಪ್ಪಾ.

ಕೃಷ್ಣ:- ಹಾಗಾದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರು.

ವಿಜಯ:- ಅಲ್ಲಾ-

ಕೃಷ್ಣ:- ಎನಲ್ಲಾ ? ನಿನ್ನ ತಲೆ ?

ವಿಜಯ:- ಜಾಂಬುವತೀದೇವಿಯವರು ರೂಪಸಂಪನ್ನೆಯರೂ ಗುಣಸಂಪನ್ನೆಯರೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕುಲದವರು?

ಕೃಷ್ಣ:- ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ಆರ್ಯರ ಹೇಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಕರಡಿಯ ಕುಲದವರೆಂದು ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದೇ! ಅನುಮಾನವೇಕೆ?

ವಿಜಯ:- ನೋಡು. ಅಂತಹ ಹೀನ ಕುಲದವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ನಿನಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಬರಬಹುದೇ?

ಕೃಷ್ಣ:- ವಿಜಯಾ! ನನಗೆ ಆದಾಂಭಿಕ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಬೇಡವೇ ಬೇಡ. ಅಲ್ಲದೇ ಗುಣಕರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಜಾತಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ನಾನು ಇಂತಹ ಜಾಂಬುವಂತನ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ, ಆರ್ಯರಲ್ಲಿ ಗಣಿಸುವೆನು ಮತ್ತೂ. ದುರಾಚಾರವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದ ಆರ್ಯರನ್ನು ಅತಿ ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಗಣಿಸುವೆನು.

ವಿಜಯ:- ಆಗಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುವೆಯೋ ಮಾಡು.

ಕೃಷ್ಣ:- ನಾನು ಮಾಡುವದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೇ ನೋಡು.

ವಿಜಯ:- ಅಷ್ಟೇ ಸರಿ.

ಕೃಷ್ಣ:- ಅಷ್ಟೇ ಸರಿ.

ರಾಜ:- ಅಂತೂ ವಿಜಯನ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣ:- ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಏನೋ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ವಿನೋದ.

ರಾಜ:- ಆಗಲೇ ಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣವಾದವು. ಇನ್ನು ಲೌಕಿಕದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ವಿನಾಹ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಜರಗಿಸುವದಕ್ಕಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ:- ಅದು ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಜರಗತಕ್ಕದ್ದು.

ರಾಜ:- ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಆಗಲಿ.

ಕೃಷ್ಣ:- ಹಾಗಾದರೆ ಅಲಿಪ್ಸದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ತೀವ್ರ ಸಕಲರೂ
ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ರಾಜ:- ತಥಾಸ್ತು. ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರರೇ! ನಾಳೆಗೇನೇ ಸಕಲ ಪರಿವಾರ
ದೊಂದಿಗೆ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ.

ಕೃಷ್ಣ:- ವಿಜಯಾ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತಷ್ಟೇ!

ವಿಜಯ:- ಒಂದೇಕೆ? ಎರಡು (ಕೃಷ್ಣನು ಮುಕುತನನ.)

೫ನೇ ಅಂಕ ಪ್ರಾರಂಭ

(ಪ್ರವೇಶ || ದ್ವಾರಕಾ || ಬೀದಿ || ಕಂಚುಕಿಯು ಸಚಿಂತನ ಗಿ)

ಕಂಚುಕಿ:- ಆ ಹಾಳು ಮಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರು ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಈ ನಗರವು ಹಾಳು ಸುರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. “ ದೇವರಿಲ್ಲದ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ” ಅಥವಾ “ ಜೀವವಿಲ್ಲದ ದೇಹ ” ವಾಗಿದೆ, ಏನು ಈ ಯಾದವರು ಮತ್ಸರಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು.

ಸತ್ವಜಿ:- ಏನು ಕಂಚುಕಿ! ಅರಮನೆಯ ವರ್ತಮಾನವೇನು? ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಶೋಧವಾಯಿತೆ?

ಕಂಚುಕಿ:- ಇಲ್ಲ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಎಲ್ಲಿಯದು? ಸಕಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೋದ ಚಾರರೆಲ್ಲರೂ ಮರಳಿ ಬಂದರು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಶೋಧವಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಸತ್ವಜಿ:- ಕಷ್ಟವು, ಕಷ್ಟವು, ಯಾದವರಾದ ನಮ್ಮ ನಗಳ ಮತ್ಸರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮುಂದಾಳುವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು. ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಶೂರತ್ವದಿಂದ ಹೋರಾಡುವ ನಮ್ಮ ದೇಶಬಂಧುವು ಸ್ವಕೀಯರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮತ್ಸರಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾರದೇ ಮಾಯವಾದನು. ಅಯ್ಯೋ! ಇನ್ನು ಮುಂದೇನು? ಮಾಡುವದು? ಒಂದು ಹಾಳು ಮಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದಿನಮಣಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿವಲ್ಲ! ಹುಶ್. ಮಾಡುವದೇನು? “ ಬುದ್ಧಿಃ ಕರ್ಮಾನುಸಾರಿಣಿ ” ಇರಲಿ ಕಂಚುಕಿ! ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ?

ಕಂಚುಕಿ:- ಅವರು ಗರ್ಗ ಗುರುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವರು. ಸಚಿವ ಸಾಮಂತರಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ ಅತ್ತವೇ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ

ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ದಯಪಾಲಿಸಬಹುದು.

ಸತ್ಯಾಜಿ:- ನಡೆ ಅತ್ತವೇ ಹೋಗುವಾ (ಹೋಗುವಾ)

|| ಅಶ್ವಮ || ಪ್ರವೇಶ || ಗರ್ಗ, ಬಲರಾಮ ||

ಗರ್ಗ:- ಬಲಭದ್ರಮಹಾರಾಜನೇ! ನೀನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವೇಳಾ
ಲಗ್ನವು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದೊಳಗಾಗಿ ಅಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದರ್ಥ ಘಳಿಗೆಯ
ಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣ ಚಂದ್ರರ ಶುಭಾಗಮನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಬಲ:- ಗುರುಗಳೇ ಹಾಗಿರುವದೇ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ. ಅವನು ಬಂದ
ಕೂಡಲೇ ನಾನಿನ್ನು ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಜಂಜಾಟವನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ
ಹಾಕಿ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂದಾಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ

ಗರ್ಗ:- ನೀನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಿಯಾದರೂ ದೇವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ರಾಜನಾ
ಗಲೊಪ್ಪನು. ಆತನು ನಿಮಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಾತನಾಗಿರುವನಲ್ಲದೇ ನಿಜ
ವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವ ಜಗದ ಸುಸಂಮಂಥಿಯು. ಈ ಯಾದವರು ಅವನನ್ನು
ನಮ್ಮಾತನೆಂದು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವದ್ಯವೃಥಾ ಅಭಿಮಾನವು. ಅವನು
ಒಂದು ದೇಶದ ರಾಜನಲ್ಲ, ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ರಾಜನು. ಬೇಕಾದರೆ
ಅವನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ
ಬಹುದು.

ಕಂಚುಕಿ:- (ಬಂದ ನಮಿಸಿ) ಗುರುಗಳೇ! ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಜರೇ! ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣ ದೇವರು ಯಾವದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರವು ಜನಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿ
ರುವರು. ಅವರ ಮುಖಶ್ರೀಯು ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವದು.

ಸಕಲರೂ:- ಏನು ಕೃಷ್ಣ ಚಂದ್ರನು ಬಂದನೇ? ನಡಿಯಿರಿ ಆತನಿಗೆ
ಸ್ವಾಗತವನ್ನೀಯುವಾ?

ಗರ್ಗ:- ಇದೇನು ಸಂಗಡ ಕರಡಿಗಳ ಗುಂಪು?

ಕಂಚುಕಿ:- ಅದೋ ಅವರು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು.

ಕೃಷ್ಣ:- (ಬಂದ ನಮಿಸಿ) ಗುರುಗಳಡಿದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.
ಪಿತೃ ಸಮಾನರಾದ ಅಂಥನೆಂದು ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗುವೆನು. ದ್ವಾರ
ಕಾಧೀಶನೆಂದು ಸನ್ಮಾನಿಸುವೆನು.

ರಾಜ:- ವನರಾಜನಾದ ಈ ಜಾಂಬುವಂತನು ಯಾದವೇಂದ್ರರಿಗೂ ಅವರ ಗುರುಗಳಿಗೂ ವಂದಿಸುವನು.

ಬಲ:- ಏನು? ತಾವು ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರವಂತ ಜರೇ?

ರಾಜ:- ಅಹುದು ಮಹಾನುಭಾವಾ!

ಬಲ:- ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲವು ರೂಪ ರಾದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವನೂ, ಮತ್ತು ಆತನ ವಂಶಜರೂ ಪರಮ ಪಾವನರು.

ಸತ್ವಾಜಿ:- ರಾಮಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರು ಕರಡಿ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಸಾಧಾರಣ ಕೂದಲು ಗಳುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ?

ವಿಜಯ:- ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಾಗಿದ್ದ ಇವರ ಮೈಗೂದಲು ಗಳು ಈಗ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸವೆಯುತ್ತ ಸವೆಯುತ್ತ ಕಿರಿದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅಂತೇ ಇವರ ಮಾನವೀ ರೂಪವು ಬೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ:- ಏನು ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಕೋವಿದನೇ?

ರಾಜ:- ಮಗೂ ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡು.

ಗರ್ಗ:- ಈ ಕುಮಾರಿ ಯಾರು?

ಕೃಷ್ಣ:- ಜಾಂಬುವಂತ ರಾಜನ ಮಗಳು

ರಾಜ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಸತಿಯಳು ದೇವಾ!

ಕೃಷ್ಣ:- ಜಾಂಬುವಂತರಾಜನೇ! ವಿಶಿದವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವಿರಂತೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನಿದೆಯೋ? ಅದನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಿ.

ರಾಜ:- ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನೇ! ಈಗೈ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಬಿಡವಾದ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಶುದ್ಧೋಲವು ಮಾನವನೋರ್ವನನ್ನು ಹರಿದು ತಿನ್ನುವದನ್ನು ಕಂಡೆನು

ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮೃತನ ಅವಶಿಷ್ಟ ಅನಯವಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೋ ಈ ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಗಳೂ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಈ ಮಹಾನುಣಿಯೊಂಧಿಗಿರುವ ಬಂದು ಹಾರವೂ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಸತ್ರಾಜಿ:- (ಶೋಕ) ಇದೇ ಆ ಶೃಮಂತಕಮೆಣಿಯು. ಮತ್ತು ಇನ್ನೇ ನನ್ನ ಬಂಧುವಿನ ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಗಳೂ ಹಾಯ್ ಬಂಫುವೇ! ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಣದಾದೆಯಾ? (ಶೋಕಿಸುವನು).

ಗರ್ಗ:- ಸತ್ರಾಜಿತನೇ! ಶೋಕವನ್ನು ಸಹಿಸಿ. ವಿವೇಕವನ್ನು ತಾಳು ಮಾಡುವದೇನು? ಈಶ್ವರೀ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಮೀರುವವರಾರು? (ಜಂಬುವಂತನಿಗೆ) ಮುಂದೆ?

ರಾಜ:- ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಭೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆನು ಮನೆಗೆ ಹೋದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುವ ಮಣಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ದೇವರ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ವಾಸಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆನು. ಕೆಲವು ದಿನ ಗತಿಸಿದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರ ಮಣಿಯು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆ”ಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಆ ಮೇಲೆ ಮಣಿಯು ಸಲುವಾಗಿ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾಳಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ.....

ಕೃಷ್ಣ:- ಜಂಬುವಂತರಾಜನೇ! ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳು; ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಸೋತೆನಲ್ಲವೇ?

ವಿಜಯ:- ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಾಕ್ಷೀದಾರನಾಗಿದ್ದೇನೆ “ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಸೋತದ್ದು ನಿಜ.

ರಾಜ:- ಕಾಯಬಲದಿಂದ ನಾನು ಸೋಲದಿದ್ದರೂ, ಮನೋಬಲದಿಂದ ಹೀನನಾಗಿ ಸೋತು ಪ್ರಭುವಿಗೆ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ, ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಣಿಯನ್ನೂ, ಅರ್ಪಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ದಯಾಳುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಧರಿಸಿದನು.

ಕೃಷ್ಣ:- ಸತ್ವಾಜಿತ ಸರ್ವಾರರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಣೆಯನ್ನು
ಸತ್ವಾಜಿ:- ಸ್ವಾಮಿ! ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲವಕಾಶವನ್ನು
 ಕೊಡಬೇಕು. ಬಂದನಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿತ್ತನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿ
 ಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ಎಲ್ಲರೂ:- ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಗರ್ಗ:- ಬಲಭದ್ರ ಮಹಾರಾಜನೇ ಈಗಿನ ಸಮಾಚಾರವು ಪೂರ್ವೇತಿ
 ಹಾಸದ ಒಂದು ಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ ರಾಮಾ
 ಯಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವನು ತನ್ನ ಭುಜಗಳ ತಿಂಡಿಯು
 ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಆ ಯುದ್ಧಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು
 ವಂತೆ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರಿಗೆ, ವರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.
 ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವೆನೆಂದು, ಪ್ರಭುವು
 ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರೇ
 ಈ ಕೃಷ್ಣದೇವನಾಗಿಯೂ, ಆ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವರೇ ಈ ಜಾಂಬು
 ವಂತ ದೇವನಾಗಿಯೂ ಅವತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೋರಿ
 ಕೆಗಳನ್ನೂ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದ
 ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ರಾಮಾಯಣ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
 ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. (ಸತ್ವಾಜಿತ ಮಗಳ ಸಮೀತ ಬಂದ.)

ಸತ್ವಾಜಿ:- ಗುರುಗಳೇ! ಮಹಾರಾಜರೇ! ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಂಧವರೇ!
 ಈ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಜಾಂಬುವಂತ ದೇವನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವನ
 ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯು ಈತನನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಗುರು
 ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈತನ ರೀತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವೆನು ಅದು
 ಹೇಗೆಂದರೆ? ಇವಳು ನನ್ನ ಉಪವರಕುಮಾರಿಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು
 ಇವಳನ್ನು ಸಕಲ ಗುರುದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮಕ್ಷಮವೇ ಕೃಷ್ಣಾ
 ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ, ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಇದೇ ಮಣೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವೆನು. ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣದೇವನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಧರಿಸಲಿ.

ಗರ್ಗ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನೇ ಸತ್ವಾಜಿತನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ತಥಾಸ್ತು. (ಸಕಲರೂ ಕೈತಟ್ಟಿದರು)

